

Volební sněm

v Olomouci zvolil na další tři roky prezidenta, viceprezidenty, představenstvo a dozorčí radu AK ČR

▶ STR. 4

Resort

se dočkal výměny ministra, odcházejícího Zdeňka Nekulu nahradí od července spolustraníček Marek Výborný

▶ STR. 10

Usnesení

32. sněmu definovalo úkoly a zadání pro další činnost AK ČR s cílem posílit konkurenceschopnost sektoru

▶ STR. 20

KAŽDÉ VYDÁNÍ AGROBASE můžete mít v **PŘEDSTIHU** ve vašem e-mailu, objednávky na www.akcr.cz

26. ČERVNA
2023

AGRObase ZPRAVODAJ

**INFORMAČNÍ NOVINY AGRÁRNÍ
KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY**

VYCHÁZÍ JAKO MĚSÍČNÍK

www.akcr.cz

Sledujte nás i online

Vláda hodnotí úspěch ministra zemědělství podle toho, jak likviduje velké zemědělce

V polovině června došlo k výměně ministra zemědělství a šéfem rezortu se stane Marek Výborný z KDU-ČSL. Jaká byla první schůzka s ním a co vedlo k rezignaci jeho předchůdce Zdeňka Nekuly? O tom mluví v rozhovoru pro AGRObase prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal. Shrnuje také priority v čele největší české zemědělské organizace, kterou po volbách na květnovém sněmu povede další tři roky.

Na 32. sněmu Agrární komory ČR rozhodli delegáti o Vašem pokračování v čele této největší zemědělské organizace. Co se změnilo od června 2020, kdy jste byl zvolen prezidentem poprvé?

Před třemi roky jsem vstupoval do relativně klidných vod. Nakonec byly poslední tři roky spíše zkouškou ohněm. Máme za sebou pandemii covidu-19, energetickou krizi, krizi zvýšených nákladů související s válečným

konfliktem na Ukrajině, jako celá společnost zažíváme razantní zdražení potravin a nevidanou inflaci. Například právě zmíněné náklady zemědělcům loni vylétly nevidaným způsobem, zejména na pohonné hmoty. U mine-

rálních hnojiv se cena zpět násobila a došlo i k razantnímu zdražení krmiv pro hospodářská zvířata.

To jsou všechno náklady, které máme již za tyto vysoké vstupy zainvestované. Současně už ale delší dobu cítíme tlak na snižování cen komodit, protože se k nám bezcelně vozí především obiloviny a olejiny z Ukrajiny, které měly původně směřovat k tradičním zákazníkům do třetích zemí a které nejsou dostatečným způsobem kontrolovány. Všechny tyto záležitosti je třeba řešit, a ne za týden nebo měsíc, ale teď a okamžitě. Marně už týdny bušíme do vrat, politiky to nepálí, nic se neděje. Naopak, zdá se mi, že vláda spoléhá na pokles cen potravin, který prodá jako svou zásluhu a příspěvek k sociální smíru. Za cenu obětování svých zemědělců. Možná si některé potraviny dovezeme levněji, ale co jejich kvalita, co bezpečnost potravin a co potravinová bezpečnost, pokud se dodavatelské řetězce naruší?

Jaké jsou tedy Vaše priority pro nadcházející tři roky?

Z dlouhodobého hlediska je to stále snižování byrokratické zátěže a zlepšování image zemědělství. Z pohledu krátkodobého je to především pět bodů, které shrnuje Olomoucká výzva a k jejichž řešení vyzýváme českou vládu. Olomoucká výzva vznikla právě na květnovém sněmu, který mě potvrdil jako "staronového" prezidenta Agrární komory ČR, a pokládám proto zmíněnou pětici priorit za zavazující. Je to vlastně výčet toho nejdů-

ležitějšího, co aktuálně řešíme a považujeme za zásadní. Je to ale přitom jen zlomek toho, čemu se ve skutečnosti soustavně v rámci vedení věnujeme. Jen připomenou, že v Olomoucké výzvě chceme po vládě, aby bezodkladně řešila faktické selhání jednotného trhu se zemědělskými komoditami v Evropské unii, zajistila rovné podmínky na jednotném trhu EU, spustila ministrem práce a sociálních věcí Marianem Jurečkou rok slibovaný Program podpory zaměstnanosti na venkově, v souladu se Strategií rozvoje rezortu do roku 2030 zajistila podporu pro citlivé komodity, u kterých klesá míra soběstačnosti České republiky, a konečně aby podle příslibu z roku 2022 v co nejkratším čase vyhodnotila první rok fungování národního Strategického plánu pro provádění Společné zemědělské politiky EU v letech 2023 až 2027. Obecně lze říci, že nová pravidla SZP jsou něčím, co české zemědělce hodně trápí a cítí kvůli způsobu převedení nových pravidel do praxe na národní úrovni značné znevýhodnění oproti zemědělcům z jiných zemí. Čeká nás samozřejmě také pokračování urputného boje se zahraničními obchodními řetězci, jejichž nekalými obchodními praktikami se zabývá na podnět Agrární komory ČR už i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Když mluvíte o vládě, na pro zemědělce nejdůležitějším rezortu došlo ke změně. Zdeněk Nekula, na jehož adresu opakovaně zaznívala kritika z veřejnosti včetně té odborné zemědělské, se rozhodl rezignovat. Jak si to vysvětlujete?

Pravda je, že o rezignaci Zdeňka Nekuly se již celkem otevřeně hovořilo od konce května. Když jsem byl v první polovině června pozván na ranní schůzku k předsedovi KDU-ČSL Marianu Jurečkovi, zdála se varianta „výměny strážní“ na Těšnově již na spadnutí. Následně se pak vše neoficiálně potvrdilo s původním záměrem zveřejnit odchod Zdeňka Nekuly oficiálně do úterý 20. června. Na schůzce jsme se dohodli na prozatímním informačním embargu, které jsem také respektoval. Když jsem o dvě hodiny později četl na webu Seznam Zprávy článek o odchodu Zdeňka Nekuly včetně jména nového ministra, nemohl jsem si nevzpomenout na scénu z filmu „Adéla ještě nevečeřela“, ve které přijíždí „nejslavnější detektiv Ameriky do Prahy“ a komentář komisaře Ledviny k poměrům v zemích českých. Zprávy se tu zkrátka šíří zatraceně rychle.

Přesto všechno jsem přesvědčený, že je na místě odcházejícímu ministrovi Zdeňkovi Nekulovi poděkovat za téměř rok a půl nelehké spolupráce v nelehké době. Jak jsem uvedl již v úvodu, zemědělcům masivně vzrostly náklady, které se ne vždy a ne všem dařilo promítat do výkupních cen, k tomu se v posledních měsících přidal nebývale rozkolísaný globální agrární trh kvůli válce na Ukrajině či nová pravidla SZP. Oceňovat bychom měli racionální přístup Ministerstva zemědělství během loňského předsednictví Radě EU, hledání kompromisů a schopnost sjednotit Radu EU vůči přehnaně ambiciózním návrhům Evropské komise v oblasti zemědělství. Pozitivně lze hodnotit také snahu o vyvrácení mýtů o tom, že za zdražování potravin mohou zemědělci. Ne vždy se vše podařilo dobře odkomunikovat směrem k veřejnosti, dořešit směrem k samotným zemědělcům, nebo najít pro zemědělskou praxi přijatelné řešení. Jsem si vědom, že ani ministr zemědělství neměl ve vládě jednoduchou pozici a byl vázaný politickými rozhodnutími pětikoalice. Schizofrenii komunikace na vládě dokládá skutečnost, že zatímco dopoledne zástupce obchodních řetězců Tomáš Prouza mediálně kopal do ministra zemědělství, odpoledne seděl v letadle s jeho vládním kolegou z Ministerstva průmyslu a obchodu jako jeho poradce.

Co si myslíte o jeho nástupci, už jste se potkali?

Nový ministr zemědělství Marek Výborný je komunikací s Agrární komorou ČR otevřený. Na první schůzce potvrdil zájem přijít na nejbližší jednání našeho představenstva po svém oficiálním jmenování, což by mělo být na konci srpna v rámci výstavy Země živitelka v Českých Budějovicích. Ještě předtím jsme se dohodli na co nejrychlejší projednání aktuálních priorit a záležitostí, které nesnesou odkladu ihned po jeho oficiálním jmenování do úřadu. Během krátkého jednání jsme hovořili především o konsoli-

dačním balíčku, to jak na straně výdajové, kde se nás silně dotýkají škrtky v dotačních podporách, tak na straně příjmové, kde zase hrozí zvýšená daň z nemovitosti. Mluvili jsme o bezcelním dovozu ukrajinské zemědělské produkce a upozornil jsem ho také na blížící se nejzazší termín pro modifikaci Strategického plánu SZP a nedořešené téma redefinice eroze od 1. 1. 2024. Vzhledem k tomu, že jednání byl přítomen také ministr práce a sociálních věcí, mluvili jsme také o stavu příprav dotace zaměstnanosti na venkově, jejíž návrh odeslalo Ministerstvo práce a sociálních věcí Ministerstvu zemědělství, které by mělo dokončit notifikační proces s Evropskou komisí. Víím, že média i odborná veřejnost vyjadřují pochybnost, zda by rezort zemědělství neměl vést někdo se zemědělským vzděláním. V ideálním případě samozřejmě ano, nicméně právě případ dotace zaměstnanosti na venkově nebo vyjednávání ohledně národního strategického plánu SZP EU ukazuje na to, že je třeba mít především manažerské schopnosti, politický rozhled a zkušenosti a také tah na bránu. V druhé řadě je třeba obklopit se lidmi, kteří problematice rozumějí, tím jsou myšleni nejen nejbližší spolupracovníci, ale také poradní sbor ministra. Zásadní je také dobrá komunikace s nevládními organizacemi a v dnešní době také dobrá komunikace s médii. Zde má budoucí ministr oproti ministru odcházejícímu určitě prostor ke zlepšení. Důležité bude také, zda bude ministr Výborný schopen zajistit si silnější pozici v rámci pětikoalice. Ta totiž ministra zemědělství hodnotí s největší pravděpodobností podle toho, jak úspěšně likviduje „velké zemědělce“, aniž by „velké zemědělce“ sama uměla definovat.

Problém je, že z národohospodářského hlediska nebude možné považovat žádného „likvidátora zemědělství“ za úspěšného ministra. V současné nelehké době se bude muset úspěšný ministr za zemědělství umět poprat, a to nejen na úrovni Bruselu, kde se to občas dařilo i ministru odcházejícímu, ale hlavně na úrovni vládní, kde se stále ještě více „jede“ politika jako boj proti politické konkurenci, nikoliv politika jako odpovědná správa veřejných věcí. Držme v tomto boji novému ministru palce a se soudy ohledně jeho práce počkejme až na to, jak se zachová, až se bude lidově řečeno „lámat chleba“.

Vrátím se k Vaší zmínce o boji s obchodními řetězci. Vaším posledním velkým tématem byl mechanismus fungování privátních značek obchodních řetězců, jaká byla odezva?

Na praktiky obchodních řetězců kolem privátních značek, kterými vytlačují zavedené a oblíbené tradiční značky domácích výrobců potravin, jsme opakovaně upozorňovali v médiích, na sociálních sítích a obrátili jsme se také na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Možná kvůli naší kampani, možná shodou okolností – Billa, která patří do německé

skupiny REWE, pořádala začátkem června tiskovou konferenci právě na téma privátních značek. Představila tam svůj záměr zvýšit podíl domácí produkce vybraných druhů ovoce a zeleniny na vyšší desítky procent, například u rajčat až 85 procent nebo 95 procent u jablka. Tady za to jsem rozhodně rád, že právě německý obchodní řetězec Billa chce ve své nabídce zvyšovat podíl českých potravin, ostatně naši producenti a jejich oborové svazy jsou na to připraveni. Zároveň však vnímám jejich cíle jako poměrně ambiciózní, protože takový objem domácí produkce na tuzemském trhu prostě není k dispozici a zásluhu na tom má právě dlouhodobý přístup zahraničních obchodních řetězců k našim zemědělcům a potravinářům. Neférovými obchodními praktikami a dovážením levných a předotovaných potravin ze zahraničí postupně vytlačily

tuzemské produkty z regálů. To je případ českého ovoce či zeleniny, jejichž pěstitelé museli přistoupit kvůli nezájmu odběratelů k razantnímu snížení ploch. Máme také od pěstitelů informace, že o jejich kvalitní produkci za férové ceny, které by pokryly alespoň náklady na výrobu, není zájem, a je tedy otázkou, proč Billa neodebírá české ovoce a zeleninu a další potraviny ve větší míře už dnes.

Každopádně návrat českých potravin, vycházející z opětovného nárůstu především výrobně náročnějších odvětví, patří mezi naše dlouhodobé priority, a i proto se snažíme komunikovat i se spotřebiteli, aby naše chutné a bezpečné potraviny na trhu rozpoznávali a upřednostňovali.

Redakce Agrobaze

Agrární komoru ČR povede další tři roky Jan Doležal

Jan Doležal obhájil pozici prezidenta Agrární komory České republiky a povede ji další tři roky. Do čela této organizace, jejíž členové produkují 80 % tuzemských zemědělských komodit, jej zvolil 32. Sněm Agrární komory České republiky a získal 94,5 % hlasů. Ve vedení působí od června 2020 a ve svých 37 letech je dosud nejmladším prezidentem.

„Vážím si důvěry, kterou mi projeví delegáti na 32. Sněmu Agrární komory České republiky, a vnímám to jako závazek do budoucna vůči všem našim členům, kteří produkují kvalitní potraviny pro obyvatele za dostupné ceny a zaslouží si maximální možné zastání v této nelehké době. Rozhodnutí sněmu zároveň vnímám jako potvrzení toho, že kurz je nyní nastavený správně. Rád budu v započaté práci pokračovat, nebude jí málo. Za tímto účelem je důležité zemědělce spojovat a vzájemně spolupracovat, o což se budu v následujících třech letech i nadále snažit,“ říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Poté popsal priority, kterým se hodlá ve vedení organizace věnovat. „Prioritou Agrární komory

České republiky by mělo do budoucna zůstat narovnání podmínek na jednotném trhu Evropské unie, snížení administrativní zátěže, a především racionalizace požadavků na zemědělské podnikatele. I proto jsme se rozhodli přistoupit k Evropské komisi, ať už její složení bude jakékoliv, vyzvat k předložení dopadové studie Evropské zelené dohody prostřednictvím takzvané Evropské občanské iniciativy. Nadále je třeba sledovat a komentovat vývoj domácí zemědělské legislativy a zaměřit se především na zákon o cenách a uvedení do praxe novely zákona o významné tržní síle, které by oba měly přispět k nastavení férovějších podmínek v rámci dodavatelsko-odběratelské vertikály, tedy mezi zemědělci, potravináři a obchodníky. Je třeba se soustředit také na zvyšování

povědomí veřejnosti o aktuálních zemědělských tématech, protože lidé se stále více zajímají o to, jak kvalitně se stravují, za jakou cenu a koho svým nákupem podpoří. Čeští zemědělci dokážou vyrábět kvalitní potraviny za dostupné ceny pro obyvatele, které mají jistě lepší jakostní vlastnosti než zboží, jež cestovalo stovky i tisíce kilometrů,“ dodává Doležal.

Jan Doležal se narodil 6. května 1986 a vyrůstal na rodinné farmě v obci Březinka na Chrudimsku, kterou vlastní jeho rodiče. Vystudoval mezinárodní vztahy a evropská studia na Masarykově univerzitě v Brně. Poté se přestěhoval do Prahy, kde získal na České zemědělské univerzitě inženýrský titul v oboru rozvoje venkova a zemědělství. Po škole

nastoupil do Agrární komory České republiky, kde se z pozice odborného referenta vypracoval na post tajemníka a organizaci zastupoval především na jednáních v Bruselu. Do vedení této organizace byl poprvé zvolen 16. června 2020, kdy vystřídal ve funkci prezidenta Zdeňka Jandejska.

Delegáti sněmu zároveň na základě předložených nominací vzešlých z primárních voleb dále volili členy představenstva, viceprezidenty za jednotlivé sněmovny a z předložené kandidátky také členy dozorčí rady AK ČR.

Viceprezidenti za všeobecnou sněmovnu

- Milek Jiří, Olomoucký kraj, předseda sněmovny
- Říha Leoš, Pardubický kraj
- Hlaváček Václav, Jihomoravský kraj

Viceprezidenti za sněmovnu společenstev

- Ludvík Martin, Společenstva rostlinná výroba, předseda sněmovny
- Pýcha Martin, Společenstva zájmová vyjmenovaná
- Belada Bohumil, Společenstva zájmová ostatní

ČLENOVÉ PŘEDSTAVENSTVA

za sněmovnu všeobecnou

- Čermáková Věra, Ústecký kraj
- Černý Jiří, Královéhradecký kraj
- Erlebach Robert, Liberecký kraj
- Gabrhelík Martin, Zlínský kraj
- Hlaváček Václav, Jihomoravský kraj
- Michal Jaroslav, Kraj Vysočina
- Mikoláš Jaroslav, Středočeský kraj
- Milek Jiří, Olomoucký kraj
- Novák Pavel, Karlovarský kraj
- Říha Leoš, Pardubický kraj
- Šíma Jaroslav, Plzeňský kraj
- Tomíček Vilém, Moravskoslezský kraj
- Vondruška Miroslav, Jihočeský kraj
- Žebrák Petr, Kraj Praha

za sněmovnu společenstev

Společenstva rostlinná výroba

- Šašek Otakar, Svaz pěstitelů cukrovky Čech
- Ludvík Martin, Ovocnářská unie ČR
- Martinec Tomáš, Svaz vinařů ČR
- Volf Martin, Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejnin

Společenstva živočišná výroba

- Diviš Josef, Svaz chovatelů holštýnského skotu,
- Luka Josef, Svaz chovatelů prasat Čech a Moravy
- Studený Stanislav, Svaz chovatelů českého strakatého skotu
- Štěpánek Zdeněk, Českomoravská drůbežářská unie

Společenstva zájmová vyjmenovaná

- Večeřová Dana, Potravinářská komora ČR
- Pýcha Martin, Zemědělský svaz ČR
- Drs Miroslav, Agrární unie

Společenstva zájmová ostatní

- Belada Bohumil, Farmtec
- Kružík Radek, Iniciativa zemědělských a potravinářských podniků
- Veselý Vladimír, Lesnicko-dřevařská komora ČR

Předseda dozorčí rady

- Chalupný Karel, Českomoravský cukrovarnický spolek

Členové dozorčí rady

- Veselý Pavel, OAK Hradec Králové
- Kubiska Zdeněk, Spolek pro komodity a krmiva
- Králíček Josef, Český bramborářský svaz
- Buňka Miloš, OAK Kutná Hora

- Hampl Miroslav, OAK Olomouc
- Nebeská Monika, Zelinářská unie Čech a Moravy
- Klaška Vlastislav, Českomoravská drůbežářská unie
- Šrámková Věra, OAK Pardubice
- Navrátil Milan, OAK Jindřichův Hradec
- Hutař Bohumír, OAK Třebíč

32. sněm AK ČR přijal zároveň Usnesení sněmu, které vyhodnotilo činnost komory a definovalo požadavky na její další činnost, pro zájemce je k dispozici na webových stránkách a na stranách 20–23 tohoto vydání.

*Barbora Pánková,
tisková mluvčí AK ČR*

Připojili jsme se k protestu v Bruselu

Několik stovek zemědělců z Česka, Slovenska, Polska, Maďarska, Rumunska a dalších zemí východní Evropy protestovalo dne 23. května 2023 před budovou Evropské komise proti nefunkčním kontrolám dovozů zemědělských komodit původem z Ukrajiny, které oproti původní dohodě končí na evropském trhu.

rodního protestu zemědělců ze střední a východní Evropy před budovou Evropské komise na Schumannově náměstí. Do Bruselu se vypravily podle informací obou organizací stovky zemědělců, k nimž se připojí několik desítek chovatelů a pěstitelů z České republiky s hesly v angličtině, jako jsou FAIR CONDITIONS FOR ALL FARMERS!, HELP UKRAINE, BUT DON'T BANKRUPT FARMERS!, POLITICIANS ARE VIRTUE SIGNALLING, FARMERS ARE SUFFERING!, CAP = BUREAUCRACY+INJUSTICE, YOU DICTATE OUR BANKRUPTCY!, NO FARMERS, NO FOOD!, EU CITIZENS DESERVE SAFE FOOD! nebo GREEN DEAL OR GRAIN DEAL? PICK ONE.

„Čeští zemědělci chtějí pomoci ukrajinským farmářům, ale nesmí to být za cenu likvidace jejich živobytí a zhoršení kvality potravin nabízených evropským zákazníkům. Společně s kolegy ze země Visegrádské skupiny, Rumunska a Chorvatska jsme vyzvali Evropskou komisi, aby udělala na trhu se zemědělskými komoditami ‚pořádek‘ a aby trvala na dodržování koridorů solidarity. Žádali jsme o vyjmutí zemědělství z bezcelní dohody, o posílení kontrolního systému, a hlavně o urychlené řešení situace před začátkem sklizně. Dohodli jsme se, že pokud nám Komise nevyhoví a nevyšle ‚jasný signál‘, že pravidla se mají dodržovat a že jí kromě Ukrajiny záleží také na ujných zemědělcích, uspořádáme demonstraci v Bruselu. Hlavním tématem je protest proti prodloužení bezcelní dohody s Ukrajinou za stávajících podmínek,“ říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Evropská komise nyní zvažuje, jak nastavit parametry pro kompenzace pro evropské zemědělce, ale pouze z těch zemí sousedících s Ukrajinou. „Takové kompenzace zemědělcům nic nevyřeší, pouze dále deformují trh. Ukrajínští farmáři potřebují obilí dopravit do velkých evropských přístavů a dál do Afriky a Blízkého východu, na to by měly být určeny podpory ze strany Evropské komise. Řešení tedy vidíme ve zprovoznění a zafinancování humanitárních koridorů do severoafrických přístavů, které by pomohlo Ukrajině s odbytím produkce i nasycením zemí, kam původně mířilo,“ apeluje předseda Zemědělského svazu České republiky Martin Pycha a dodává:

Následkem toho je Evropa zaplavena obilovinami a olejinami, které měly původně směřovat k zákazníkům do třetích zemí. Zásoby obilovin a olejin tak činí 150 % oproti evropskému průměru předešlých let a v Česku jsou zásoby o 40 % vyšší ve srovnání se stejným obdobím loni. Za necelé dva měsíce začínají zně a reálně hrozí, že evropská zemědělci nebudou mít komu prodat a kde uskladnit úrodu z blížící se sklizně. Agrární komora České republiky a Zemědělský svaz České republiky proto vyzvaly své členy, aby se protestu na Schumannově náměstí zúčastnili.

Za účelem přepravení ukrajinské domácí produkce k tradičním odběratelům ve třetích zemích, která kvůli ruské agresi nemůže proudit obvyklou cestou, byly zřízeny takzvané koridory solidarity. Ukrajinské dovozy přes území Evropské unie ale nejsou kontrolovány a dočasné uvolnění pravidel evropského jednotného trhu EU pro Ukrajinu, které jinak platí pouze pro členy EU, je zneužíváno

překupníky na úkor ukrajinských i evropských zemědělců. Podle informací Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR dochází navíc k míchání obilovin a olejin z Ukrajiny s evropskou produkcí, aby se snížilo riziko záchyty látek nepovolených v EU. Spekuluje se také o přebalování ukrajinských vajec a drůbežního masa v Polsku či na Slovensku s cílem označit na obalu výrobku evropský původ a zatajit ten skutečný, protože dovozy těchto komodit do EU jsou povolené pouze ze schválených provozů na Ukrajině.

Agrární komora České republiky proto vyzvala Evropskou komisi společně s organizacemi sdružujícími zemědělce na Slovensku, v Polsku a Maďarsku po jednání 24. a 25. dubna 2023 v Brně ke zlepšení mechanismu kontrol ukrajinských dovozů přes území EU. Výzva, k níž se připojily také Rumunsko a Chorvatsko, ale zůstala bez odezvy. Proto se Agrární komora ČR a Zemědělský svaz ČR rozhodly vybědnout své členy k zapojení se do meziná-

„Při meziročním srovnání registrujeme snížení vývozu obilovin z České republiky. Zatímco se v prvních dvou měsících minulého roku od nás vyvezlo více než 620 tis. t pšenice, v letošním roce se na zahraničních trzích podařilo prodat méně než 500 tis. t. Největší pokles přitom zaznamenávají čeští zemědělci u vývozu do Polska, kde se při srovnání prvních dvou měsíců roku podařilo prodat pouhou čtvrtinu ‚obvyklého‘ množství. Jakkoliv se mohou zdát výše zmíněná čísla z hlediska celkových objemů české produkce malá, nastavený trend je velmi negativní. Bohužel kvalitní české obilí určené pro zpracování na potraviny nenachází uplatnění na zahraničních trzích ani za výrazně nižší ceny.“

Delegace jednotlivých zemí následně přijal na zhruba dvě a půl hodiny komisař Janusz

Wojciecowski, který informoval přítomné o dalším prodloužení bezcelní dohody od 5. června, a to beze změn s argumentem, že toto opatření platí již od roku 2014. Tehdy se produkce vozila po moři hlavně do zemí s vysokou intenzitou živočišné výroby, jako je Itálie, Španělsko nebo Nizozemí. Nyní však končí v zemích střední a východní Evropy. Dále EK připravila pro pět s Ukrajinou přímo sousedících zemí, tedy pro Polsko, Maďarsko, Slovensko, Rumunsko a Bulharsko 100 mil. eur s možností národního kofinancování a dalších 250 mil. eur, jakmile se Maďarsko vzdá omezení dovozu. Wojciecowski přislíbil, že bude s dalšími komisaři jednat o prodloužení omezení dovozů a rozšíření položek o maso, vejce a med. Prezident Doležal ve své reakci upozornil, že dopady pro české zemědělství mohou být fatální, i když s Ukrajinou přímo

nesousedíme, jak zdůraznil: „Jsme tradiční vývozcem a ukrajinská produkce zapříčinila ztrátu našich trhů, propadá se cena a dílčí kompenzace nic neřeší. Směřuje sem také ruská produkce a vše je důsledek selhání EU. Samozřejmě bychom tuto produkci mohli zpracovat do energetických zdrojů a snížit tak závislost na dovozech ropy, ale i to chce koncepční, nikoliv politicky populistická opatření.“ Komisař potvrdil, že si je našich specifických vědom, ale že finance nejsou dostatečné a více jich není, proto chce navrhnout možnost využít krizovou rezervu II. pilíře SZP. Nicméně také naznačil, že jsme se jako Česká republika měli o svůj díl z částky 100 mil. eur hlasitě přihlásit.

Barbora Pánková,
tisková mluvčí AK ČR

Olomoucká výzva

32. Sněm Agrární komory České republiky, který se konal 25. 5. 2023 v Olomouci, upozorňuje vládu České republiky na bezprecedentní a neutěšenou situaci v sektoru zemědělství a žádá její řešení. Agrární komora České republiky, která zastupuje zemědělce všech velikostí, právních forem a výrobního zaměření, je za tímto účelem připravena k součinnosti a zprostředkování informací a požadavků zemědělské praxe. Nemůžeme si dovolit pokračování pasivního a necitlivého přístupu, jinak hrozí další propad rozměru českého zemědělství a potravinářství, prohloubení závislosti České republiky na dovozech a další vlna zdražování potravin.

Agrární komora České republiky vyzývá vládu České republiky, aby se aktivně zabývala následujícími pěti body.

- 1) Bezodkladně řešit faktické selhání „jednotného“ trhu se zemědělskými komoditami v Evropské unii. Evropa je v současnosti zaplavena zemědělskými komoditami z Ukrajiny, které měly původně směřovat k tradičním odběratelům této produkce ve třetích zemích. Zásoby nyní před sklizní činí více než 150 % oproti evropskému průměru předešlých let a hrozí další zhoršení situace. Propad tržeb tuzemských zemědělců přesahuje 30 mld. Kč s výrazně negativním dopadem na životaschopnost zemědělských podniků a potravinovou bezpečnost České republiky.
- 2) Žádáme rovné podmínky na „jednotném“ trhu EU. Opatření, která mají pomáhat evropským zemědělcům a jsou vyplácena z národního či unijního rozpočtu, fakticky ještě více pokrývají jednotný trh EU. Čeští zemědělci mají aktuálně nejnižší základní platbu na hektar, což dále prohlubuje vysokou míru národních, regionálních a dalších mimořádných podpor a úlev schválených
- 3) Spustit Program podpory zaměstnanosti na venkově. Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka veřejně slíbil v červnu 2022 v Paláci Lucerna zemědělcům finanční podporu formou úlev na sociálním pojištění a spuštění tohoto programu mělo být naplánováno na stejný termín, jako bude uvedena do praxe redistributivní platba na úrovni 23 % v souladu s novými pravidly Společné zemědělské politiky Evropské unie, tedy od 1. ledna 2023. Současně je třeba říct, že míra redistributivní platby v České republice, která vyjadřuje podíl z obálky přímých plateb a je přidělována na prvních 150 hektarů podniku, výrazně převyšuje evropský průměr pohybující se na úrovni 10 až 12 %. Dosud nemáme k dispozici žádné informace o vývoji tohoto programu ani o jeho zaslání k notifikaci Evropské komisi.
- 4) V souladu se Strategií rozvoje rezortu do roku 2030 zajistit podporu pro citlivé komodity, u kterých klesá míra soběstačnosti
- České republiky. Do roku 2030 zbývá jen sedm let, přičemž cíle vytyčené ve Strategii rozvoje rezortu se nejen nedaří plnit, ale naopak jsou podnikány kontraproduktivní kroky vůči plnění těchto cílů. Jen za rok 2022 se podle oficiálních statistik snížily stavy drůbeže meziročně o 8 % na 23,8 miliónu kusů a stavy prasat meziročně o 11 % na 1,3 miliónu kusů. Plochy ovocných sadů se za posledních 20 let snížily o 33 % na 12 225 ha.
- 5) Podle příslibu z roku 2022 v co nejkratším čase vyhodnotit první rok fungování národního Strategického plánu pro provádění Společné zemědělské politiky EU v letech 2023–2027. Je třeba se zaměřit především na snižování administrativní zátěže, přísnější podmínky základní podmíněnosti, ekoschémat, nastavení redistributivní platby a její dopad na potravinovou bezpečnost České republiky. S ohledem na výsledky tohoto vyhodnocení by se měla Česká republika obrátit na Evropskou komisi a požádat o případné změny v národním Strategickém plánu, a to přesně po roce fungování, jak je ostatně v souladu s pravidly Evropské unie.

Jak se Tomáš Prouza střelil do vlastní nohy

Každý týden si říkám, že na pořad „Máte slovo“ na ČT 1 se již nebudu dívat. Vždy to totiž končí stejně. Obě skupiny zastánců a odpůrců diskutovaného problému se mezi sebou pohádají a dopady diskuse jsou ve výsledku nulové.

První červnový čtvrtek jsem přesto opět neodolal. Na pořadu bylo téma o stále vysokých cenách potravin a hledal se viník. Mezi diskutujícími, jak je již tradicí, chyběl ministr zemědělství Zdeněk Nekula, který za sebe, jak je jeho zvykem, vyslal do diskuse svého náhradníka. Ten ho, jak jinak, věrně obhajoval, protože pan ministr zemědělství již přece poslal do terénu další kontrolory. A protože šlo o ceny potravin, samozřejmě nemohl chybět ekonom Tomáš Prouza, prezident Svazu

obchodu a cestovního ruchu. Jak je o něm známo, stále dokola tvrdí, že obchodní řetězce jsou v tomto případě „svatouškové“, kteří nic špatného nepracují, natož aby byly příčinou drahých potravin v České republice. Za vysoké ceny potravin v jeho podání mohou zcela jistě zemědělci a velké české potravinářské firmy, které v České republice v některých segmentech nemají konkurenci, a tudíž si ceny neustále zvyšují. A protože podle Prouzy zemědělci v roce 2022 dosáhli miliardových zisků, je takové vysvětlení na místě. Je jasné, že k ničemu takovému nedochází u hypermarketů a supermarketů, protože ty to s českými spotřebiteli myslí jen dobře a stále je zaspávají různými slevovými akcemi. A by své tvrzení opřel o věrohodná data, uvedl příklad – cenu cukru. V jeho podání se prý není čemu divit. Vždyť 62 % výroby cukru v ČR prý ovládá jeden cukrovar! Asi všichni víme, koho tím myslel. Tento podnik zpracovává cukrovku a je v blízkosti Mladé Boleslavi. Jaksí zapomněl dodat, komu tento cukrovar patří. To byla přímo geniální nahrávka pro přítomného zástupce Ministerstva zemědělství a poslance parlamentu, který ráznou odpovědí mohl pana

Prouzu definitivně „dorazit“. Bohužel i ten si myslí, že českému potravinářskému průmyslu vévodí velké firmy, a to prý je potřeba změnit, a tudíž překrásnou náповědu nevyužil ve svůj prospěch!

Takže, pane Prouzo, i v Mladé Boleslavi jsou vaše milované supermarkety! Tak až je pojedete navštívit, spojte svůj program s návštěvou tohoto „velkého“ cukrovaru v blízkosti automobilky a zeptejte se tam na jeho vlastnickou strukturu. Zatím ho vede Čech, ale cukrovar a jeho výroba cukru patří německé firmě Nordzucker (35,38 %) a také francouzské firmě Tereos (63,07 %). Je tedy jasné, že cenu cukru neurčují čeští pěstitelé cukrovky, ale tento německo-francouzský cukrovar, který je lídrem výroby cukru v Evropě. Možná, že by v cukrovaru vaši návštěvu uvítali! Mohl byste tam poradit německým a francouzským akcionářům, jak snížit cenu cukru dodávaného obchodním řetězcům v ČR. Jak taková jednání se supermarkety probíhají, čeští zemědělci a potravináři již velmi dobře znají...

Ing. Michal Vokřál, CSc.

Reakce na závěry ÚOHS

Vítáme, že se Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zabývá cenovým vývojem potravin, i když zatím jen u mléka, mouky, másla, vajec a kuřat.

Zákazníci si zaslouží vědět, jakou část dávají zemědělcům, potravinářům či obchodníkům z ceny, kterou platí za potraviny. Agrární komora České republiky byla Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k dispozici po celou dobu šetření cen těchto vybraných komodit a podala řadu podnětů, stejně tak s ním spolupracovaly i profesní svazy zemědělských prvovýrobců.

Věříme, že výsledky šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže odpovídají skutečnosti a odpovědnost za vysoké ceny potravin na první pohled připisují všem článkům v rámci dodavatelsko-odběratelské vertikály. Nicméně ve skutečnosti to tak vůbec nemusí být, protože postrádáme informace o vztahu mezi vyšší nákladů vůči ceně konkrétní komo-

dity a vyšší obchodní přírážky, přestože se těmito otázkami Úřad pro ochranu hospodářské soutěže podle našich informací také zabýval.

Současně je třeba zdůraznit, že čeští chovatelé a pěstitelé jsou sice na začátku potravinové výrobní vertikály, ale mají s produkcí rostlinných i živočišných komodit zdaleka nejvíce práce a také nákladů. Například kuřata jsou vykrmována po dobu 35 až 50 dní a po celou dobu se o ně chovatel stará, což znamená náklady na krmené směsi, energie, pohonné hmoty, mzdy pracovníků a další. Tyto náklady ale nemohou v plné míře promítnout do cen, za které prodávají svou produkci. Odmítáme, že by čeští zemědělci zdražovali lidem potraviny, jak tvrdí navzdory výsledkům šetření ÚOHS prezident Svazu

obchodu a cestovního ruchu Tomáš Prouza. Chápeme, že by jej německá skupina Schwarz, jejíž podíl na tuzemském maloobchodním trhu činí podle ÚOHS neuvěřitelných 32 %, asi příliš nepochválila, kdyby začal konečně mluvit pravdu.

Oceňujeme, že se Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zabývá mechanismem fungování privátních značek, na který jej upozornila Agrární komora České republiky a které vytlačují zavedené značky potravin domácích výrobců, na něž jsou zákazníci zvyklí a mají je rádi. Podíl privátních značek potravin, které prodávají obchodní řetězce, se bohužel zvyšuje, na což rovněž poukázal ÚOHS.

Úřad AK ČR

ZEMĚDĚLSKÉ POJIŠTĚNÍ
POJIŠTĚNÍ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

**Známe i jednodušší způsob,
jak chránit vaše chovy**

Pojištění zvířat s nejširší pojistnou ochranou na trhu

- pojištění všech druhů hospodářských zvířat a koní
- kvalitní a rychlá likvidace škod

241 114 114
www.generaliceska.cz

 GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Partner Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR

Je nachystána výměna na postu ministra zemědělství

Ministr zemědělství Nekula byl, podle vlastních slov, do vlády Petra Fialy na začátku ledna 2022 vytažen předsedou lidovců Marianem Jurečkou z klobouku. Už tehdy se nad takovým vyjádřením mnozí pozastavovali. O tom, že sektor v jeho osobě nezískal protřelého a zkušeného manažera a odborníka, ale ani silného politika či rétora, tak přesvědčoval Zdeněk Nekula své okolí od počátku a bohužel v tom pokračoval i v dalším průběhu svého, již nedokončeného mandátu.

Rezignace ministra zemědělství Zdeňka Nekuly (uprostřed) byla oznámena na mimořádné tiskové konferenci, kterou 14. června svolal předseda KDU-ČSL a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (vlevo), za účasti kandidáta na uvolněný post, dosavadního šéfa poslaneckého klubu strany, Marka Výborného

Potenciál, který snad byl v jeho pracovních zkušenostech z minulosti, například ze zemědělského bankovníctví, z činnosti v čele PGRLF nebo z působení v pozici starosty obce, nedokázal využít, a natož pak dostatečně odborně nebo alespoň mediálně prodat. Mnohé jeho kroky, ať již byly dány politickým zadáním pětikoalice, nebo vlastními rozhodnutími, budily v době jeho ministrování kontroverze a mnohdy stavěly zemědělce proti sobě. A to

naprosto zbytečně. Ať již to bylo znevýhodnění jedné, resp. zvýhodnění druhé skupiny zemědělců tzv. redistributivní platbou, neschopnost ochránit resort před vysokými vstupy, pasivita na jednáních vlády, výběr slabých témat v rámci předsednictví, neustálé ataky na velké podniky, neschopnost rozklíčovat výsledky hospodaření či získat skutečně reálnou představu o stavu resortu. Nedostatečná byla také snaha tlumit zelené záměry EU mířící do ze-

mědělského prostoru nebo obhajoba a reálné činy na podporu citlivých odvětví, které za jeho ministrování naprostou většinou opět ztracely svůj rozměr, což lze doložit například poklesem stavů zvířat a poklesem hektarů sadů. Připomenout musíme také zrušení podpory pro střední a velké potravinářské podniky, které byly za svou práci zřejmě potrestány. Loňské protesty zemědělců, které byly jak projevem zoufalství nad činy Fialovy vlády, tak snahou upozornit na celou řadu specifických problémů, nárůst vstupů a neochotu pomoci například zastropováním energií, resortní ministr přehlížel a zlehčoval. Podle interních informací nebyl dostatečně schopen řídit ani vedení ministerstva, které tak jelo spíše samovolně a spíše na půl výkonu.

Nekula bohužel nedokázal o svých názorech přesvědčit ani širokou veřejnost a některé jeho činy, jako byl například boj za levnější potraviny, vyvolaly nejenom rozpaky, ale často i úsměvy, které se na sociálních sítích přenesly až do vtipné lidové tvořivosti. O tom, že nezvládal hájit potřeby českého zemědělství a potravinářství svědčí nejenom propad rozpočtů kapitoly, ale třeba i nesmyslná pasivita v ochraně tuzemského trhu před ukrajinskými dovozy, nepřihlášení se o evropské kompenzace či nedotažení veřejného slibu místopředsedy vlády Jurečky o sociální podpoře zaměstnanosti na venkově.

Pro řadu členů Agrární komory ČR tak zůstane poslední vzpomínkou na ministra Nekulu jejich hlasitý odchod během jeho vystoupení na květnovém sněmu AK ČR jako zásadní projev nesusouhlasu s jeho vyřčenými myšlenkami a slovy.

České zemědělství tak za rok a půl působení Zdeňka Nekuly v čele resortu mnohem více ztratilo, než získalo. Řečeno slovy z úvodu, tento tah z klobouku byl nejen náhodný, ale v komplexním hodnocení také špatný. O to větší naděje tak nyní zemědělci vkládají do nové stranické nominace a doufají, že tento krok snad skutečně a konečně bude výborný.

Redakce Agrobaze, foto ProfiPress

Rezignace Zdeňka Nekuly dne 14. června 2023

Od začátku jsem byl ministr, který vyvolával kontroverze. Ať už to bylo prosazování strategického plánu nové Společné zemědělské politiky, nebo boj proti vysokým cenám potravin, který byl trnem v oku mnohým významným subjektům. Možná jsem nebyl nejohravnější v komunikaci, ale rozhodl jsem se udělat v první řadě kroky, které zajistí dobrou budoucnost pro naše zemědělství, ale i krajinu. Ty věci byly často nepopulární, ale to jsem vzal jako spíš svůj úděl, ale nesoustřeďoval jsem se na svoje PR. Právě v takové situaci jsem potřeboval cítit silnou podporu z vedení strany, které se mi však v posledních měsících nedostávalo. Není tak prostě jiné cesty, než abych v současné době na postu Ministerstva zemědělství svou práci přerušil.

Prohlášení pronesené na tiskové konferenci KDU-ČSL

Vyjádření Agrární komory ČR

Děkujeme odcházejícímu ministru Zdeňkovi Nekulovi za téměř rok a půl nelehké spolupráce v nelehké době. Zemědělcům v souvislosti s válkou na Ukrajině masivně rostly náklady, které se ne vždy a ne všem dařilo promítat do výkupních cen, k tomu se v posledních měsících přidal nebývale rozkolísaný globální agrární trh kvůli válce na Ukrajině či nová pravidla Společné zemědělské politiky Evropské unie. Oceňujeme racionální přístup Ministerstva zemědělství během předsednictví České republiky Radě EU, hledání kompromisů a schopnost sjednotit Radu EU vůči přehnaně ambiciózním návrhům Evropské komise v oblasti zemědělství. Pozitivně lze hodnotit také snahu o vyvrácení mýtů o tom, že za zdražování potravin mohou zemědělci. Ne vždy se vše podařilo dobře odkomunikovat směrem k veřejnosti, směrem k samotným zemědělcům, dotáhnout do konce nebo najít pro zemědělskou praxi přijatelné řešení. Jsme si nicméně vědomi, že ani ministr zemědělství neměl ve vládě jednoduchou pozici a byl vázán politickými rozhodnutími pětikoalice. Nelehkou pozici odcházejícího ministra a určitou schizofrenii vládní komunikace dokládá skutečnost, že zatímco dopoledne zástupce obchodních řetězců (pozn. redakce, jde o Tomáše Prouzu, prezidenta Svazu obchodu a cestovního ruchu) mediálně kopal do ministra země-

dělství, odpoledne seděl v letadle s jeho vládním kolegou jako jeho poradce.

S novým ministrem zemědělství jsme připraveni obratem navázat spolupráci a zprostředkovat mu postoje zemědělců na základě zkušeností z praxe či poskytnout odborné konzultace nad jednotlivými problémy. Těšíme se na první schůzku, na které jistě probereme stávající problémy zemědělců a naše návrhy na jejich řešení. Půjde určitě o průběžné vyhodnocení národního strategického plánu Společné zemědělské politiky EU, kontroly dovozů zemědělských komodit z Ukrajiny a kompenzace pro české zemědělce, zvýšení národních podpor alespoň pro citlivé komodity a živočišnou výrobu a zachování investic do zemědělství a potravinářství, naplnění slibu o podpoře zaměstnanosti na venkově či přehodnocení Strategie resortu do roku 2030. Od nového ministra zemědělství tedy očekáváme aktivní přístup k řešení problémů a větší důraz na specifika českého agrárního sektoru při zachování dostatečného rozsahu financování a silnou obhajobu společně vykomunikovaných priorit ve prospěch českých zemědělců všech velikostí i výrobního zaměření.

Ing. Jan Doležal, prezident AK ČR

Kdo je Marek Výborný

Marek Výborný se narodil v roce 1976 v Chrudimí. Vystudoval teologii a historii na Univerzitě Palackého v Olomouci a od roku 2001 učil dějepis, společenské vědy a latinu na gymnáziu v Pardubicích, kde působil mezi lety 2012–2017 také jako ředitel. V roce 2005 vstoupil do KDU-ČSL, od roku 2006 je zastupitelem města Heřmanův Městec, dvě volební období byl členem Rady města, vedl Komisi pro výchovu a vzdělávání a v letech 2004–2018 byl členem Výboru pro výchovu a vzdělávání Pardubického kraje.

V roce 2017 byl zvolen do Poslanecké sněmovny, kde se stal mimo jiné členem Ústavního právního výboru a předsedou Podvýboru pro problematiku exekucí, insolvencí a oddlužení. Problematice oddlužení a exekucí se věnuje i po opětovném zvolení do poslanecké sněmovny. Od října 2021 je předsedou poslaneckého klubu KDU-ČSL. V letech 2019 a 2020 byl předsedou strany.

Je garantem programových bloků koalice SPOLU pro oblast „Vzdělávání – věda a výzkum – kultura – sport a volný čas“ a „Spravedlnost a právo“. Ve volném čase se věnuje pěveckému sboru Vlastislav, kde je jednatelem, či cyklistice a dalším rekreačním sportům. V roce 2019 ovdověl a vychovává 3 děti.

Marek Výborný má v rámci předsednictva KDU-ČSL v kompetenci oblast legislativy, školství, propojení s PSP a people management.

Funkce v PSP ČR:

- Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu – místopředseda
- Podvýbor pro problematiku exekucí a insolvencí – předseda
- Podvýbor pro kulturu – místopředseda

www.kdu-csl.cz

Vyjádření Zemědělského svazu ČR

Odchod současného ministra zemědělství Zdeňka Nekuly byl jen otázkou času. Za dobu svého působení stihl rozdělit zemědělce mezi sebou. Z pohledu Zemědělského svazu ČR negativně hodnotíme nesystémovou změnu pravidel Společné zemědělské politiky. To vše bylo umocněno špatnou komunikací se zemědělskou veřejností. Naopak jako pozitivum hodnotíme otevření otázky neúměrně vysokých přírůbků obchodních řetězců a dobře zvládnuté předsednictví EU.

Od nového ministra zemědělství především očekáváme, že se začne naplňovat platná strategie českého zemědělství do roku 2030, nebo že dojde k její revizi, aby zemědělství podnikatelé znali požadavky společnosti na jejich činnost. Víze českého zemědělství zde po několik let chybí a spíše dochází ke zcela nekritickému řízení se požadavky EU, které často vyúsťují v nadměrnou byrokratickou zátěž podnikatelů a někdy i vedou k protichůdným požadavkům na zemědělské podniky. Dále chceme vylepšit komunikaci zemědělských témat se zemědělskou veřejností a hledání společných řešení všech problémů. Očekáváme, že nebude rozdělovat zemědělce na malé a velké a bude přihlížet k potřebám všech českých zemědělců. Očekáváme, že dojde ke splnění slibů o prozkoumání dopadů současných pravidel SZP a rovněž bude splněn slib o podpoře zaměstnanosti na venkově a v neposlední řadě také, že v osobě nového ministra zemědělství najdeme silného partnera nejen zemědělců, ale také vládních kolegů a kolegů v Evropské unii.

Pokud jde o mezinárodní témata, pak očekáváme řešení obchodních dohod s Ukrajinou, ale také se zeměmi Mercosur, které zasahují a mají tendenci silně zasáhnout české zemědělství a potravináře. Rovněž očekáváme realističtější a pragmatičtější přístup k Zelené dohodě a snahu o dorovnání podmínek českých zemědělců s farmáři napříč Evropskou unií.

Ing. Martin Pýcha, předseda

Něco tady nehraje

Je to jeden z řady výroků současného ministra zemědělství Zdeňka Nekuly. I když nebyl vysloven Járou Cimrmanem, myslím, že se k jeho báječným výrokům přiřadí a brzy se třeba také objeví v nějakém novém českém filmu.

Podobně překvapivých výroků z úst ministra a jeho vyjádření v poslední době přibývá. Zcela jistě se do této kategorie zapíše dovoz ukrajinského obilí, zákaz konopných produktů s CBD, spotřební daň na tichá vína, drahé potraviny, mouka v Lidlu, odstřel vlků, řešení přemnožení hraboše polního a samozřejmě také utrpení ztráty 10 mld. Kč ze státního rozpočtu na dotace, budou odebrány zemědělským a potravinářským podnikům. O všech uvedených by se dalo napsat velice mnoho. Uvedu proto jen některé z nich.

Já jsem Moravák

Abych nekřivdil pouze Zdeňkovi Nekulovi o tom, že nikdy nepřipustí spotřební daň na tichá moravská vína, protože je Moravák. Toto vyhlásili společně s premiérem Petrem Fialou a ministrem zdravotnictví Vlastimilem Válkem již podstatně dříve ve Valticích na lednovém Vinařském kongresu. Ostatně moravských a brněnských ministrů, kteří vínu „rozumí“, je ve vládě jedna třetina. Bez ohledu na stra-

Činnost odcházejícího ministra zemědělství provází zmatky, chaos, neporozumění problematice, přešlapy a ztráta důvěry.

nickou příslušnost zcela jistě po nekulovsku lobbovali pro moravská tichá vína a spotřební daň pro ně nepodpořili. Myslím, že když Zdeněk Nekula tak přesvědčivě bojuje proti „agrobaronům“ a velkým potravinářským podnikům, totéž měl příležitost udělat u těch největších tuzemských výrobců vína. Každý z nás je zná. Je otázkou, pro koho je výhodnější zachování daňově uzatelné výjimky a pro koho nulové spotřební daně. Ta se ale týká všech, včetně importérů vín ze zahraničí, a to včetně všech těch krabicových. Zdá se, že tady

se Zdeněk Nekula sám střelil do vlastní nohy. Inu, ve víně je pravda.

Konopí seté a zákaz kannabionidů

I premiér Petr Fiala se divil zakazu produktů obsahujících látku CBD z konopí a žádal Zdeňka Nekulu o vysvětlení. Ten asi neví, že jde o konopí seté pěstované v ČR na výměře pouhých 343 ha. Je to škoda, protože konopí seté může být pěstováno na větší výměře pro mnoho účelů, na semeno, vlákno, léčebné přípravky i biomasu. Zcela jistě také neví, že trh je již zaplaven celou řadou kosmetických výrobků tuzemských i zahraničních výrobců, obsahujících neškodný kannabinoid CBD. Doporučil bych například prolístování několika lifestyleových časopisů a zhlédnout reklamy na CBD kosmetiku i léčebné preparáty! Navíc po celé republice, nejvíce v Praze, existuje již řada obchodů s prodejem výhradně konopných přípravků. A co víc, konopí je v ČR jedinou plodinou, které se věnují tři časopisy vydávané každý měsíc na křídovém papíře! Kam se s takovou publicitou „hrabe“ řepka nebo pšenice! Takže namísto toho, aby pěstování konopí setého dostalo zelenou a bylo Ministerstvem zemědělství podporováno, asi i jeho zásluhou brzy skončí i v ČR!

Odstřel škodících vlků

Na základě rozhodnutí obou lidoveckých ministrů Petra Hladíka a Zdeňka Nekuly bude povolen odstřel vlků, pakliže mu bude předcházet projednání v „pohotovostním štábu“ a podle přijatého „pohotovostního plánu“, tedy přesně podle zažitého byrokratického postupu. Dost to připomíná rozhodnutí obou ministrů ohledně hubení hraboše polního vkládáním přípravku pouze do nor! Současně jsou oba tyto případy jasným dokladem toho, že mít dvě taková ministerstva je zbytečným luxusem pro tak malý stát. Kolik by se asi ušetřilo financí jejich spojením v jeden úřad a redukcí úředníků!? To jedno ministerstvo by se po italském vzoru mohlo jmenovat například jako Ministerstvo zemědělství a potravinové soběstačnosti. Pokud jim snad vůbec ještě jde o provozování tuzemského zemědělství a ochranu krajiny, měli by se možná věnovat ochraně zemědělské půdy před jejím totálním zastavením. Každodenně zde totiž ztrácíme zástavbou 15 ha zemědělské půdy a ani jeden resort to příliš nevzrušuje. A stačilo by málo. Přijít s návrhem ne na daň z nemovitosti, ale na daň ze zastavené půdy. To by se státní pokladna jinak zaplňovala.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Odnosou to především malí výrobci

Mám na mysli malé výrobce alkoholických nápojů a pro ně právě nyní vyhlášené nové spotřební daně. Přiznávám, že tuto skupinu nápojů nekonzumuji každý den. Mám je ale rád všechny. Podle nálady, jídla nebo i společnosti si dopřejí dobré pivo, sklenku červeného vína nebo i dobrou whisky.

Není problém v tom, že si nedokážeme přiznat, že převážná většina, stejně jako já, pije všechno. Samozřejmě podle příležitosti. Vždyť i vinaři přiznávají, že občas je nutné spláchnout „kyselinky“ pivem, a zajdou proto do vesnické hospody! Platí to i obráceně, někdy dojde i na ovocný destilát. Když jsem před cestou, nebo i již řídím auto, spokojím se i s nealko pivem. I proto nechápu to, co se nyní stalo.

Ať je to pivo, víno, nebo i ovocné pálenky, to, co se stalo se spotřební daní, „odnesou“ nejvíce pouze ti nejmenší výrobci. Paradoxně asi nejvíce majitelé pálenic zpracovávající přebytky od drobných zahrádkářů, provozující i vlastní lihovar, tedy ti, kteří jsou od „metanolové aféry“ pod tou nejpřísnější kontrolou státu. Míří na ně kamery, mají celní sklad, na hrdlo láhve lepší papírové kolky, platí kauce a pravidelně je navštěvuje celní správa. Je jich také nejméně. Celní sklady mají i minipivovary, ale ne všechny dokáží umístit svoji produkci v Praze, takže na ně zcela jistě dolehne úbytek hospod a restaurací v menších městech i na venkově. Tento fakt může mít výrazný vliv i na malé vinaře, včetně zavřených vinoték. Zdá se proto, že všichni malí výrobci alkoholických nápojů budou společně na pozvolna se potápějící lodi odbytu jejich produkce.

Velcí křičí nejvíce

To platí pro mlékárny, pekárny i výrobce alkoholických nápojů bez rozdílu. Mají největší produkci, zaměstnávají nejvíce lidí, mají ke své ochraně nejpočetnější týmy právníků a nastavují ceny, kterým se ti malí musí přizpůsobit. Hlavně ale mají největší odbytiště alkoholických nápojů, kterými jsou supermarkety. Mnozí jsou dokonce součástí nadnárodních firem, a i proto mají za sebou nejsilnější lobbistické skupiny, politiky počínaje, profesionální svazy a bankami konče. Dost možná, že všechny vinaře bez rozdílu jejich velikosti nyní zabolí zrušení daňové uznatelnosti tichých vín daleko více než spotřební daň.

Ministrovo pátrání

Zatím s nasazením všech možných kontrolních orgánů se ministr zemědělství Neku-la snaží dobrat prapůvodu vysokých cen potravin na českém trhu. Stále ještě čekáme na jeho zjištění, i když jsem si zcela jist, že zemědělci to nejsou. Ne všechno je ale drahé. Každý týden vidím v letácích naházených do mé poštovní schránky velice nízké ceny tuzemského i dovozového tichého vína. Sleduju-li problémy skláren, výrobců papíru a kdečeho kvůli vysokým cenám energií, je mi záhadou, jak může v supermarketu Lidl

stát italské víno odrůda Merlot o objemu 1,5 litru pouhých 69,60 Kč? Podobné nízké ceny jsou ale i jinde. V Globusu Merlot 0,75l za neuvěřitelnou cenu 34,90 Kč. Ale co je to proti vínu Tempranillo la Corrida ze Španělska 0,75l za cenu 39,90 Kč v supermarketu Penny! Také odrůdová vína ze Sovínu za 69,90 Kč v Kauflandu asi zaujmou spotřebitele. Ani Medvědí krev z Albertovy vinotéky za 59,90 Kč nebo španělské Vína Mercedes za 44,90 Kč nejsou asi k zahazení.

Otázkou zůstává, co je nám vlastně za tuto cenu nabízeno. Možná, že to nejsou ani pověstné „druháky“ produkované kdysi pod názvy jako Moravský kvítek, Ostravský kahan, Rytíř Žumbera a mnohé další. Je to ale ještě vůbec víno? Není to nějaká náhražka z pořádného moštu? Za jakou cenu to vinařské podniky prodávají supermarketům? Dá se to takto lacino vůbec vyrobit při vysoké ceně skleněné láhve, papírové etikety, plastové záklopky a korkového štuple (zátky) z dovozu? Neměla by se státní kontrola zaměřit právě tímto směrem? A neotočí se právě toto vůči malým výrobcům vína, ovocných destilátů i piva?

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Současný výzkum pro naši krajinu

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i. (zkráceně VÚKOZ) je instituce, která sídlí již téměř sto let v Průhonicích. Původně byla založena na bývalém, státem odkoupeném velkostatku hraběte Arnošta Emanuela Silva Taroucy pod názvem „Státní pokusné objekty zemědělské v Průhonicích“.

Během své existence vystřídal VÚKOZ několik různých názvů, aby byla lépe reflektována témata výzkumu, která se v průběhu dekád pomalu měnila – ze zemědělských objektů se staly

výzkumné ústavy zahradnické a v současnosti se v názvu promítá to, že se ústav z velké části věnuje výzkumu krajiny a jejích složek. Mezi výzkumná oddělení, která se kromě Průhonic nachází také v Brně, patří:

- Odbor biologických rizik
- Odbor biomonitoringu
- Odbor rostlinných biotechnologií
- Odbor ekologie krajiny

- Odbor ekologie lesa
- Odbor fytoenergetiky
- Odbor kulturní krajiny a sídel
- Odbor prostorové ekologie
- Odbor šlechtění a pěstebních technologií

Výzkumníci z těchto odborů přispívají k řešení aktuálních otázek ohledně české krajiny, fungování lesů a mnoha dalších – Jak se měnila krajina v posledních 200 letech? Jak se to projevilo? Můžeme se poučit a poznatky aplikovat na současnost, aby byla naše krajina odolnější vůči dopadům měnicího se světa a také příznivější pro všechny organismy? Jak využít novějších konceptů, jako je agrolesnictví, ekosystémové/krajinné služby či ekologické sítě? Pro odpovědi na tyto otázky jsou vytvářeny vrstvy využití krajiny v pěti historických časových řezech (tzv. databáze TopoLandUse), na pořizování nových dat je ve VÚKOZu využívána nejmodernější technika

včetně využití dronů. Další týmy prohlubují poznání o rozložení biodiverzity a fungování ekosystémů na krajinné úrovni, rozvíjí inovativní metody a přístupy v hodnocení krajiny a jejích habitatů a přispívá aplikací poznatků k účinné ochraně přírody. Jsou zjišťovány také vybrané parametry složek životního prostředí a jejich časové změny (např. aktuální míra znečištění).

Pozornost je věnována i změnám v kulturní krajině. Kombinací pracovních přístupů různých specializací z oblasti krajinné architektury a přírodních a humanitních věd přispívá badatelský tým k ochraně a tvorbě prostředí pro lepší kvalitu života. Soustředí se na komplexní hodnocení krajinných struktur – konkrétně na vývoj nástrojů k identifikaci, ochraně a udržitelnému využívání přírodních a kulturních hodnot krajiny včetně jejich specifických částí, jako jsou historické zahrady a parky

a území sídel s památkovými hodnotami. Také zde probíhá výzkum nepůvodních invazních mikroorganismů – patogenů dřevin – nebezpečných pro životní prostředí ČR a tvorba opatření omezujících jejich dopad. Vyvíjena jsou opatření pro všechny typy vegetace a systémy zeleně od přírodních biotopů přes produkční porosty, výsadby mimo les až po městskou zeleň a památné stromy a to na všech prostorových škálách. VÚKOZ může nabídnout tvorbu návrhů výsadeb a pěstebních opatření či poskytnout kmeny oomycetů a izoláty virů okrasných rostlin pro výzkumnou a pedagogickou činnost.

V rámci ekologie lesa výzkumníci sledují životní cyklus stromů na úrovni jedince s cílem porozumět vývoji lesa a odhadovat budoucí směřování jak přirozených, tak hospodářských lesů. Mezi nejčennější lokality tohoto výzkumu v České republice patří rezervace Žofínský prales, který je součástí celosvětové výzkumné sítě ForestGEO. Mezi výzkumné metody patří např. dendrochronologie, strojové učení, geomorfologie, radiometrie, botanika, entomologie či pozemní a bezpilotní letecké laserové skenování. Data laserového skenování jsou zpracovávána mj. programem 3DForest, který je ve VÚKOZu úspěšně vyvíjen.

V ústavu se výzkumné týmy věnují mnoha dalším tématům. V neposlední řadě mezi ně patří efektivní množení a výživa rostlin, hodnocení genetické variability pomocí analýz DNA, výzkum biomasy (vybraných dřevin) za účelem zvyšování biodiverzity, ochrany proti erozi, chlazení krajiny, zadržování vody a sekvestrace uhlíku (humusu) a další. Spolupracují s univerzitami, ústavy AV ČR, Ministerstvem životního prostředí, Agenturou ochrany přírody a krajiny, Správami národních parků, nevládními organizacemi i s řadou zahraničních institucí – často v rámci jednotlivých vědeckých projektů.

Pravděpodobně nejzajímavějším aktuálním projektem, na jehož řešení se VÚKOZ podílí, je Centrum pro krajinu a biodiverzitu (akronym DivLand). Tento projekt má za cíl vytvoření a rozvoj výzkumného centra, které bude generovat výstupy využitelné jak pro strategické plánování v oblasti ochrany přírody, krajiny a biodiverzity, tak pro řešení aktuálních problémů, které se v krajině a jejích ekosystémech objevují. DivLand má pět pracovních skupin:

- A – RESILIENTNÍ KRAJINA
- B – LESNÍ EKOSYSTÉMY
- C – AGROEKOSYSTÉMY A PŮDA
- D – INVAZE
- E – FUNKČNÍ BIODIVERZITA

Tyto skupiny mají za úkol formulovat nové systémy monitoringu, vytvořit provázaný systém hodnocení jevů a procesů definujících

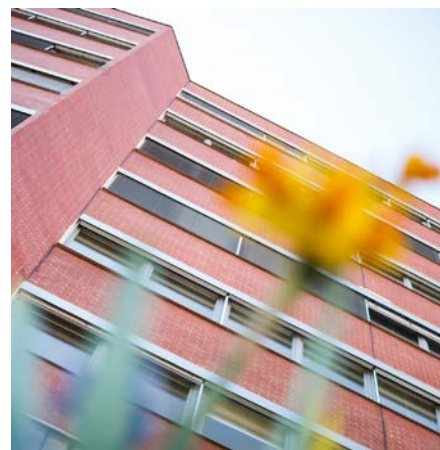

cích současnou podobu krajiny, ekosystémů a na ně navázané biodiverzity a mnoho dalšího (např. Management agrosystémů a ochrana půdy). Na tomto šestiletém projektu se podílí 11 institucí (Univerzita Karlova, Botanický ústav AV ČR, v. v. i. a další), z nichž VÚKOZ je celkovým koordinátorem. Hlavním řešitelem celého projektu je RNDr. Dušan Romportl, Ph.D., který je zároveň vedoucím odboru prostorové ekologie ve VÚKOZu. Více informací o projektu si můžete přečíst na webu www.divland.cz.

Kromě výzkumné činnosti je nedílnou součástí ústavu v jiné činnosti i květinářská výroba a nabízí prodej mladého i hotového rostlinného materiálu (www.vukoz.cz/prodej-rostlin). Několikrát ročně také probíhají prodejní akce pro veřejnost přímo v Průhonících (sledujte aktuální na www.vukoz.cz). Ústav zřizuje populární Dendrologickou zahradu v Průhonících, která je přístupná veřejnosti a zároveň slouží i výzkumným činnostem. Ústav v rámci jiné činnosti provozuje i Vzdělávací a informační centrum Floret s restaurací a hotelem. Floret je ideálním místem pro pořádání firemních seminářů, workshopů, konferencí, kongresů i společenských akcí.

Mezi další služby, které může ústav nabídnout, patří knihovna s více než 20 tisíci publikacemi (jde převážně o botanické, šlechtitelské a krajinářské knihy a periodika) a poskytování poradenství a posudků na témata dendrologie, sadovnictví, ochrana rostlin a fytopatologie.

Více in formací na stránkách ústavu www.vukoz.cz/sluzby

Čtyři otázky pro Ing. Moniku Nebeskou, novou předsedkyni ZUČM

S jakými představami jste funkci předsedkyně ZUČM přijala? Na co se chcete zaměřit, co bude Vaší prioritou?

Představy o stavu tuzemského zelinářství jsem měla docela přesné, přece jen je s tímto oborem spjata celá moje profesní kariéra. A právě proto mi jeho osud není lhostejný a chci i osobním přičiněním přispět ke zlepšení podmínek pro domácí pěstitele zeleniny a propagaci našich produktů. To jde ruku v ruce s potřebou zvyšovat povědomí veřejnosti o kvalitě české zeleniny, o jejím významu pro zdraví a v neposlední řadě o nutnosti větší soběstačnosti v produkci zeleniny. Je totiž opravdu tristní, že spotřeba zeleniny v České republice je z domácí produkce pokryta jen asi z jedné třetiny. Zbytek dovážíme, a to i u takových komodit, pro které jsou u nás pěstební podmínky ideální, jako je například cibule. Čím více jsme závislí na dovozu, tím zranitelnější jsme vůči cenovým výkyvům a tím více si zaděláváme na problémy se zásobováním domácího trhu. A podmínky pro zelináře jsou obtížné a proměnlivé, proto se podle našich odhadů pěstební plochy zeleniny letos ještě sníží o 5 %. Snižuje se tak i druhová rozmanitost našich polí a to má dopady na celý ekosystém. Je tedy hodně důvodů, proč za zelináře bojovat.

ZUČM má ve svých řadách řadu špičkových odborníků. Počítáte s jejich větším využitím a podporou?

ZUMČ je odborný zemědělský svaz, jehož úkolem je prosazovat zájmy prvovýroby ve vztahu k orgánům státní správy a profesním orgánům. Koordinujeme také spolupráci se zahraničními partnery, shromažďujeme a statisticky vyhodnocujeme data a údaje od pěstitelů zeleniny, zpracováváme odborné studie a prognózy, organizujeme vzdělávání členů, odborné exkurze atd. Z tohoto výčtu je zřejmé, že bez odborníků se neobejdeme. Rozhodně počítám s jejich aktivním zapojením, vlastně jednou z prvních věcí, kterou jsem po nástupu do funkce udělala, bylo vytvoření odborných pracovních týmů pro jednotlivé problematiky. Odborníky máme, pěstování zeleniny rozumíme a umíme ho. Od vlády potřebujeme stabilní, smysluplnou a dlouhodobou podpo-

ru, od veřejnosti potřebujeme zájem a věrnost našim produktům. Když se toto vše spojí, nemusíme mít strach, že z českých a moravských polí zelenina vymizí.

Jak si představujete spolupráci s Ovocnářskou unií ČR?

S Ovocnářskou unií ČR dlouhodobě spolupracujeme velice úzce. Nově jsme uvedli v život a představili veřejnosti nejen nový projekt, ale i logo s názvem „Ovoce a zelenina s rodokmenem“, jehož smyslem je poskytnout spotřebiteli produkční historii od semínka až po potravinu, aby tak měl větší možnost posoudit, jak kvalitní a jak zdravotně nezávadnou potravinu dostává.

OVOCE A ZELENINA
S RODOKMENEM

Momentálně sedíte na několika židlích.

Daří se Vám sladit požadavky tolika funkcí?

Vlastně jsem ty židle ještě nepočítala, ale je pravda, že je jich více: kromě předsedkyně Zelinářské unie Čech a Moravy jsem i nadále předsedkyně představenstva Zemědělského družstva Všeštary a dalších zemědělských podniků, členka představenstva Zemědělského svazu ČR, členka dozorčí rady Agrární komory ČR a taky členka Rady Evropské organizace vlastníků půdy. Samozřejmě každá taková činnost má svoji váhu, svůj význam, frekvenci setkávání, jednání a z toho všeho vyplývající úkoly. Naštěstí mám obrovskou oporu v týmu spolehlivých a báječných kolegů a kolegů s neuvěřitelnou energií a obrovským talentem, bez kterých bych byla ve svém vesmíru naprosto ztracena. Ale zemědělství je jen jedno, takže proč to obrazně předsedání vlastně počítat?

Text a foto

Ing. Michal Vokřál, CSc.

www.renomiaagro.cz

Obchodní sdělení RENOMIA, a. s.

Nové možnosti pro Váš růst

RENOMIA AGRO dlouhodobě patří mezi největší odborníky v oblasti řízení zemědělských rizik, pojišťujeme již více než třetinu českých zemědělců. Naše služby neustále zlepšujeme a rozšiřujeme. Díky partnerství s firmami GRANTEX dotace a Agdata Vám můžeme pomoci i se zajišťováním dotací a implementací nejmodernějších technologií pro precizní zemědělství. Obratě se na náš tým specialistů.

PARTNEŘI AGRÁRNÍ KOMORY ČR

Informace z červnového jednání agrárních komor zemí V4 v Maďarsku

Setkání delegací Slovenské poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK), Národní rady zemědělských komor v Polsku (KRIR), Maďarské agrární komory (NAK) a Agrární komory ČR (AKČR) se uskutečnilo 6. června 2023 v maďarském Rácalmás. Přítomen dále byl István Jakab, místopředseda Národního shromáždění Maďarska a prezident Národní asociace zemědělců, a dále Pekka Pesonen, generální tajemník sdružení evropských zemědělců COPA-COGECA.

Zástupci zemědělských komor jednali o vyhodnocení demonstrace zemí střední a východní Evropy dne 23. května 2023 v Bruselu, o situaci na trhu zemí V4 a aktuálních tématech současnosti k další spolupráci.

Na společné demonstraci konané v Bruselu dne 23. května 2023 zástupci polských, českých, slovenských, maďarských a rumunských farmářských organizací požadovali prodloužení zákazu dovozu ukrajinských plodin do poloviny června 2024. Ten by umožnil zemědělcům v příhraničních členských státech, aby sklídili, a hlavně uskladnili letošní sklizeň. Proto i na jednání přetrvával zájem na zachování zákazu minimálně do doby, než budou vybudována dlouhodobá a funkční tranzitní opat-

ření. Zároveň jsou nutná okamžitá opatření k zajištění odlivu přebytků a tím k uvolnění skladovacích kapacit pro blížící se žně.

Shoda byla dosažena také v tom, že zavedené formy spolupráce a informačního toku V4 by měly být rozšířeny. Demonstrace v Bruselu ukázala, že stávající organizační a znalostní základna našich komor i rámec a vstřícná spolupráce COPA-COGECA nám umožňují lépe prezentovat naše argumenty a požadavky také veřejnosti na úrovni dalších členských států EU.

V petici předložené komisaři pro zemědělství Januszi Wojciechowskému dotčené země požadovaly, aby byl zákaz dovozu rozšířen

na další komodity, a to na vejce, drůbeží maso, med, olej, pšeničnou mouku, kukuřičnou mouku, cukr, ovoce a zeleninu, jakož i dále na zpracované potraviny. Neomezené dovozy osvobozené od cla způsobují velmi vážné narušení trhu, a to nejen s obilím. Silný požadavek směřoval také na vytvoření fondu na podporu zemědělců ze střední a východní Evropy, kteří jsou následky války postiženi nejvíce. Zemědělci doposud utrpěli narušením trhu natolik, že vyřčená částka 100 mil. eur navržená Komisí v druhém balíčku podpory – avšak nadále bez žádosti České republiky, nestačí k tomu, aby situaci smysluplně řešila. Dojde pouze k částečné kompenzaci škod. Pomoc by měla být koncepční a mohla by zahrnovat činnosti na podporu

obchodu, průzkum trhu a usnadnění spojení s potenciálními kupci mimo vnitřní trh.

Ze zkušeností z covidové doby a poté z ruské války na Ukrajině je zřejmé, že stávající nástroje krizového řízení v SZP nejsou schopny řešit situace takového rozsahu a zásádnou všechna odvětví zároveň. Proto požadujeme také přezkoumání nastavení záchranné sítě, například formou větších kontrol ukrajinských produktů především tak, aby byly v souladu s přísnými požadavky EU na ochranu životního prostředí, na ochranu hospodářských zvířat a také s předpisy kladenými na evropské zemědělce v oblasti zdraví rostlin a zvířat. Stávající dvojí metr, který platí pro ukrajinské a unijní potraviny, vrací celou EU zpět a způsobuje nenapravitelnou konkurenční nevýhodu vlastnímu evropskému modelu zemědělství, což je ve všech směrech nepřijatelné. Nejenže o spravedlivost nejde ani v tržním smyslu, ale přímo to poškozuje jak zemědělce, tak spotřebitele. Proto se komory V4 shodly na návrhu posílit standardy kvality a bezpečnosti pro zemědělskou produkci ve všech těchto zemích, zlepšit systémy inspekcí, certifikací a sledovatelnosti tak, aby bylo zajištěno, že zboží dovážené z Ukrajiny bude splňovat požadované standardy. To by mohlo pomoci zajistit rovné podmínky pro všechny výrobce a zpracovatele.

Zástupci zemědělských komor zemí V4 také diskutovali o dopadech Nařízení o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin a zákona o obnově přírody na Společnou zemědělskou politiku. Zemědělské organizace vnímají důležitost udržitelných zemědělských postupů, a i proto samy navrhují a zdůrazňují potřebu zajištění harmonické integrace v oblasti používání přípravků na ochranu rostlin a požadavků zákona o obnově přírody do celkového rámce SZP. Tato integrace by měla podporovat zemědělské postupy šetrné k životnímu prostředí a zároveň a souběžně zohledňovat ekonomickou životaschopnost našich zemědělských odvětví. K tomu je ale zcela nezbytný další dialog a vzájemná spolupráce mezi členskými státy a Komisí s cílem vyvážit tyto cíle mezi zemědělskou produktivitou, požadavkem zabezpečení bezpečných potravin a socioekonomickými ohledy, které by zemědělcům zajistily postupný a životaschopný přechod do dalšího období.

Zavádění nových genových technologií by mělo sloužit jako příležitost k posunům v oblasti šlechtění, ale neměly by být považovány za legitimizaci cílů k redukci používání pesticidů o 50 %. Tato dvě nařízení mají řešit samostatné výzvy, přičemž nové technologie šlechtění rostlin nemusí nutně vést k odstranění potřeby v současnosti nebo v budoucnosti používaných pesticidů a hnojiv, jejichž redukce už je prakticky pod minimální hranici vyžadovanou požadavky zemědělské praxe. Vzájemné propojení obou oblastí je jediný

způsob, jak zajistit stabilní produkci potravin a krmiv v EU a tím vlastní soběstačnost, a jedinou možností, jak ponechat zemědělce EU na současném světovém trhu konkurenceschopné. Tyto dvě pro zemědělce zásadní oblasti musí být implementovány způsobem, který respektuje různorodé zemědělské struktury a potřeby jednotlivých zemí. Proto musí být v rámci SZP umožněna flexibilita a diferencované přístupy, které umožní zemím zohlednit vlastní okolnosti a výzvy. Nesouhlasíme proto s pokračováním prací na další implementaci, dokud nebude k dispozici komplexní posouzení dopadů k vyhodnocení

jejich účinků na SZP. Tato dopadová studie musí vzít v úvahu potenciální ekonomické, sociální a environmentální důsledky a zajistit, aby všechny negativní dopady byly zmírněny a aby byla zachována dlouhodobá udržitelnost zemědělských systémů členských zemí.

Závěrem bylo konstatováno, že další společné jednání zemědělských komor zemí V4 se uskuteční na Slovensku. Společné komuniqué bylo podepsáno vedoucími jednotlivých delegací.

Úřad AK ČR

Usnesení 32. sněmu Agrární komory ČR

konaného dne 25. května 2023 v Olomouci

Sněm svolalo Představenstvo Agrární komory České republiky podle § 13 odstavce 7 zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky v platném znění.

Komora sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství všech forem vlastnictví a způsobů podnikání. Členové Agrární komory České republiky produkují více než 80 % veškerých komodit a obhospodařují více než 1,4 mil. ha zemědělské půdy a 20 053 ha lesní půdy.

Počet členů organizovaných prostřednictvím 55 okresních, 2 regionálních a 11 krajských komor je 2 211. Právnických osob je 1 300. Z toho je 911 fyzických osob. V počtu členů se neuvádí členstvo 32 členských svazů, sdružení a unií, kde se členství jednotlivých podnikatelů někdy vzájemně překrývá. Sněmu se zúčastnilo 134 delegátů Všeobecné sněmovny, to je 82 %, a 49 delegátů Sněmovny společenstev, to je 92 % z pozvaných s hlasem rozhodujícím.

AK ČR je připravena k plné součinnosti s Parlamentem ČR, vládou ČR, Ministerstvem zemědělství ČR a dalšími orgány při zajištění těchto požadavků.

32. SNĚM AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY:

1. SCHVALUJE:

- 1.1. Zprávu Představenstva AK ČR o činnosti od 31. sněmu
- 1.2. Účetní závěrku za rok 2022 a plán příjmů a výdajů na rok 2023
- 1.3. Zprávu a stanovisko dozorčí rady AK ČR k účetní závěrce za rok 2022
- 1.4. Změnu příspěvkového řádu včetně inflační doložky

2. BERE NA VĚDOMÍ VÝSLEDKY VOLEB PREZIDENTA, VICEPREZIDENTŮ A ČLENŮ DOZORČÍ RADY;

Prezident – Doležal Jan

Viceprezidenti za všeobecnou sněmovnu

- Milek Jiří, předseda sněmovny
- Říha Leoš
- Hlaváček Václav

Viceprezidenti za sněmovnu společenstev

- Ludvík Martin, předseda sněmovny

- Pýcha Martin
- Belada Bohumil
- členové představenstva

za sněmovnu všeobecnou:

- Čermáková Věra
- Černý Jiří
- Erlebach Robert
- Gabrhelík Martin
- Hlaváček Václav
- Michal Jaroslav
- Mikoláš Jaroslav
- Milek Jiří
- Novák Pavel
- Říha Leoš
- Šíma Jaroslav
- Tomíček Vilém
- Vondruška Miroslav
- Žebrák Petr

za sněmovnu společenstev:

- Belada Bohumil
- Diviš Josef
- Drs Miroslav
- Kružík Radek
- Ludvík Martin
- Luka Josef
- Martinec Tomáš
- Pýcha Martin
- Studený Stanislav
- Šašek Otakar
- Štěpánek Zdeněk
- Večeřová Dana
- Veselý Vladimír
- Volf Martin
- členové dozorčí rady
- Chalupný Karel, předseda
- Veselý Pavel
- Kubiška Zdeněk
- Králíček Josef
- Buňka Miloš
- Hampl Miroslav
- Nebeská Monika
- Klačka Vlastislav
- Šrámková Věra
- Navrátil Milan
- Hutař Bohumír

3. UKLÁDÁ:

3.1. Představenstvu Agrární komory České republiky

- řídit činnost komory v souladu s Usnesením 32. sněmu a zaměřením činnosti v příštím období uvedeném v části 18 zprávy Představenstva AK ČR;
- připravit strategii pro užší spolupráci Úřadu AK ČR s ústřední kanceláří Zemědělského svazu ČR s cílem ekonomické optimalizace při zachování či posílení poskytovaných služeb;
- připravit analýzu právních kroků s cílem zajistit srovnatelné dotační podmínky s okolními členskými státy;
- připravit analýzu právních kroků s cílem zajistit dodržování pravidel hospodářské soutěže v rámci dodavatelsko-odběratelské vertikály;
- připravit ve spolupráci s dalšími nevládními organizacemi členských zemí EU Evropskou občanskou iniciativu, která vyzve Evropskou komisi k předložení komplexní dopadové studie Evropské zelené dohody;
- ve spolupráci s vedením AK ČR dále personálně a ekonomicky stabilizovat Úřad AK ČR;
- zřídit smírčí komisi a zajistit volbu členů smírčí komise.

3.2. krajským, regionálním a okresním agrárním komorám a členským společenstvům:

- rozpracovat zaměření činnosti Agrární komory České republiky v příštím období a Usnesení 32. sněmu do vlastních podmínek;
- napomáhat Představenstvu Agrární komory České republiky v jeho činnosti a aktivně plnit jeho usnesení;
- jednat s poslanci a senátory ve svých volebních obvodech o podpoře zájmů členstva Agrární komory České republiky, koordinovaně s Představenstvem AK ČR;
- organizovat seznámení členstva se změnami ve Společné zemědělské politice EU a v národních předpisech;
- plynule aktualizovat centrální seznam členů a změny zasílat Úřadu AK ČR;
- zintenzivnit činnost v regionálních i celostátních médiích s cílem zlepšit vnímání agrárních odvětví veřejností.

3.3. členské základně:

- uhradit členské příspěvky pro Agrární ko-

moru České republiky v souladu s příspěvkovým řádem.

3.4. viceprezidentům ve funkci předsedů

sněmoven v souladu s článkem 4, odstavcem 1 příspěvkového řádu rozpracovat členské příspěvky jednotlivých sněmoven pro Agrární komoru České republiky na jednotlivé členské organizace.

4. KONSTATUJE, ŽE SE V OBDOBÍ MEZI 31. A 32. SNĚMEM AK ČR

podářílo zejména:

- zabránit původnímu návrhu erozní ohroženosti od roku 2024, který počítal s výrazným navýšením silně erozně ohrožených ploch;
- prosadit vysokou alokaci rozpočtu Ministerstva zemědělství na národní dotační tituly v reálné výplatě 4,75 mld. Kč v roce 2022 s pokračující podporou živočišné výroby a speciálních rostlinných komodit, a to i při nižším celkovém rozpočtu rezortu;
- prosadit 200% kofinancování k mimořádnému krizovému balíčku na podporu zranitelných odvětví (chov prasat, drůbeže, dojníc, pěstování jablek a konzumních brambor) v celkové alokaci 835 mil. Kč;
- navýšit rozpočet Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF) pro rok 2022 s předpokladem dalšího navyšování v roce 2023;
- při nižším celkovém státním rozpočtu zachovat tzv. zelenou naftu;
- přes probíhající diskusi o veřejných financích se podařilo od roku 2023 udržet 65% kofinancování Programu rozvoje venkova, které je v rámci EU nadprůměrné;
- prosadit kompenzace vysokých cen energií za rok 2022 a mezi způsobilé žadatele zařadit také velké podniky působící v zemědělství a potravinářství;
- prosadit pro rok 2023 zastropování cen energií pro zemědělské podnikatele přes původní návrh, který se týkal jen domácností a drobných odběratelů;
- podařilo se prosadit výjimku v zastropování cen elektrické energie pro bioplynové stanice o instalovaném výkonu do 1 MW na rok 2023 a navýšení této ceny ze 180 euro na 230 euro na výkonů nad 1MW;
- podílet se na přípravě dotačního Programu podpory zaměstnanosti na venkově s cílem podpořit živočišnou a speciální rostlinnou výrobu;
- zásadně ovlivnit návrh Evropské komise k Nařízení o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin tak, aby zohledňoval rozdíl ve spotřebě přípravků v jednotlivých členských státech a během Předsednictví České republiky Radě EU se podařilo vyzvat Evropskou komisi k předložení dopadové studie;
- dokončit legislativní proces novely rostlinolékařského zákona s ohledem na možnost snazší registrace přípravků, které již prošly registrací v jiných členských státech;

- přes rozhodnutí Evropského soudního dvora se podařilo i v roce 2023 udržet výjimku na použití osiva mořeného přípravky na bázi neonikotinoidů;
- připravit pozměňovací návrh k zákonu o oběhu osiv a sadby, který odsouvá povinnou elektronickou evidenci hnojení až na rok 2025;
- podílet se na pozměňovacích návrzích k novele zákona o významné tržní síle s cílem vyšší ochrany dodavatelů před nekalými obchodními praktikami;
- informovat a zapojit členskou základnu do dotačních programů administrovaných mimo Ministerstvo zemědělství, zejména programů Ministerstva průmyslu a obchodu (zlepšování energetické účinnosti apod.) a Ministerstva životního prostředí (Operační program Životní prostředí, Agentury ochrany přírody a krajiny – kompenzace škod způsobených hrabošem, vlkem a dalšími);
- dále zavádět inovace v zemědělské prvovýrobě, již část zemědělců využívá systémy precizního zemědělství a je třeba tyto snahy podporovat;
- dále zlepšovat standardy welfare zvířat a snižovat využití antimikrobik v chovech hospodářských zvířat, Česká republika má výrazně nižší spotřebu než hlavní dovozní státy, jako je Španělsko, Belgie, Německo a Polsko;
- posílit a systematizovat propagaci českého zemědělství a lesnictví včetně lepší koordinace a výměny informací s dalšími nevládními organizacemi;
- dále zlepšovat informační a poradenský servis pro členskou základnu se zaměřením na nová pravidla Společné zemědělské politiky EU 2023–2027 a na právní poradenství;

nedařilo zejména:

- prosadit nižší míru redistributivní platby, která nyní činí 23 % a je tak výrazně vyšší oproti průměru Evropské unie, který se pohybuje na úrovni 10 až 12 %;
- dokončit přípravu dotačního Programu podpory zaměstnanosti na venkově tak, aby byl odeslán k notifikaci Evropské komisi, respektive byl připraven k výplatě v roce 2023;
- nastavit spravedlivé podmínky na jednotném trhu EU srovnáním výše zemědělských podpor a zákazem dovozu zemědělských komodit za tzv. predátorské ceny;
- novelizovat zákon na ochranu zemědělského půdního fondu včetně způsobu výpočtu odvodu za závor zemědělské půdy;
- vyhlásit stop stav záboru zemědělské půdy pro výstavbu nadnárodních obchodních řetězců;
- zabránit zastavování kvalitní zemědělské půdy a ochránit ji před spekulativními nákupy přijetím zákona o prodeji zemědělské půdy;
- výrazněji snížit nevyváženost hospodářské soustavy zemědělství i přes všechna dosud přijatá opatření;
- účinněji čelit rostoucím neodůvodněným environmentálním a spekulativním tlakům na zemědělské hospodaření, včetně spekulativních nákupů půdy;
- pokročit v rovnoměrnější a spravedlivější dělbě obchodních přírůžek v potravinové vertikále a zákazu prodeje za podnákladní či podnákladové ceny;
- snížit závislost odvětví zemědělství na dotacích;
- prosadit Marketingový fond, Lesnicko-dřevařský fond a Fond těžko pojistitelných rizik;

- vytvořit kompenzační nástroj ke zmírnění důsledků sucha pro všechny vlastníky lesů, který by odpovídal skutečným škodám;
- odstranit nedostatek odborných pracovníků v zemědělském a lesnickém provozu a přetrvávající zdlouhavost povolování zaměstnávání zahraničních pracovníků;
- razantně snížit administrativní zátěž v agrárních odvětvích včetně koordinace kontrol resortních orgánů.

5. ŽÁDÁ:

5.1. Vládu ČR, Poslaneckou sněmovnu a Senát Parlamentu ČR:

- aby ve chvíli, kdy se téměř zastavil obchod se zemědělskými komoditami ve střední a východní Evropě a došlo k razantnímu propadu cen při hrozbě, že nebude kam naskladnit produkci z blížící se sklizně, se připojily k dalším 5 evropským zemím, které před dovozy vybraných zemědělských komodit chrání domácí producenty nebo učinily vše pro to, aby došlo k zprůchodnění tzv. koridorů solidarity určených pro vývoz ukrajinské zemědělské produkce na trhy třetích zemí s cílem navrácení stavu zásob a tržní ceny zemědělských komodit v Evropě na úroveň rentability;
- podpořily na unijní úrovni exportní subvence pro ukrajinskou produkci, přímou pomoc ukrajinským zemědělcům výměnou za vynětí zemědělské produkce z bezcelní dohody, intervenční nákupy přebytečné zemědělské produkce či případně dočasně uvolnily omezení pro energetické využití zemědělské (nad)produkce v Evropě;
- zajistily srovnatelnost státní pomoci napříč členskými státy Evropské unie na jednotku hektaru zemědělské půdy nebo na velkou dobytčí jednotku. Peníze vyplacené v rámci tzv. dočasného krizového rámce či nižší strop na energie uplatňovaný v sousedních zemích (v Německu či Polsku) poskytuje

- místním zemědělcům na evropském trhu konkurenční výhodu, které čeští zemědělci nejsou schopni za těchto nerovných podmínek čelit. To výrazně přispívá k životnímu ohrožení některých odvětví a výraznému propadu konkurenceschopnosti tuzemského zemědělství;
- nezvyšovaly daňovou zátěž zemědělských podnikatelů, fyzických i právnických osob, zejména daň z příjmu a odvody OSVČ;
- nenavrhovaly daň z nemovitých věcí na zemědělskou půdu, znamenalo by to velkou zátěž pro všechny zemědělce, protože půda je již nyní vzhledem k ceně výrazně více zdaněna než např. budovy;
- s ohledem na rostoucí administrativní zátěž a snižující se konkurenceschopnost tuzemského zemědělství a také faktickou a cenovou dostupnost potravin v době snižování rozměru mnoha výrobních zaměření upustily od dalšího zpříšňování podmínek Společné zemědělské politiky do doby, než bude vyřešen bod požadavek vyřešení bezprecedentní situace na jednotném trhu se zemědělskými komoditami;
- vzhledem ke stejné finanční alokaci v rámci prvního pilíře SZP EU (Přímé platby), dovozem levné ukrajinské produkce a zvyšujícím se nárokům na zemědělské podnikatele v souvislosti s naplňováním cílů Zelené dohody pro Evropu naopak upustily od zdaňování zemědělských dotací a podpor formou odpočitatelné položky od základu daně z příjmů;
- aby s ohledem na stagnaci podpor v prvním a druhém pilíři a raketový nárůst nákladů a v souladu se zachováním rozměru živočišné a speciální rostlinné výroby byla v maximální možné míře zachována alokace na národní dotace i v rozpočtech pro další roky;
- podpořily systémové částečné odpuštění sociálního pojištění pro zaměstnavatele

s vyšším podílem živočišné výroby a speciálních rostlinných komodit, a tedy i vyšším počtem pracovníků s cílem zvýšit pestrost krajiny a podpořit zaměstnanost na venkově, dále, aby navýšily limity pro nižší zdanění DPP, DPČ v sektoru zemědělství;

- v maximální možné míře podpořily národní kofinancování případných opatření na zmírnění dopadů přetrvávající potravinové krize s cílem podpořit lokální produkci;
- výrazněji snížily DPH na základní potraviny a na kapitulu 0.6 celního sazebníku – rostliny a sazenice v maloobchodě a při přímém prodeji od zemědělce tak, aby se to projevilo v konečných cenách pro spotřebitele. Ideálně by měly být zvýhodněny nižší sazbou potraviny, které dodávají do obchodů tuzemští dodavatelé tak, aby byl snížením DPH podpořen zájem o českou produkci, alternativně je možné podpořit nižší DPH na zdravé a sezonní potraviny;
- Ministerstvo financí ve spolupráci se svými kontrolními orgány zvýšilo kontrolní činnosti na dodržování zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, zejména § 2 tohoto zákona v oblasti sjednávání cen potravin;
- připravily návrh komplexního pojištění těžko pojistitelných rizik, ať už formou zvláštního fondu, nebo prostřednictvím daňových úlev či vytvářením rezerv;
- prosazovaly vyvážený pohled na základní pilíře trvale udržitelného hospodaření v lesích (ekologický, ekonomický a sociální), pouze zcela výjimečně vyhlášovaly nejncennější území za bezzásahová a rozumně a odůvodněně vyhlášovaly oblasti pod různými režimy ochrany, a to zásadně v souladu s většinovým názorem obyvatel trvale žijících v dotčených oblastech; pokračující snahy o založení NP Křivoklátsko, které je vedené evidentními lobbistickými zájmy a proti jehož vyhlášení se postavila naprostá většina obcí působících na jeho potenciálním území, totiž v dobách úsporných balíčků téměř hraničí s pohrdáním zájmy občanů této země.;
- zpracovat studie proveditelnosti výstavby závlahové infrastruktury v neohroženějších katastrálních území ČR.

5.2. Ministra zemědělství České republiky:

- požadujeme zachování alokace národních dotačních podpor na úrovni minimálně 4,75 mld. Kč, jako tomu bylo v předchozích třech letech;
- aktivně řešil konkurenceschopnost zemědělských podnikatelů s ohledem na dovozy za predátorské ceny;
- aktivně řešil dovozy levné ukrajinské zemědělské produkce na tuzemský trh, které původně měly směřovat k tradičním odběratelům těchto komodit ve třetích zemích;
- v souvislosti se zvýšením dovozů zemědělských komodit rostlinného i živočišného původu vyzval kontrolní orgány k trvalým, intenzivním a plošným kontrolám jakosti

- a zdravotní nezávadnosti dovážené produkce;
- v souvislosti s vážnou nákazovou situací v chovech prasat a drůbeže nesnižoval alokaci dotačního titulů Podpory vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat a drůbeže (DP 8.F.);
- dále aby v souvislosti se zpřísněním zákonných požadavků welfare a klesajícími výkupními cenami mléka nesnižoval alokaci dotačních titulů na Zlepšení životních podmínek v chovech prasat, drůbeže a skotu (DP 20);
- využil případné prostředky Krizové rezervy Společné zemědělské politiky EU na podporu odvětví se zvýšenými náklady, kterým se nepodařilo tyto náklady promítnout do realizačních cen (ovoce, zeleniny, chmelu, brambor, monogastrů, dojníc a dalších);
- umožnil započítávání monogastrů pro plnění podmínky minimálního zatížení pro účely stanovení faremního systému ANC;
- ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí dokončil přípravu dotačního programu Dotace zaměstnanosti na venkově s výplatou nejpozději od roku 2024;
- připravil revizi Strategie rozvoje rezortu zemědělství do roku 2030 s cílem reflektovat diametrálně odlišnou výchozí situaci a identifikovat nové nástroje k dosažení vytyčených cílů;
- pravidelně a systematicky komunikoval se všemi nevládními profesními organizacemi zastupujícími zemědělce v České republice bez ohledu na velikost a konzultoval s nimi svá rozhodnutí na národní i unijní úrovni;
- na základě zkušeností vyplývajících z příjmu Jednotné žádosti a dat Českého statistického úřadu za rok 2023 (stavy hospodářských zvířat, plochy trvalých kultur atd.) otevřel k modifikaci národní Strategický plán SZP EU s cílem dosažení konkurenceschopnosti ve srovnání s okolními státy a snížení byrokratické zátěže pro zemědělce tak, aby pro ně byly podpory dosažitelné, atraktivní a nebyly naopak v rozporu s běžnou zemědělskou praxí, administrativně náročné či jinak demotivující;
- upustil od dalšího zpřísnování dotační podmíněnosti v České republice, a to i s ohledem na skutečnost, že mnohé požadavky základní podmíněnosti, stejně jako tzv. eko-schémat jdou nad rámec evropských pravidel a praxe uplatňované v jiných členských zemích Evropské unie;
- v rámci modifikace Strategického plánu SZP EU upravil erozní ohroženost v souladu s kompromisním návrhem pracovní skupiny pro revizi DZESŮ, zejména s ohledem na využití skutečně dostupných půdoochranných technologií, jako je zapravení organické hmoty a osevní sledy, zařazení pásového střídání pěstovaných plodin;
- zpracoval třetí etapu Generalu vodního hospodářství krajiny – aktuální vymezení výrobních oblastí, aktualizace, rajonizace pěstovaných zem. plodin a trvalých kultur;
- neznevýhodňoval produkční zemědělce, a zejména střední a větší podniky, které v České republice produkují většinu potravin a dalších komodit, a proto v rámci modifikace Strategického plánu SZP EU přehodnotil výši redistributivní platby tak, aby odpovídala struktuře českého zemědělství a nastavení v ostatních zemích EU, případně našel způsob, jak produkční zemědělce alternativně podpořit;
- v prvním roce fungování monitorovacího a kontrolního mechanismu AMS zajistil souběžnou funkčnost systému, vstřícnost a ohleduplnost kontrolních mechanismů bez dopadu na výplatu podpor;
- nastavil pravidla pro obchodování se zemědělskou půdou tak, aby z nich profitovali místní aktivní zemědělci po vzoru jiných členských států EU;
- pro rok 2024 připravil podmínky pro čerpání přímé podpory precizního zemědělství v rámci přímých plateb;
- zemědělské podpory směřoval ke skutečným aktivním zemědělcům s přiměřenou zemědělskou produkcí z obhospodařovaných hektarů;
- využil zemědělství pro snížení závislosti na dovozu ruské ropy a plynu. Velký potenciál mají v tomto směru bioplynové stanice, které logicky navazují na zemědělské provozy a vyrábí buď obnovitelnou elektřinu a teplo, nebo po vyčištění biometan, který nahrazuje zemní plyn. Další možnou úsporou elektrické energie je instalace fotovoltaických elektráren na střechách zemědělských budov. Významným způsobem lze snížit dovoz ruské ropy dočasným navýšením přímíchávání biosložek do nafty a benzínu;
- dále žádal Evropskou komisi a Evropský parlament o předložení komplexní dopadové studie Evropské zelené dohody a žádal o její řetovou a realistickou implementaci, např. při zohlednění výchozího stavu v členské zemi;
- podpořil s ohledem na plnění cílů Evropské zelené dohody využití tzv. nových metod šlechtění a zároveň prosazoval nepovolení patentování produktů vzešlých z těchto technik na úrovni EU a zachování plně šlechtitelské výjimky, dále prosazoval na evropských nevládních jednáních, aby nebylo umožněno patentování produktů tzv. nových metod šlechtění (NBT) a aby byla zachována plná šlechtitelská výjimka v souvislosti s produkty tzv. nových metod šlechtění (NBT);
- zasazoval se s ohledem na zajištění národní potravinové soběstačnosti o maximální možnou podporu domácího šlechtění a semenářství s cílem zajištění odolnosti vůči biotickým a abiotickým činitelům s ohledem na probíhající klimatickou změnu;
- podpořil vývoj moderních šetrných prostředků na ochranu rostlin a zachování zásadních přípravků tam, kde v současné době není možná náhrada;
- prosazoval zajištění srovnatelných podmínek se státy EU14 a spravedlivé podpory pro ty, kteří na půdě hospodaří a zajišťují produkci, a zároveň zajistil úplné a nezkrácené porovnání všech podpor a zvýhodnění, které čerpají zemědělci v ostatních zemích EU, především pro tzv. citlivé sektory;
- naplňoval koncepci zemědělského výzkumu se zaměřením především na potřeby praxe, přizpůsobením se klimatickým změnám a s přesahem do ovlivňování veřejného mínění;
- přizpůsobil poradenství a vzdělávání potřebám konkrétního výrobního zaměření;
- prosadil v rámci LPIS možnost započítávání tzv. vnějších krajinných prvků do způsobilé plochy;
- zahájit diskusi o novém dotačním titulu na nákup farmy.

Ke zvládnutí následků kalamity v lesích a podporu trvale udržitelného hospodaření v lesích:

- provedl potřebné úpravy lesnické a myslivecké legislativy (je nutné definovat klíčové požadavky lesního zákona ve vztahu k trvale udržitelnému hospodaření, vstup veřejnosti do lesů na vlastní nebezpečí, důsledně vyžadovat efektivní/kontrolovatelné provozy myslivosti s ohledem na způsobené škody zvěří na lesních dřevinách);
- zavedl dlouhodobě udržitelný systém financování lesního hospodářství s ohledem na poskytované ekosystémové/neprodukční služby při zachování tržního prostředí. Podpořil dobrovolné sdružování vlastníků lesů za účelem efektivní správy lesních majetků ve větších celcích;
- udržel pozice vlastníků lesa a infrastruktury navazující na jeho obhospodařování bez rozdílu typu vlastnictví;
- zabezpečil vypracování modelů budoucí udržitelné produkce dříví ve struktuře a čase z pohledu oborů zpracování dříví;
- v rámci podpory místních zpracovatelů dřeva navrhl reálná a účinná opatření pro vytváření přidané hodnoty dřeva a jeho využití v tuzemsku (např. podpora inovací a zvýhodnění použití výrobků na bázi dřeva ve státních zakázkách);
- vytvořil podmínky legislativní a ekonomické podpory pro zajištění sběru dostatečného množství osiva lesních dřevin z uznávaných zdrojů určeného k následnému pěstování sadebního materiálu pro obnovu kalamitních holin a také k vytvoření zásoby osiva pro léta neúrody;
- zajistil a podpořil věcně a objektivní informování veřejnosti o situaci v lesích a očekávaných dopadech do budoucna;
- umožnil vznik Marketingového fondu a Fondu těžko pojistitelných rizik;
- zajistil dokončení práce na třetí etapě Generalu vodního hospodářství krajiny.

Úřad AK ČR

Komplexní práce s daty přináší zemědělcům výrazné úspory peněz i času

Precizní práce s daty je dnes klíčová prakticky ve všech odvětvích, zemědělství nevyjímaje. Nejde přitom jen o samotný sběr dat, ale i jejich vyhodnocení, sdílení napříč systémy a využití v rámci automatizace co největšího množství procesů. V době vysokých cen vstupů, jako jsou pohonné hmoty, energie, hnojiva, ale i pracovní síla je právě optimalizace zemědělské výroby, úspora času, nákladů, ale i lidských zdrojů důležitější než kdy dříve. Potvrzuje to i Lukáš Musil, spoluzakladatel Agdata, největší české platformy pro precizní zemědělství. Které procesy na farmě je možné díky datům zjednodušit nebo přímo automatizovat, kolik nákladů lze ušetřit a k čemu všemu data v zemědělství použít?

Základní pilíře práce s daty na farmě

Využití dat v zemědělství by se dalo rozdělit do tří základních pilířů. Tím prvním je velmi zjednodušeně všechno, co se děje na poli. Zemědělské meteorostanice, půdní sondy, senzory ovlhčení listů, ale i GPS ve strojích a další moderní technologie dnes dokáží sbírat velké množství užitečných dat. Tato data jsou důležitá nejen kvůli aktuální situaci,

ale i k porovnání historických údajů – třeba ve formě přehledu o průměrných srážkách na dané parcele. Důležitý je také sběr dat o živinách v půdě a její kvalitě a o výnosovém potenciálu všech kulturních plodin.

Data ovšem neposkytují jen senzory na poli nebo strojích, ale jejich síla vězí v kombinaci co nejvíce vstupů. Proto se v zemědělství

pracuje se satelitním snímkováním. V Agdata využíváme družice Sentinel 2, které jsou součástí evropského programu pro dálkový průzkum země Copernicus. Družice poskytují data s rozlišením 10 m, pořízená multispektrálními senzory ve 13 pásmech viditelného spektra. Jejich kombinace nám umožňuje získat komplexní pohled na aktuální stav polí a vegetace a vyhodnocovat dlouhodobý

výnosový potenciál. Data jsou zpracovávána stroje a k dispozici je máme prakticky ihned po přeletu družice. Dá se pomocí nich zjistit nejen heterogenita půdy, ale i indexy vody, vegetace, její vlhkosti, plochy listů nebo poměr záření zachyceného fotosyntézou a další velice důležité informace. Mix těchto komplexních dat umožňuje agronomům lepší plánování výsadby plodin ve vztahu ke kvalitě půdy, obsahu živin a vlivům počasí, které na parcele působí. Pomáhá i při výběru nejlepší strategie aplikace hnojiv a přípravků na ochranu rostlin a vede tak k zisku co nejlepšího výnosového potenciálu. Právě soubor těchto dat skýtá možnost tvorby precizní mapy určené pro variabilní aplikace, které dokáží zvýšit výnosy až o 17 % nebo snížit náklady až o 25 %.

Hlídkání optimálních tras i produktivity práce

Druhý významný pilíř využití dat v zemědělství se vztahuje na veškeré procesy, které se odehrávají primárně na farmě, resp. v zemědělském podniku. Díky informacím z GPS na zemědělských strojích není problémem například plánování optimálních tras, kontroly a optimálního využití PHM. V Agdata máme vyzkoušeno, že díky tomu lze snížit spotřebu pohonných hmot až o 5 % ročně, což při současných cenách znamená úsporu v řádech statisíců korun ročně. Kombinace GPS sledování strojů s používáním RFID čipů u komplexního docházkového systému pak v rámci digitalizace usnadňuje tvorbu výkazů práce a na základě získaných dat je možné nejen plánovat práci, ale i nastavovat odměňování.

Tato druhá oblast sběru dat přímo na farmě se nedotýká jen pohybu strojů a lidí v nich, ale i dalších procesů včetně těch ve skladech. Lze tak získat data o stavu pohonných hmot, strojového parku, délce a četnosti oprav, stavu skladových zásob nebo jejich jakosti. V rámci administrativy máme zkušenost, že díky optimalizaci pracovních procesů lze ušetřit u jednoho pracovního místa na farmě až 50 % času.

Základem je otevřenost platformy a možnost propojení s jinými systémy

Agdata jsou otevřenou platformou, která umí komunikovat a spolupracovat především přes API i s ostatními systémy třetích stran, a to tak, abychom nabídli českým zemědělcům co možná nejkompaktnější a zároveň nejpraktičtější systém. Nejedná se jen o řídicí jednotky a terminály výrobců zemědělských strojů, ale třeba i o zmíněné účetní nebo vážní systémy. Naším cílem je nasbírat data, která nabídnou co nejlepší možný výnos s ušetřením nákladů na údržbu a sklizeň, umožní sledovat efektivitu práce i následné kroky. Po integraci principů precizního zemědělství lze pak jednoduše mapovat celý proces – od toho kde, kým a za jak dlouho byla která plodina sklizena přes spotřebu lidských i hmotných zdrojů, jaká je váha příjždějících souprav, jejich

rozdělení do jednotlivých skladů i skladových softwarů, po přiřazení k parcelám a pečlivé vyhodnocování výnosů. Na tomto základě (spolu s komplexními daty ze senzorů z pole a satelitů) je pak možné se rozhodnout, kde se pokusit o ještě intenzivnější výnosy a která místa naopak přeměnit na neproduktivní plochy, které jsou v tomto programovém období v rámci dotačních titulů žádané. A to bez ohledu na to, jestli do celého procesu vstupují systémy a hardware několika různých výrobců nebo jen ty naše.

Třetím pilířem systému je napojení na státní registry, jako je LPIS Portálu farmáře, UKZUZ apod. Jejich napojení na systém Agdata je nutností ve vztahu k zákonným a dotačním evidencím. Data lze přitom jak přijímat, tak i posílat.

Bez dat se čeští zemědělci neobejdou, myslí na ně i dotační titul

Využívání principů precizního zemědělství, a to nejen chytrého a moderního hardwaru, ale hlavně pečlivého a podrobného zpracování a vyhodnocování dat je již mnoho let standardem například v USA. V zemi, která je známá svou volnou tržní ekonomikou s co nejmenšími zásahy státu, funguje jednoduchá rovnice: Kdo tyto systémy používá, je konkurenceschopnější, daří se mu totiž zvyšovat výnosy a zároveň snižovat náklady. Česko navíc patří v Evropě k pionýrům precizního zemědělství především z pohledu dostupnosti technologií a jejich využívání. Téměř každý má v traktoru nebo kombajnu GPS, ale je potřeba si uvědomit, že precizní zemědělství neznamená jen sledování stroje a hledání optimálních tras. Princip precizního zemědělství vychází už ze samotného názvu – jde o důsledné (nebo detailní) zemědělství. A tento detail tkví právě v co největší provázanosti veškerých činností

na farmě pomocí přesných dat do jednoho uceleného systému.

Důvodů, proč využívat principy precizního zemědělství a intenzivně pracovat s daty, je spousta. Třeba i ten, že 6. června Ministerstvo zemědělství vyhlásilo 1. kolo příjmu žádostí o projektové dotace na rozvoj venkova podle Strategického plánu nové Společné zemědělské politiky na období 2023–2027. Rozděleno bude celkově 8,28 mld. Kč a největší část, necelých 5 mld. Kč, je určena na investice do zemědělských podniků živočišné i rostlinné výroby. Pořídít si za ně bude možné rovněž potřebnou techniku a systémy pro precizní zemědělství a variabilní aplikaci hnojiv, osiv, chemických přípravků či polní a stájové roboty.

Autorem textu je Lukáš Musil, obchodní ředitel Agdata a akreditovaný poradce Ministerstva zemědělství.

Sledujte nás také, ať první víte, co zaznělo na Facebooku Agrární komory ČR

f Medializace nevhodného chování se obchodníkům nelíbí

Ukazuje se, že tlak na obchodní řetězce se vyplácí. Nedávno jsme uveřejnili fotografii z jednoho nejmenovaného velkého řetězce, jak si mastí kapsu na značkovém výrobku, zatímco privátní výrobek od téhož výrobce se stejným obsahem a ve stejné kvalitě je výrazně levnější. Nově pak supermarket zařadil značkové mléko do dlouhodobě snížených cen. Zřejmě na náš podnět. Děkujeme všem za sdílení příspěvku, který ukazoval na tuhle drsnou obchodní praktiku. Možná jsme díky tomu donutili řetězec jednat ve prospěch spotřebitele. Máme z toho velkou radost. Sledujte nás i nadále, protože jen společně budeme silní proti obchodním řetězcům.

📅 5. června 2023

f Privátní značky slouží mimo jiné k vydírání výrobců

Posledně jsme vám ukázali, jak supermarket vydělává na mléku. Dnes se podíváme na další mléčný výrobek z Lidl Česká republika. Mlékárna vyrobila v podstatě úplně stejný jogurt (rozdílný 0,1 g tuku), avšak je ve dvou různých obalech. A také každý za úplně jinou cenu. Na originálním výrobku od mlékárny si totiž obchodní řetězec přihodí mnohem větší marži. Takhle se dělá byznys! Dlouhodobě tvrdíme, že za vysoké ceny můžou hlavně supermarkety. Kdyby na značkové výrobky daly stejné marže jako na „privátky“, rázem by zlevnily i potraviny známých značek, na které jsou zákazníci léta zvyklí a mají je rádi.

📅 18. května 2023

f Řetězce si u nás dovolí to, co na Západě ne

Píchlí jsme do vosího hnízda! A pořádně. Nedávno jsme zveřejnili několik příkladů drastických obchodních praktik supermarketů v oblasti privátních značek. Z jednoho řetězce se na nás dokonce obrátili právníci, že jsme si dovolili zobrazit logo privátní značky. Obrázek jsme nakonec museli upravit. O jaké metody řetězců jde konkrétně? Například mlékárna vyrobí úplně stejné mléko, ale pro obchodní řetězce ho zabalí do obalu privátní značky řetězce. Tento výrobek je většinou výrazně levnější, protože supermarkety tlačí na co nejnižší nákupní cenu. Ptáte se, proč na to výrobci přistupují? Protože obchodní řetězce si takhle často podmiňují veškerý odběr od výrobce. Pokud „privátku“ nedodají, supermarket hrozí, že přestane odebírat značkový produkt výrobce. Jak vidíte, řetězce tvrdí a nevybíravě diktují podmínky na trhu. Asi z lásky k Česku. Dodavateli, ber, nebo neber.

📅 1. června 2023

f Zemědělci musí pracovat bez ohledu, zda je pátek nebo svátek

Je normální, že zemědělci ke své práci používají traktory. Děkujeme zemědělskému podniku Solvit za perfektní reakci na výtky pana starosty obce Poběžovice u Holic v Pardubickém kraji. Ten totiž místní farmě vyčítal pohyb zemědělské techniky. Opravdu není nic divného na tom, když je na jaře zemědělská technika v pohybu. Tuzemské zemědělské podniky v posledních letech pořádají dny otevřených dveří, aby se lidé mohli na místní farmu podívat. Mimo jiné jim mohou zemědělci vysvětlit důvody, proč je nutné určité zemědělské operace dělat v konkrétním čase. Vítráme takovou diskusi a dáváme palec nahoru. Je nutné vysvětlovat, že potraviny na pultech obchodů skutečně nerostou.

📅 12. května 2023

f Hrrr, na ně! Aneb byli jsme v Bruselu na protestech

Stovky zemědělců z Česka, Slovenska, Polska, Maďarska, Rumunska a dalších zemí protestovaly před budovou Evropské komise. Proč? Vadí jim nefunkční kontroly dovozu zemědělských komodit z Ukrajiny. Evropa je totiž zaplavena obilovinami a olejinami, které měly původně směřovat do třetích zemí. Zásoby obilovin a olejin tak činí 150 % oproti evropskému průměru z předešlých let a v Česku jsou zásoby o 40 % vyšší ve srovnání se stejným obdobím loni. Za celé 2 měsíce už začínají žně a reálně hrozí, že evropští zemědělci nebudou mít komu prodat a kde uskladnit úrodu z blížící se sklizně.

📅 23. května 2023

ŽIJEME

na venkově

26. ČERVNA 2023

Vyšší DPH na nápoje nepoškodí jen nápojářský obor

Ačkoli se na první pohled může zdát, že zařazení veškerých nápojů do základní sazby DPH ve výši 21 % (na rozdíl od potravin, které by měly spadat do sazby 12 %) poškozuje především výrobce nápojů, pocítí negativně důsledky takového opatření mnohem širší spektrum podnikatelů v potravinářství a zemědělství.

Zařazení nápojů do základní (vyšší) sazby DPH postrádá logiku z mnoha obecných spotřebitelských, zdravotních i politických důvodů. To se v praxi projeví při nákupech v maloobchodech, kdy bude jinak správně snížená DPH na potraviny sice nižší, ale výdaje za nákup se fakticky nesníží, pokud budou součástí nákupů (a to je běžnou praxí) také nápoje. Pokud budou přítomny nápoje tvořit významnější část nákupů,

spotřebitelé v konečném důsledku zaplatí v maloobchodech vyšší částky než před snížením DPH na potraviny, což bude vodou na mlýn všem, kteří předpokládali, že se pokles DPH o 3 procentní body neprojeví a spotřebitel to nepozná. Nižší DPH na potraviny tak vyšší DPH na nápoje nejenže vykompenzuje, ale protože nárůst DPH na nápoje bude oproti poklesu DPH na potraviny 2násobný, minimál-

ně některé nákupy se prostřednictvím nápojů dokonce prodraží. Což v praxi znamená, že politici budou před spotřebitelskou veřejností jen velmi těžko obhajovat tezi, že pokles DPH u potravin je pro nakupující přínosem. A těžko budou v tomto smyslu obhajovat možné úpravy cen o pár procentních bodů směrem dolů i samotné obchodní řetězce, takže zařazení nápojů do sazby 21 % poškodí i maloobchod,

nemluvě o možném poklesu odbytu nápojových produktů. Což pro změnu poškodí i samotné výrobce nápojů.

Teoreticky by mohlo mít logiku vyšší zdanění silně slazených nápojů, což je mnohaletá mantra zastánců zdravého stravování, která se v některých případech a v některých zemích už v minulosti skutečně do administrativního zdražení takzvaných nezdravých nápojů promítla. Je ale třeba připomenout, že za nadměrnou konzumaci cukru nemohou zdaleka pouze přeslazené nápoje, takže možný zdravotní přínos takových opatření je sporný a spíše marginální. Cukry navíc stále představují, a to i v současných trendech zdravých životních stylů, velmi podstatnou položku ve spektru látek dodávajících lidskému organismu energii. Zásadní problém ale je, že se spolu se sladkými nápoji „svezly“ do vyšší nápojové DPH i výrobky pro člověka potřebné a pro jeho zdraví přínosné, což se zdaleka netýká jen kojenecké vody, která je spíše symbolem a pomyslným vrcholkem pyramidy. Jde totiž také o velmi široké spektrum minerálních vod obsahující již podle svého názvu minerální látky, které jsou pro zdravý vývoj organismu i pro prevenci různých druhů nemocí potřebné a které lze zároveň se zajištěním pitného režimu prostřednictvím minerálek do organismu přirozeně dodávat. A to

obvykle o hodně levněji než v podobě různých potravinových doplňků a „bobulí“, hojně doporučovaných prostřednictvím marketingových sdělení šířených například po sociálních sítích.

Plnohodnotné zajištění pitného režimu přitom v praxi není možné jen prostřednictvím pitné vody z kohoutku, případně vodou ze soukromých studní. Vodné a stočné (tedy pitná voda) sice zůstala ve snížené sazbě DPH, ne vždy je ale pitná voda k dispozici, a ne vždy je, pokud je k dispozici, v potřebné kvalitě. To se v určité míře týká jak samotné pitné vody dodávané do domácností spotřebitelů zejména menšími vodárenskými společnostmi, u nichž každoročně povoluje Státní zdravotní ústav (SZÚ) desítky časově omezených výjimek, tak především vody ze soukromých studní. Na místě je proto připomenout dlouhodobě se neměnicí statistiky, podle nichž parametry pitné vody nesplňuje 90–95 % takových zdrojů vody. Nejčastějším nevyhovujícím parametrem je v případě vody ze studní mikrobiální znečištění. I když je ale kohoutková voda kvalitní, nemusí být vždy dostupná, především na cestách a při turistických výletech do míst, kde není odpovídající zázemí k zakoupení potřebných nápojů.

Zařazení veškerých nápojů do sazby 21 % DPH kromě toho poškodí nemalé množství země-

dělců, zejména pak pěstitelů ovoce a v menší míře pěstitelů zeleniny. Především z takzvaných nestandardů (ovoce a zeleniny, které se buď rovnou nesmí prodávat v tržní síti k přímé spotřebě, nebo o ně nemá kvůli jejich vzhledu maloobchod zájem) se vyrábí mošty a další ovocné nápoje, jejichž odbyt zřejmě po zavedení DPH reformy poklesne. Zpracování ovoce do formy nápojů přitom znamená, pokud se tak děje přímo v hospodářství pěstitele, vytváření vyšší přidané hodnoty k zemědělské surovině, což zlepšuje ekonomiku pěstování ovoce a zeleniny a svým dílem se podílí na zvyšování potravinové (zde nápojové) soběstačnosti ČR. Tvorba vyšší přidané hodnoty kromě toho snižuje závislost zemědělců na dotacích. Zdražení ovocných a zeleninových nápojů představuje nemalou komplikaci také pro menší a střední (a také bio) zemědělce, kteří tyto nápojové produkty sami vyrábějí a prodávají mimo tržní sítě. Nejen výše jmenované důsledky administrativního zdražení nápojů tak jdou proti veškerým základním trendům, jimiž se EU a také naše země řídí, ať už je to podpora ovocnářství a zelinářství, snahy o zlepšení stravovacích návyků, nebo podpora malého a středního podnikání.

Letité a v obecné rovině stále platné úsloví praví, že člověk vydrží bez jídla tři týdny, ale bez vody pouze tři dny. Což není nic proti potravinám, spíše to ukazuje na skutečnost, co je pro přežití člověka a živých organismů obecně větší prioritou. I proto by mělo být jednou z prioritních změn v navrhovaném vládním konsolidačním balíčku opětovné sjednocení DPH na veškeré potraviny i nápoje, a to samozřejmě v rámci nižší sazby, neboť jde o produkty každodenní spotřeby nezbytné pro samotnou existenci člověka. Argumenty pro takové sjednocení nemohou při nejlepší vůli „přetlačit“ teze o zachraňování schodku státního rozpočtu, zvláště když by mělo zařazení nápojů do sazby 21 % vygenerovat zhruba 1 mld. Kč. Takto získaná miliarda navíc totiž za komplikace, které tím vzniknou, určitě nestojí.

Úřad AK ČR

Pitný režim – zásady a mýty

Stejně jako pro konzumaci potravin a veškeré lidské činnosti platí obecná zásada, že se nic nemá přehánět a nic vynechávat, platí taková zásada i pro dodržování pitného režimu, tedy doporučenou denní optimální míru konzumace tekutin.

Zároveň ale také platí, že potřeba doplňovat do lidského organismu tekutiny je individuální a řídí se nejen teplotou prostředí, ve kterém se dotčený jedinec pohybuje, ale také mírou fyzické zátěže, a právě i strukturou každodenního stravování. I proto provázejí pitný režim mýty, o nichž je vhodné vědět.

Tím vůbec největším je přitom teze, podle které se do pitného režimu započítává jen a pouze konzumace nápojů. To ovšem není pravda ani náhodou, protože zdrojem tekutin je pro člověka také „tuhá strava“, a to zdrojem nezanedbatelným. Celkem pochopitelné je to v případě konzumace zeleniny a zejména

ovoce, které obsahuje obvykle více než 90 % vody, velký podíl vody ale také obsahují uzeniny a sýry, přičemž voda je složkou prakticky všech druhů potravin, snad až na ty plně dehydrované (práškové). Jak navíc vyplývá z dlouhodobých průzkumů, do pitného režimu lze započítat i kávu, v případě, že je kon-

zumována pravidelně a opakovaně. V takovém případě nepůsobí káva jako odvodňovač, jak se všeobecně soudí, a do pitného režimu lze naopak započítat zhruba 30 % tekutin vypitých v podobě kávy.

Prostřednictvím potravin přitom většina lidí přijímá denně zhruba litr tekutin, a pokud se tedy doporučuje vypít denně 2 až 2,5 litru tekutin, je třeba od tohoto množství objem tekutin přijatých v podobě potravin odečíst. V praxi by tak mělo stačit k zajištění pitného režimu vypít litru, případně 1,5 litru tekutin v podobě nápojů. Konzumace většího množství nápojů by sice neměla mít žádný negativní vliv (a například v létě je to zapotřebí), je však třeba také vědět, že vysoký příjem tekutin z těla vyplavuje část pro člověka žádoucích látek, které přijal jak prostřednictvím zkonsumovaných potravin, tak i vypitých nápojů.

Na závěr pak celkem důležitá informace týkající se rozdílů mezi ženami a muži. V minulosti provedené studie totiž prokázaly, že ženy jsou citlivější na pokles vody v těle, i když nemají

pocit žízně. Vysvětlením je, že muži mají vyšší podíl svalové hmoty, jejíž je voda součástí a ve svém organismu tak mají vyšší objem vody. Naopak ženy, které jsou hůře vybavené

pro fyzickou zátěž (mají méně svalů a menší podíl vody ve svalech), si proto musí brát více vody z organismu, což způsobuje jejich rychlejší dehydrataci.

Paradoxy v řazení nápojů do základní sazby DPH

Pomineme-li samotný základní paradox, podle kterého by měly být na rozdíl od potravin zařazeny do základní daně z přidané hodnoty (DPH) veškeré, i nealkoholické nápoje, jsou součástí tohoto úmyslu i další, obtížně vysvětlitelné paradoxy.

Tím zjevně největším je, že do více zdaněných nápojů byla zařazena také kojenecká voda s odůvodněním, že mezi nápoji se nebude ve výši sazby DPH rozlišovat a že v rámci zjednodušení se budou nadále používat jen dvě sazby DPH. To ovšem není pravda, neboť podle původních návrhů by měly být v nulové, a tedy fakticky třetí sazbě DPH knihy. Jinými slovy, i když má jít o jedinou položku, ve skutečnosti budou uplatňovány sazby tři, a v tomto ohledu by mělo být jedno, zda půjde o jednu nebo dvě položky, přičemž tou druhou by mohla a měla být minimálně zmiňovaná kojenecká voda.

Jedním z dalších paradoxů a také ukazatelem, kdo je hlavním architektem konstrukce DPH u potravin a nápojů, je dodatečné přeřazení nápojů na bázi rostlinných mlék do snížení sazby DPH mezi potraviny. Jde o iniciativu Pirátů, Ministerstva pro místní rozvoj (vedeného Piráty) a Ministerstva zdravotnictví, s odůvodněním, že část spotřebitelů, kteří nemohou konzumovat mléko živočišného původu (což je potravina a legitimně spadá do sazby 12 %),

nemají jinou alternativu. Ani to není pravda, pokud má někdo alergii na laktózu, může bez problémů konzumovat bezlaktózová mléka, a pokud jde o údajné znevýhodnění veganů obecně, tak je třeba zdůraznit, že volba této podoby stravování je jejich osobní volbou, se všemi cenovými i zdravotními riziky. Přerazení rostlinných mlék, která mají statut nápojů,

do snížené sazby, je navíc důkazem, že úpravy v kategorizaci jednotlivých produktů podle DPH provádět lze, oproti tvrzení, že to není možné. I „kauza DPH“ tak ukazuje na skutečnost, že výsledkem potravinářského inženýrství je i v tomto případě skutečnost, že si jsou sice všechny nápoje a potraviny sobě rovné, ale některé jsou si rovnější.

Víno, historické obleky a zpěv. V Tasovicích a Hodonicích putovali po sklepích

Cinkání skleniček a zpěv od vinných sklepů se nesl Tasovicemi a Hodonicemi na Znojemsku. Na Putování za vínem se svatým Klementem, podle názvu pořádajícího tamního spolku vinařů, tam dorazili lidé ze všech koutů republiky.

„Poprvé jsme sem zavítali náhodou a letos jsme tady už potřetí. Zalíbilo se nám tady a vracíme se teď každý rok,“ říkají shodně

mladí muži, kteří se představují jako Martin z Neratovic a Eda z Pardubic. Společně s nimi je tu celá parta lidí.

Po silnici zahouká červeno-žlutý vláček, oblíbený turistický dopravní prostředek. Dnes je jeho trasou okružní jízda po tasovických sklepích. K ochutnávkám vín jich vinaři otevřeli téměř 40. A ani v podmračeném sobotním dopoledni není u sklepů smutno. Veselí rozdává svým zpěvem v dobových krojích na 9 cimbálových muzik, mužácké sbory či místní Tasovjanka.

Do noty se skleničkou v ruce se pohupují i Dana Zeiserová, Klára Pytlíková a Anežka Bauerová. „Přijely jsme z jižních Čech, máme tu vazbu na rodinu, ale jsme tu poprvé. Moc se nám tu líbí,“ pochvaluje si trojice mladých žen.

K sedmé hodině večer odváží zájemce poslední autobus na vlakové nádraží ve Znojmě. Pro ty, kteří si zarezervovali ubytování třeba i ve stanu či karavanu v kempu, zábava nekončí. Pokračuje s rockovou kapelou Oryon na fotbalovém hřišti.

Text a foto Dagmar Sedláčková

Čtyři desítky medailí pro moravská vína ze soutěže Concours Mondial de Bruxelles

Jubilejní 30. ročník prestižní mezinárodní soutěže vín Concours Mondial de Bruxelles byl opět úspěšný i pro moravská vína. Z její hlavní části, věnované červeným a bílým vínům, si naši vinaři přivážejí krásných 42 medailí včetně dvou velkých zlatých, a pokračují tak v dalším medailově bohatém roce. Účast na soutěžích finančně podporuje Vinařský fond a organizačně zajišťuje Národní vinařské centrum.

Velkou zlatou medaili získalo mikulovské vinařství Volařík za Ryzlink vlašský Ořechová hora, výběr z hroznů 2021, který se stal zároveň nejlépe hodnoceným vínem z ČR. Druhá velká zlatá pak patří BVV vinařství za Ryzlink rýnský, pozdní sběr 2019. Vinařství z jihomoravských Ratíškovic je také nejúspěšnějším naším zástupcem, když přidalo ještě

10 zlatých a 15 stříbrných medailí. Celkově si moravská vína rozdělila 2 velké zlaté, 18 zlatých a 22 stříbrných medailí.

„Soutěže pod hlavičkou Concours Mondial se řadí mezi nejprestižnější soutěže vín. Význam soutěže vedle velké konkurence v počtu přihlášených vín z 5 kontinentů podtrhuje

i přísné hodnocení světovými vinařskými odborníky, kteří zajišťují nejenom vysokou úroveň, ale také naprostou objektivitu soutěže. Každá medaile je pak nesmírně cenná a já jsem velmi ráda, že se našim vinařům a jejich vínům na těchto soutěžích dlouhodobě tak daří. To získkem více než 40 medailí potvrdili i teď v Porečí,“ sdělila Ing. Dagmar

Fialová, marketingová ředitelka Národního vinařského centra.

Concours Mondial de Bruxelles (CMB) je od loňského roku rozdělena do 4 částí (tzv.

sessions). Tato hlavní část, věnovaná červeným a bílým vínům, se konala letos v chorvatské Poreči od 12. do 14. května. Zkušení vinařští odborníci z celého světa zde hodnotili více než 7 500 bílých a červených vín z téměř 50 zemí. Překvapivým účastníkem byla Indie, která získala první medaili ve své historii. Příští ročník se bude konat od 7. do 9. června 2024 v Guanajuatu v Mexiku a bude to poprvé, co soutěž zavítá na americký kontinent. V březnu již proběhla první část věnovaná růžovým vínům, kde si naše vína připsala 1 velkou zlatou, 1 zlatou a 2 stříbrné medaile. Následovat budou v červnu šumivá vína a letošek uzavřou sladká a fortifikovaná vína.

CMB se poprvé konala v roce 1994. V prvních letech hodnocení probíhalo v Bruselu, v roce 2006 začalo být místo hodnocení putovní mezi různými vinařskými regiony. Uskutečnilo se např. v Plovdivu (Bulharsko), v Jesolu (Itálie), Guimares (Portugalsko), Luxemburku (Lucembursko), Bratislavě (Slovensko), Aiglé (Švýcarsko) a dalších. V roce 2020 soutěž poprvé hostilo moravské Brno. Česká republika se účastní soutěže od samého počátku v roce 1994.

Dagmar Sedláčková

Přes čtrnáct tisíc lidí. Na Festivalu vín ve Znojmě zněla slovenština a němčina

Rekordní účast si připsal na návštěvnické konto letošní jubilejní 15. ročník Festivalu vín VOC Znojmo. Za výjimečným vínem dorazilo přes 14 500 lidí, z celé republiky i okolních zemí. „Na festival se každoročně těší jak příznivci vína tak vinaři ze Znojemska, kteří nabízejí své produkty a poprvé představují vína nově zatříděná. U stánků jednotlivých vinařství zněla vedle češtiny třeba také slovenština nebo němčina,“ ocenil zájem František Koudela předseda VOC Znojmo.

Vysokou návštěvnost podle něj ocenili nejen vinaři, uvítali ji také poskytovatelé ubytovacích služeb, jejichž kapacity byly po festivalovém víkend zaplněny. „Když na anketních lístcích čteme názvy měst jako Praha, Ostrava, Turnov a mnoho dalších, těší nás, že k nám jejich obyvatelé vážili cestu. Anketních lístků, z nichž byli 3krát během programu losování výherci cen, se sešlo opravdu mnoho a stále je vyhodnocujeme,“ dodal Koudela.

Vedle hlavní scény kulturního programu na Horním náměstí vyhledávali návštěvníci zejména prostranství u rotundy svaté Kateřiny. Místo, původně plánované spíše jako relax zóna, se tak stalo další významnou festivalovou scénou.

Návštěvníci si z festivalu odnášeli nový Kalendář akcí vinařů VOC Znojmo s informacemi o akcích. Další zájemci ho mohou získat nadále ve znojemském TIC v Obrokové ulici, v Informačním centru VOC Znojmo ve Vlčkové věži, vinotékách i u vinařů v jejich sklepích.

Úspěch zaznamenala také akce Vinaři jdou na dřeň na podporu Nadace pro transplantaci kostní dřeně, díky níž se do registru zapsalo 20 potenciálních dárců.

Další ročník festivalu případně na 4. května 2024. Kdo nechce čekat celý rok, může na začátku září stavět na Festivalu znojemských vín.

Dagmar Sedláčková
Foto: VOC Znojmo

Za floristickou inspirací kam jinam než do Děčína

Mistrovství floristů České republiky – Děčínská kotva je naším nejprestižnějším floristickým kláním. Neplní však pouze funkci soutěžní, ale i společenskou a vzdělávací. Každoročně se tak v Děčíně potkávají lidé ze všech sfér floristického oboru. Součástí doprovodného programu jsou inspirativní semináře a show v podání předních domácích i zahraničních floristů.

Soutěžící tvoří květinový koš pro Emu Destinovou

A jak to bylo letos? Ve dnech 17.–18. 5. 2023 se uskutečnil v prostorách areálu zámku Děčín už 52. ročník soutěže Mistrovství floristů České republiky Děčínská kotva. Děčínská škola ji pořádá společně se Svazem květinářů a floristů ČR, díky kterému mají vítězové možnost postoupit do mezinárodních soutěží, jako je Eurofleurs nebo Europa Cup. Dalším významným partnerem je Český zahrádkářský svaz. Soutěž byla vyhlášena v kategorii senior, junior a žák. Ani letos nechyběla oblíbená kategorie hobby, která probíhala online a byla určena všem příznivcům floristiky. Tato kategorie vznikla v roce 2021, kdy nemohla z důvodu pandemie covid-19 proběhnout klasická soutěž. Soutěžící uvážou kytici na zvolené téma, letos to byla gratulační kytice pro Hanu Zagorovou, a vyfotografují ji. Organizátoři umístí fotografie na FB a která kytice obdrží nejvíce hlasů, vyhrává.

Téma letošního ročníku

Letošní ročník s názvem „Hvězdné nebe“ měl podtitul „Na nebi máme spousty hvězd, ke kterým vzhlížíme a snad nás i ochraňují“. Vzdali jsme tímto tématem hold dámám, které již nejsou mezi námi, ale svým životem zanechaly hlubokou inspirativní stopu v české společnosti. Jednalo se o Medu Mládkovou, Madeleine Albright, Emu Destinovou a Hanu Zagorovou.

První disciplína spočívala ve vyhotovení diplomatické kytice pro političku českého původu a zároveň světového formátu, paní Madeleine Albrightovou. Jako druhá následovala soutěžní disciplína s názvem „Květinový koš pro Emu“. Jednalo se o květinový koš pro operní zpěvačku Emu Destinovou při příležitosti premiéry opery. Soutěžící si mohl sám zvolit operu, kde byla zpěvačka obsazena.

Tajná práce tentokrát spočívala ve zhotovení květinového flower boxu k uctění památky mecenášky floristického oboru a dlouhodobé podporovatelky Děčínské kotvy, paní Bohumily Joštové z firmy Florasis, s.r.o.

V rámci 4. soutěžního úkolu s názvem „Čaj o páté s Medou Mládkovou“ měli soutěžící vytvořit samostojnou funkční prostorovou dekoraci v exteriéru Zámku Děčín. Jednalo se o stůl se dvěma židlemi, kde by se mohl uskutečnit čajový dýchánek s paní Medou Mládkovou.

Hodnocení

Hodnocení soutěžních prací probíhá podle stobodového hodnoticího systému Evropské federace profesionálních floristických asociací FLORINT. Hlavní hodnotící porota – jury (zvláště pro kategorii junior a senior) je doplněna i o kontrolní technickou komisi, která má za úkol sledovat dodržování propozic a práci soutěžících v obou kategoriích.

Vyhlášení výsledků a doprovodný program

Druhý soutěžní den, 18. května ve 14:00 hodin, proběhlo v nádherném prostředí jednoho sálu děčínské zámku floristické vystoupení předního slovenského floristy Michala Hauta. Michal Haut vytvořil 12 velmi originálních prací, které věnoval hvězdám české floristiky, které ho inspirují či inspirovaly.

Celé mistrovství vyvrcholilo slavnostním galavečerem, na kterém proběhlo vyhlášení výsledků včetně předání cen a které bylo také místem setkání všech soutěžících, organizátorů, podporovatelů a příznivců květin. Slavnostního galavečera se zúčastnilo mnoho významných osob jak z řad zástupců města, tak květinářského a floristického oboru. Z jejich rukou potom vítězové přebírali zasloužené ceny. Program byl zpestřen sólovým zpěvem pana Pavla Hrušky a přehlídkou modelek ze salonu Yvet Rörich. Mistrem ČR ve floristice v kategorii „ŽÁK“ se stala Jana Vávrová, Gymnázium Ústí nad Orlicí, mistrem ČR v kategorii „JUNIOR“ se stal Pavol Klinčúch, SŠ Rakovice, Piešťany a mistrem

ČR ve floristice v kategorii „SENIOR“ se stala Karolína Žáčková, SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín Libverda.

Podpora

Soutěž finančně podporuje Ústecký kraj, statutární město Děčín, Ministerstvo zemědělství ČR a řada dalších partnerů, bez nichž by nebylo možné soutěž pořádat. Za Ministerstvo zemědělství přijala pozvání vedoucí oddělení speciálních rostlin Ing. Miroslava Czetzmayera Ehrlichová. Odborným mediálním partnerem soutěže je vydavatelství Profi Press s jeho časopisy Floristika a Profi Floristika. Vytvořené soutěžní práce, které jistě stojí za zhlédnutí, mohli návštěvníci vidět v prostorách Zámku Děčín do neděle 20. 5. 2023.

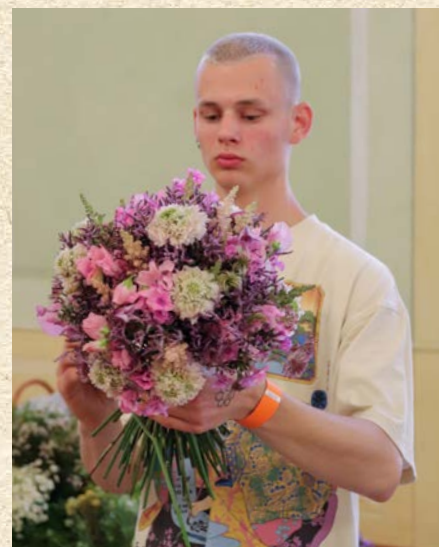
Ing. Bc. Marcela Nachlingerová
Svaz květinářů a floristů ČR
Foto: www.floristikaweb.cz

Soutěžilo se v reprezentativních prostorách děčínského zámku

Soutěžní úkol – diplomatická kytice pro Madeleine Albright

Soutěžící plní zadání prvního soutěžního úkolu – diplomatickou kyticí pro Madeleine Albright

Soutěžní úkol – květinový koš pro Emu Destinovou

Floristické vystoupení předního slovenského floristy Ing. Michala Hauta. Svými pracemi vzdal hold dvanácti českým floristům, kteří ho nějakým způsobem ovlivnili nebo inspirovali. Kytice na fotografii patří paní Ing. Dagmar Kubíčkové, spoluzakladatelce soutěže Děčínská kotva

Na Zahradu Čech jezdí lidé už více jak půl století

Tradice výstavnictví se v oblasti severních Čech datuje již od roku 1946. Každoročně se konaly výstavy ovoce a zeleniny v rámci okresních slavností nebo vinobraní. Oblast Litoměřicka má velice příhodné klimatické i půdní podmínky pro rozvoj specializovaných odvětví zemědělství, jako je právě ovocnářství a zelinářství.

**SVAZ KVĚTINÁŘŮ
A FLORISTŮ ČR
PŘEDSTAVUJE**

Bohaté zkušenosti zemědělců a ovocnářů vybízely ke každoročnímu organizování celonárodních výstav. Základ výstavám daly okresní slavnosti konané na Střeleckém ostrově a existence Zemědělské technické školy (bývalá rolnicko-ovocnářsko-vinařská škola) v Litoměřicích, jejíž areál včetně přilehlých prostor a bývalého fotbalového hřiště byl i pro konání výstav vybrán. Pro výstavnictví v Litoměřicích byl zlomový rok 1969, kdy město slavilo 750 let svého založení.

V rámci oslav 750letého výročí od založení města Litoměřice byla uspořádána výstava celonárodního rozsahu, poprvé pod názvem ZAHRADA ČECH. Úspěšnost výstavy vedla k rozhodnutí o každoročním konání. Schválen byl i plán rozšíření výstaviště a výstavby nových výstavních pavilónů. Zahrada Čech se stala oficiálně celostátní výstavou ovoce, zeleniny, vína, chmele a školkařských výpěstků. Vystavovali i zahrádkáři a včelaři. Celostátně byly zastoupeny i podniky chemického průmyslu a výrobci specializované mechanizace. V prvních letech se výstava konala ob rok, vzhledem k úspěšnosti se z ní pak stala každoroční tradice. Přes všechny nástrahy se výstavnictví udrželo až do dnešních dnů a v letošním roce proběhne již 47. ročník, i když co do let je tedy mnohem starší. To svědčí

**Zahrada Čech se
letos koná v termínu
8.–13. září.**

o neupadajícím významu značky Zahrada Čech. Výstaviště Zahrada Čech nehostí pouze podzimní festival. Každoročně se v areálu i mimo něj pořádají tradiční výstavy, veletrhy, konference, festivaly, koncerty i svatby. Zároveň je výstaviště v prázdninovém čase každodenně využíváno veřejností. Prostor parkového typu vybízí k aktivnímu využití, ale i relaxaci. Nejmenší návštěvníci mohou využít herní prvky.

Život se Zahradou Čech

Co je připraveno pro letošní 47. ročník veletrhu Zahrada Čech? Na to se ptáme ředitelky Městských kulturních zařízení v Litoměřicích Bc. Michaely Mokré, které akci pořádají.

Na co se můžeme těšit?

Letošní kulturní program je opět velmi bohatý, mezi ty významnější vystupující patří Vladimír Hron, Yvetta Blanarovičová, Ilona Csáková, Marcela Holanová, Světlana Nálepková či Vinšovanka. V průběhu týdne pak budou předány ocenění významných soutěží, které jsou s podzimní Zahradou Čech historicky spjaty: Regionální potravinová Ústeckého kraje 2023, Potravinářský výrobek Ústeckého kraje – kraje Přemysla Oráče, Nejlepší recept ze Zahrady Čech, Zelí roku 2023, Křišťálové jablko. A jako každoročně připravujeme pro návštěvníky ukázkové expozice, které jsou vždy na zajímavé téma. Na tom letošním nyní velice intenzivně pracujeme.

Kolik vystavovatelů je letos přihlášeno?

Počet vystavovatelů a prodejců je v posledních letech téměř shodný, pohybujeme se kolem čísla 500. Je to z důvodu obměny jednotlivých vystavovatelů. Ti, kdo se rozhodnou, že na výstavu nechťejí, jsou nahrazeni novými. Příznám se, že nám to s kolegyněmi dost vyhovuje, protože areál není nafukovací, a přesto jsme návštěvníkům schopni nabídnout každý rok něco malinko jiného.

Jaký sortiment bude v nabídce?

Sice ještě ani nezačalo léto a my už aktivně připravujeme největší zahradní veletrh Zahrada Čech, který má za sebou 47letou historii. Víím, že podoba výstavy se

v průběhu let změnila, ale i tak se snažíme, aby hlavním nabízeným sortimentem bylo zahradní zboží a zelený rostlinný materiál. Zájem ze strany návštěvníků je ale velmi vysoký i u doplňkového sortimentu, který tím pádem na výstavě taktéž nechybí. No a nějaký ten pokrm či nápoj je standardní součástí nabídky.

Jaké významné hosty očekáváte a kdo prodejní 6denní výstavu zahájí?

Jako již tradičně jsou pozváni zástupci jednotlivých ministerstev, představitelé Ústeckého kraje a Města Litoměřice i reprezentanti jednotlivých unií a svazů či obchodních partnerů, kteří k dané výstavě patří. Pro nás je každý host velmi vzácný a významný, přesto není prostor, aby v rámci slavnostního zahájení promluvili všichni. V tuto chvíli ještě itinerář slavnostního zahájení sestavujeme, ale určitě se je na co těšit.

Areál Zahrady Čech není jediným centrem kulturního a společenského života, který v Litoměřicích provozujete. Jaké další akce pro návštěvníky přes léto chystáte?

Protože pořádáme kulturní a společenské akce po celém městě a často i mimo Litoměřice, chceme zaujmout všechny věkové kategorie návštěvníků. Naše nabídka je tak opravdu pestrá a snažíme se, aby si každý našel to své. Pro děti tak chystáme 22. a 23. července Pouť na Zahradě Čech a jako rozloučení s prázdninami 26. srpna Den pro děti. Zároveň v divadle a na Zahradě Čech budou v prázdninový čas probíhat příměstské tábory. Nezapomínáme ani na naše babičky a dědečky, pro které chystáme 17. června Seniorfest. Dále pořádáme koncerty různých žánrů, od hvězd české popové scény až po varhanní koncerty. V červnu nám na výstavišti zahrála kapela OLYMPIC, 14. července předvede svou open air show

kapela CHINASKI. Na Mírovém náměstí zazní 25. června téměř po 10 letech jedinečná kantáta od německého skladatele Carla Orffa – Carmina Burana v rámci Velkého letního koncertu. Milovníci vážnější hudby se mohou těšit hned na čtyři koncerty, které se uskuteční v rámci 32. ročníku mezinárodního hudebního festivalu Litoměřické varhanní léto. Ten bude probíhat od 21. června až do 20. září v katedrále sv. Štěpána. Divadlo K. H. Máchy chystá na prázdniny letní divadelní scénu. Hrát se budou večerní představení i pohádky pro děti. Jedinečné zážitky si návštěvníci odnesou také z dvoudenních Litoměřických svátků hudby. První večer 25. srpna se ponese v argentském duchu na Hradě Litoměřice, následující den představí sváteční tóny v kostele Všech svatých. Letní sezónu završíme velkolepě, a to tradičním Vinobraním. V sobotu 16. září ožije centrum i blízké okolí náměstí. Program bude probíhat na osmi scénách a vystoupí hvězdy jako kapela Slza, Vojtěch Drahokoupil s kapelou, Tublatanka a mnoho dalších. Je toho mnoho, na co se mohou návštěvníci těšit. Podrobné informace naleznete na našem webu www.mkz-ltm.cz.

Redakce Agrobaze

Rodinné stříbro Ústeckého kraje a zaštitý národní významu

Podzimní veletrh Zahrada Čech je považován za jednu z nejvýznamnějších akcí Ústeckého kraje. Již sedmým rokem si udržuje prestižní zařazení do projektu Rodinné stříbro Ústeckého kraje. I přes zpřísnění pravidel a vyřazení téměř dvou třetin akcí z projektu v roce 2021 si Zahrada Čech své místo udržela. To dokazuje, že prestiž výstavy je stále vysoká a je na snaze tuto akci podporovat nejen na krajské úrovni. O celonárodním významu výstaviště a značky Zahrada Čech svědčí fakt, že bylo veletrhu uděleno několik důležitých záštit – prezidenta České republiky, předsedy vlády České republiky, ministra zemědělství nebo hejtmana Ústeckého kraje.

Bc. Michaela Mokrá,
ředitelka MKZ Litoměřice

Deset tipů, kde objevíte krásné velké skleníky aneb ve stínu i na výsluní

Malý skleník má na zahradě kdekoliv, ale kde si prohlédnete krásné skleníkové obry? Kde stojí ty nejstarší a kde ty nejmodernější, co se v nich pěstovalo a pěstuje a co byste neměli přehlédnout? Pojďte se vypravit za exotikou pod sklem aneb do stínu i na výsluní.

Květná zahrada v Kroměříži – půvabný Libosad

Na 16 ha byla v Kroměříži vystavěna italská zahrada s cestami ve vysokých špalírech, s 244 m dlouhou galerií soch antických bohů a postav historie a bájí, s centrálním rondelem Rotunda v geometrickém středu oslavujícím svou výzdobou vodní živel a umění štukatérů, sochařů a freskařů. Přistavený nový vstup z první poloviny 19. století tvoří Čestný dvůr klasicistního typu ze stran uzavřený velkými skleníky (Hrubý a Tropický skleník).

Botanická zahrada v Liberci – nejstarší botanická zahrada v ČR

Botanická zahrada Liberec se stará o nejpestřejší soubory exotických rostlin v České republice. Skleníkový areál ve tvaru rostlinných buněk se skládá z 9 různě velkých expozičních pavilonů, skýtajících plochu zhruba 3 000 m². V pavilonech je prezentováno 13 rozličných botanických témat. Návštěvníky láká podívaná na obří leknínovou rostlinu Viktorii nebo orchideje.

Zámek Čechy pod Kosířem

Klasicistní zámek obklopený přírodně krajinářským parkem o rozloze 21,5 ha, který patří k nejcnějším objektům historické zeleně na Moravě, je spjat se šlechtickým

rodem Silva-Tarouca. Přitelem hraběcí rodiny byl slavný český malíř Josef Mánes, který Čechy pod Kosířem pravidelně navštěvoval a tvořil zde v letech 1849–1871. Od roku 2008 je majitelem zámku a parku Olomoucký kraj, jeho správa je svěřena Vlastivědnému muzeu v Olomouci.

Skleník Fata Morgana – výlet exotickou přírodou v Praze

Areál botanické zahrady se rozkládá v Trojské kotlině na rozloze cca 70 ha. První část skleníku je věnována vegetaci suchých tropů a subtropů. Návštěvníka uvítá suchý australský buš a ukázka vzácné flóry z ostrova Madagaskar. Prostřední a současně největší část skleníku představuje nížinný deštný les se sladkovodními akvárii. Poslední, chlazená část skleníku přibližuje drsné prostředí vysokých hor.

Mendelův skleník v Brně

Kláštřínské zahrady Augustiniánského opatství v Brně v sobě skrývají skleník, ve kterém opat Gregor Johann Mendel křížil zelený a žlutý hrách a na základě svého experimentu položil základy světové genetiky. Z tohoto historického objektu se ale dochovalo pouhé torzo, neboť skleník v 70. letech 19. století smetlo tornádo, které Mendel jako první člověk

na světě popsal. Opatství Staré Brno se rozhodlo situaci napravit ve spolupráci s architekty studia Chybík+Křištof. Objekt v klášterní zahradě znovu vyrostl v listopadu 2022.

Zámecký park Lány a palmový skleník

Nedávno zašlý a zarostlý palmový skleník, který se nachází vlevo od zámecké budovy, během roku 2015 prošel rozsáhlou obnovou do Plečnickovy podoby. Exotický palmový skleník už měl jednou na mále, a to roku 1921, kdy jej prezidentská kancelář shledala úplně „nepotřebným“. Prezident T. G. Masaryk a jeho dvorní architekt Josip Plečnik však viděli ve starém skleníku z dob fürstenberských potenciál. Plečnik pak rozvinul naplno své umění a kromě dalších architektonických skvostů v zámeckém areálu vytvořil i ze skleníku elegantní dílo.

Olomoucké historické parky a sbírkové skleníky Flora Olomouc

Obdivovatelé cizokrajné flóry a fauny v palmovém, kaktusovém, tropickém a subtropickém skleníku najdou kvetoucí orchideje, palmy, liány, zrající papáje i citrusy. Jsou součástí olomouckého výstaviště a svým rozsahem jedny z největších v ČR. V palmovém, kaktusovém, tropickém a subtropickém skleníku každou roční dobu raší, kvetou a přinášejí plody desítky nejexotičtějších druhů rostlin,

proto jsou návštěvníkům přístupny celý rok s výjimkou zimních měsíců.

Zámecký palmový skleník v Lednici

Lednický skleník je technická památka. Byl postaven v letech 1843–1845, kdy téměř všemu udávala tón Anglie, v níž přišli s nápadem litinových konstrukcí, nesoucích lehké, často

skleněné tabule. Skleněné střechy skýtaly ochranu tržičím i pěstovaným rostlinám. Lednickou oranžérii nahradil majestátný okrasný skleník, jehož střešní konstrukci nesou litinové sloupy tvaru bambusu, zakončené umělými dekoračními lístky. Zámecký skleník je 92 m dlouhý, 13 m široký a 10 m vysoký.

Zámecká oranžerie v Habrovanech

Oranžerie v Habrovanech na Vyškovsku je součástí místní zámecké zahrady, která začátkem tisíciletí prošla rekonstrukcí. A roku 2021 se dočkala i oranžerie. Stala se novým prostorem, kde lze pořádat rodinné oslavy, pracovní setkání či svatby. Byla vystavěna nad rybníkem jako zděná stavba obdélné dispozice na počátku 19. století. Je nedílnou součástí celkové koncepce přírodně krajinařského pojetí zámeckého parku.

Oranžerie v Královské zahradě Pražského Hradu

Z původní fíkovny a oranžerie určené k pěstování exotického ovoce a středozevní flóry se nedochovalo nic. Mohou za to švédská vojska, která Královskou zahradu dokonale zpustošila. Až po roce 1989 došlo k obnově skleníku, který dnes opět slouží k pěstování rostlin pro Pražský hrad. Nová Oranžerie byla postavena za vlády prezidenta Václava Havla, podle projektu architektky Evy Jiříčkové. Uvnitř najdete expozici, která představuje druhy rostlin, které se používají k výzdobě interiérů Pražského hradu.

Dagmar Sedláčková
Zdroj: Kudy z nudy

Olbramovičtí vztyčili nový kříž. Místní šli procesím, posvětil ho farář

Ten starý zničil věk i počasí. Před rokem původní dřevěný kříž na vrchu v lokalitě Šidlovy skalky u Olbramovic na Znojemsku spadl. Na jeho místě teď Olbramovičtí postavili nový. Slavnost se uskutečnila počátkem května.

„Cílem výslapu bylo vztyčení a svěcení nového kříže na tomto území. Krásné slunné počasí vylákalo olbramovičtí i přespolní obyvatele všech věkových kategorií,“ řekla účastnice

a tamní učitelka základní školy Dana Šidlová.

Procesí, kterého se lidé účastnili pěšky či na kole, vyšlo hodinu po poledni od kostela.

„Mnozí dojeli na vrchol traktorem či autem, místní dobrovolní hasiči na něm připravili stánek s občerstvením, ohniště a příjemné posezení při sklence vína. Kříž vztyčili hasiči se starostou Romanem Hyblerem ve tři hodiny odpoledne,“ popsala Šidlová.

Za všeobecného ticha se ujal slova farář Jan Fiala. „Bude to místo klidu a rozjímání,“ promluvil k zúčastněným a posvětil nejen kříž, ale i okolní pole, vinice, lesy.

Sousedská pospolitost na vrchu u kříže vydržela olbramovičtí až do západu slunce. Děti s mávátky v rukou svezl zpátky do vesnice traktorista na vleče, lidé odcházeli spokojeni a se slovy díků.

„Poděkování patří i panu Radku Čechovi za zhotovení kříže a také lidem za tolik neočekávanou hojnou účast,“ ocenila Dana Šidlová.

Text: Dagmar Sedláčková
Foto: Městys Olbramovice

Jižní Moravu zaplavila purpurová. Lány červeného jetele lákaly včely i fotografy

Krása vybarvená dočervena vykvetla v polích po celé jižní Moravě. Zvlněné lány zbarvil kvetoucí jetel inkarnát, zvaný též nachový nebo purpurový. Radost dělal především fotografům, kteří se na místa rozkvetlých lánů sjížděli z dalekého okolí. Zastavovali se u nich turisté a pořizovali si selfie. Provázel je přítom bzukot včel, které lákal bohatý nektar v rozkvetlých karmínově červených latách. Farmáři jetel pěstují jako krmivo pro dobytek nebo na zelené hnojení. Obsahuje totiž velké množství hodnotných živin.

Podívejte se, jak v těchto dnech zčervenal pole na Břeclavsku v okolí Boleradic.

Text a foto: Dagmar Sedláčková

Prezentace kvalitních potravin na jarních akcích

V Českých Budějovicích se v polovině května konal historicky první potravinářský veletrh CZECH FOOD EXPO, který mimo jiné představil výrobce kvalitních potravin značky Regionální potravina a Klasa z celé České republiky. Prezentace nechyběla ani na první zastávce letošního ročníku akce Poznej svého farmáře.

Nový národní potravinářský veletrh Czech Food Expo a návštěva zahraniční delegace

Na 4denním veletrhu, který navštívilo téměř 40 tisíc návštěvníků, se prezentovalo více než 30 oceněných výrobců. Veletrh probíhal paralelně s velmi oblíbenou výstavou Hobby a realizace CZECH FOOD EXPO představovala odpověď na stále zvyšující se zájem o české potraviny.

Během akce měli návštěvníci možnost ochutnat či zakoupit tradiční i netradiční české potraviny. V nabídce byly například mléčné nebo masné výrobky i sladkosti. Představily se také pivovary, lihovary a vinařství. Možné bylo také ochutnat jídlo od vyhlášeného profesionálního kuchaře Ondry Slaniny, známého z kulinářského pořadu Kluci v akci, či Miroslava Duška, který vařil pro tři americké prezidenty a zpěvačku Glorii Estefan.

Výstava byla i cílem návštěvy delegace z Korean Food Research Institute a National Agriculture Products Quality Management Servi-

ce. Zde se delegace seznámila se značkami kvality Klasa a Regionální potravina a měla možnost doptat se přímo výrobců na jejich zkušenosti se získaným oceněním. Delegace dále navštívila několik oceněných producentů přímo v jejich podnicích – výrobu medového dortu společnosti Vizard, aquaponickou farmu Rybí zahrada a Farmu Borek, která se zabývá chovem skotu plemene Galloway.

Kvalitní potraviny na zámku Kačina

Na farmářských trzích pod názvem Poznej svého farmáře konaných v sobotu 3. 6. 2023 měli návštěvníci možnost nejen zakoupit výrobky z regionu a navštívit edukativní program týkající se potravinářství a zemědělství. Akce se konala v pobočce Národního zemědělského muzea na zámku Kačina a v přilehlém zámeckém parku za krásného letního počasí a lákadlem proto byly také doprovodné aktivity a soutěže pro děti. V rámci prezentace značek kvality si mohli malí i velcí vyzkoušet zdobení perníčků, sázení BIO semínek či soutěžit o drobnou odměnu.

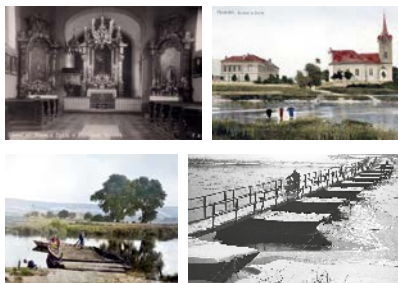
Naučná stezka Radotín láká loukami, skalami i vyhlídkami

První jaro v rámci své existence zažívá stezka vedená okolím Radotína rozkládajícího se v jižní části hlavního města na pomezí Středočeského kraje. Oficiálně byla otevřena 3. září 2022 pochodem s hromadným startem na náměstí Sv. Petra a Pavla.

Naučná stezka Radotín

Nová stezka byla připravena Městskou částí Praha 16 v roce 2022. Zaveďte vás do těch nejkrásnějších míst v nejbližším okolí, včetně nejvýhodnější části Chráněné krajinné oblasti Český kras a západní části Přírodního parku Radotínsko-Chuchelský háj. Budete procházet maloplošnými chráněnými územími Klapice (PR), Černé rokle (NPP), Orthocerový lůmek (PP), Radotínské skály (PP) a Slavičí údolí (PR). Dozvíte se o dávné historii tohoto území, o Radotínu a posledních více než 1000 letech jeho rozvoje, o zajímavých přírodních lokalitách, ale také o současnosti a plánovaném budoucím rozvoji.

Naučná stezka se otevírá v roce kulatých oslav Chráněné krajinné oblasti Český kras, která byla vyhlášena 12. dubna 1972. Na přípravě odborných materiálů (zastávek 6, 7, 14 a 15) se podíleli odborní pracovníci Správy CHKO a Magistrátu hlavního města Prahy.

Přívoz přes Berounku, který je písemně zmiňován již roku 1159, byl začátkem 60. let minulého století nahrazen pontonovou lávkou.

Autorři tabule: Pavel Jirásek, Irena Famišková
Fotografie a použité materiály: Archiv Letopisecké komise Radotín

Celkem vás čeká

18 zastavení

Délka značené trasy přesahuje **11 km** a její součástí jsou i dvě ostřejší stoupání (na Klapici a pod Lochkovským mostem), celkové převýšení je **330 m**. Lze ji rozdělit na dvě zhruba stejné poloviny a po nezačtených cestách se za zastávkou **č. 10** vrátit podél Radotínského potoka do centra městské části. Stezka je ideální jako celodenní rodinný výlet, proto na ni najdete i dva turistické přístřešky s posezením.

- 1 Základní informace / Radotínské školství
- 2 Unikátní biotop. Hřbitov a radotínské osobnosti
- 3 Volný čas a rekreace
- 4 Sport a místní oddily
- 5 Centrum Koruna. Náměstí Osvoboditelů / CHKO Český kras
- 6 Rostlinstvo Českého krasu
- 7 Fauna v okolí Radotína (turistický přístřešek)
- 8 Přírodní muzeum zkamenělin
- 9 Národní přírodní památka Černé rokle
- 10 Zkameněliny v odkryvech vápenců
- 11 Starý lom u cementárny
- 12 Orthocerový lůmek. Geologická minulost
- 13 Cementárna a další průmyslové podniky
- 14 Slavičí údolí (turistický přístřešek)
- 15 Radotínské skály a vyhlídky
- 16 Historické zastavení
- 17 Radotín v proměnách času
- 18 Další rozvoj a pohled do budoucnosti

Informace o radotínském školství najdete na druhé straně této tabule.

Projekt připravila Městská část Praha 16 ve spolupráci s radotínskou Letopiseckou komisí a odborníky na geologii či hydrologii. Na více než 11kilometrové trase vedené okruhem kolem Radotína a vracející se nazpět do centra městské části čeká návštěvníky řada nevědných zážitků a dosud turisty neobjevených míst. Část trasy prochází nejvýhodnější částí Chráněné krajinné oblasti Český kras a na protějším údolí Radotínského potoka západní částí Přírodního parku Radotínsko-Chuchelský háj.

Návštěvníci procházejí v blízkosti přírodní rezervace Klapice, národní přírodní památky Černá rokle, přírodní památky Orthocerový lůmek a dále přímo chráněnými územími Radotínské skály (přírodní památka) a Slavičí

údolí (přírodní rezervace) – obě poslední jmenované přírodní lokality byly dosud pro veřejnost oficiálně uzavřené, neboť jimi nevedla žádná značená trasa. Obě se tak otevřely až od září loňského roku.

Z větší části vede stezka v katastrálních územích Radotín, Kosoř a Lochkov po značených trasách a zpevněných cestách, avšak v některých místech z nich odbočuje například na nádherné, širší veřejnosti dosud neobjevené vyhlídky na úzká údolí a skály či na mimořádně cenné lesostepi s unikátními porosty vzácných rostlinných společenstev.

Naučná stezka má celkem 18 zastávek s informačními tabulemi: dřtivá většina je nových,

začleněny byly i dosavadní desky historicky vybudované zejména Správou Chráněné krajinné oblasti Český kras či obcí Kosoř (naučná stezka Kosoř – Černá rokle). Na trase nechybí ani dva turistické přístřešky s odpočinkovým místem, jeden je na vrchu Klapice (Velký háj) na křižovatce značených tras a druhý uprostřed přírodní rezervace Slavičí údolí.

Projekt byl připravován od začátku roku 2021. Opakovaně byla upravována trasa stezky na základě připomínek a požadavků orgánů ochrany přírody, umístění turistického mobiliáře bylo projednáno s vlastníky pozemků, dotčenými orgány státní správy a též ochranáři – opět došlo k několika změnám, aby mobiliář a jeho výstavba jakkoli neohro-

zila lokality s výskytem chráněných rostlin či zájmy vlastníků pozemků (lesní správy). Souhlasu též udělily okolní samosprávy. Pásové značení bylo profesionálně provedeno Klubem českých turistů.

Díky širší spolupráci s odborníky a konzultanty vznikl mimořádný koncept spojující informace z prehistorické i historické doby, současnosti i budoucnosti Radotína. Témata se váží jak obecně k městské části, konkrétnímu místu zasazené infotabule, tak i k maloplošným i velkoplošným chráněným územím – jsou natolik bohatá, že na každé infotabuli je ve zkratce jen to nejdůležitější, a další, rozsáhlejší texty i grafické materiály jsou po načtení QR-kódu k dispozici ve zvláštní sekci webových stránek radnice na adrese www.praha16.eu/Naucna-stezka-Radotin.

Nová trasa vedoucí maloplošnými chráněnými územími, zčásti dosud oficiálně nepřístupnými, byla slavnostně otevřena v sobotu 3. září prvním pochodem místních i přespolních se startem na náměstí Sv. Petra a Pavla. Informace o nové stezce včetně materiálů byly předány odborné veřejnosti na konferenci, kterou k oslavě půlstoletí ochrany tohoto mimořádného území pořádala začátkem listopadu 2022 ve Svatém Janu pod Skalou Agentura ochrany přírody a krajiny a její odborné pracoviště Správa CHKO Český kras.

Hlavní organizátoři ale práci rokem 2022 neuzavřeli. Letos je například v plánu pořídit dřevěné lavičky na trasu do míst, z nichž je to daleko k turistickému posezení či městským lavičkám. Na podnět občanů budou dovybaveny přístřešky a rovněž bude obnoveno turistické značení.

Text: Pavel Jirásek

Foto: Štěpán Rak, Jana Hejrová, Pavel Jirásek, archiv

FOTOREPORTÁŽ:

Panská skála u Kamenického Šenova

I když lze pozorovat takzvanou sloupcovitou odlučnost čediče na řadě lokalit naší planety, není na světě zas tak mnoho míst, kde je tento úkaz k vidění prakticky v intravilánu obce. V Kamenickém Šenově tomu tak ale je.

Panská skála je známá také pod pojmem čedičové varhany

Méně známý pohled na jedinečný geologický útvar

Stáří Panské skály se odhaduje na 30 miliónů let

V lokalitě se mimo jiné natáčela i pohádka *Pyšná princezna*

Okolní pozemky jsou dnes využívány zemědělsky

Detail na sloupy čediče v břehu tmavého jezírka

Redakce Agrobaze

K odpusteniu odvodov zo sociálneho poistenia pre potravinárov

Novela zákona o sociálnom poistení a s ňou spojené odpustenie odvodov zo sociálneho poistenia pre našich potravinárov ide v parlamente do druhého čítania. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora navrhovala, aby sa opatrenie doplnilo aj o živočíšnu a špeciálnu rastlinnú výrobu. Cena ľudskej práce je totiž jednou z hlavných položiek, ktoré predražujú výrobu slovenských potravín.

Odvody zo sociálneho poistenia, maximálne však do výšky minimálnej mzdy, by podľa návrhu prevzal do konca roka na svoje „plecia“ štát. Podľa slov predkladateľov novely zo strany Smer-SD ide o kompenzáciu v hodnote 24 mil. eur. Opatrenie sa má aktuálne týkať podnikov, ktorých hlavnou činnosťou je potravinárstvo. Vo štvrtok 1. júna sa konalo na pôde NR SR stretnutie, ktorého sa zúčastnili aj zástupcovia Sociálnej poisťovne a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. SPPK na rokovaní zastupoval predseda SPPK Emil Macho.

„Už teraz je jasné, že ak toto opatrenie na konci schváli parlament, tak nebude platiť

od 1. júla, ale najskôr od 1. augusta. Zhodli sme sa na tom, že by sme to mohli rozšíriť aj o živočíšnu výrobu. Chceli sme zachytiť celý reťazec od výroby až po spracovanie,“ vysvetlil po rokovaní predseda SPPK.

Opatrenie má podľa jeho slov pomôcť výrobcom potravín vyrovnáť sa s obrovskou infláciou, posilniť ich konkurencieschopnosť a popasovať sa s tlakom zo strany obchodných reťazcov na znižovanie odbytových cien. „Toto opatrenie by trh stabilizovalo a sekundárne prispieje k tomu, že inflácia bude klesať. Oveľa efektívnejšie budeme vedieť reagovať na znižovanie cien zo strany obchodníkov, ktoré od nás vyžadujú, keď budeme vedieť, že 5 me-

siacov nemusíme platiť odvody z minimálnej mzdy za toho zamestnanca,“ doplnil výhody návrhu Emil Macho.

Keďže ide o dočasné opatrenie, na konci roka môžeme jeho efekt vyhodnotiť a rozhodnúť sa, ako ďalej. Návrh musí ešte prejsť medzirezortným pripomienkovým konaním a až následne bude zaradený na hlasovanie v parlamente. Na schválenie druhým a tretím čítaním majú poslanci však už len júnovú schôdzu, ktorá je poslednou pred voľbami na konci septembra.

Matej Korpáš,
Tlačový odbor SPPK

Rizikový fond: Piaty návrh od roku 2017

Postoj agropotravinárskych komôr k legislatívnemu zámeru vytvoriť tzv. rizikový fond je nejednotný. Kým Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora vznik rizikového fondu víta, Potravinárska komora Slovenska žiada materiál stiahnuť z legislatívneho procesu a nepokračovať v ňom.

„Rizikový fond je tým systémovým riešením, ktoré by mohlo prispieť k stabilizácii podnikania na poľnohospodárskej pôde. SPPK hovorí o takomto opatrení 15 rokov, a aj preto uvítala zámer vytvoriť rizikový fond,“ uviedla pre TASR Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK.

Upozornila, že aktuálny dokument je však len akýmsi prednávrhom budúceho rizikového fondu. Ide podľa nej o veľmi špecifický materiál, ktorý vznikol bez odbornej diskusie so stavovskými organizáciami, preto je nutné o ňom ďalej odborne rokovať.

„Vzhľadom na aktuálnu politickú situáciu sú však dané termíny schvaľovania návrhu a následného zákona nereálne. Musíme tiež podotknúť, že od roku 2017 ide už o piaty návrh v súvislosti s rizikovým fondom, preto sme v rámci vytvárania akýchkoľvek záverov naozaj skeptickí,“ podčiarkla. Holéciová doplnila, že rizikový fond nemá ponúkať len to, čo komerčné poisťovne. „Mal by z nášho

pohľadu pokrývať aj oblasti, ktoré komerčné poisťovne nepokrývajú. A práve preto je nutná ďalšia diskusia so všetkými zainteresovanými stranami,“ dodala hovorkyňa SPPK.

Naopak, PKS v ukončenom MPK vznesla zásadnú pripomienku k materiálu ako celku. „Žiadame stiahnutie materiálu z aktuálne prebiehajúceho legislatívneho procesu,“ zdôraznila potravinárska komora s tým, že zriadenie rizikového fondu považuje „za duplicitnú a nadbytočnú právnu úpravu“. Podľa PKS aktuálne už existuje možnosť kompenzácie škôd a strát spôsobených extrémnymi podmienkami, resp. extrémnym počasím, a to prostredníctvom poisťovní, ktoré ponúkajú pre poľnohospodárov komplexné poistenie poľnohospodárskej produkcie proti širokej škále rizík spojených s nepriaznivým počasím.

„Nevidíme dôvod na zavádzanie ďalšieho systému na riadenie týchto rizík vzhľadom na to, že poisťovne poskytujúce tieto poistenia

disponujú fungujúcim aparátom s dlhoročnými skúsenosťami. Navyše v oblasti pomoci pri kompenzácii škôd štát aktuálne poskytuje pomoc formou štátnej pomoci,“ konštatovala PKS.

Z dokumentu „Strategický materiál pre vytvorenie Rizikového fondu – cestovná mapa“ z dielne MPRV vyplýva, že rizikový fond bude odškodňovať iba svojich prispievateľov, nie všetkých postihnutých poľnohospodárov. Agrozozort predpokladá, že tento prístup bude motivačným prvkom pre členstvo vo fonde. Rizikový fond bude podľa návrhu MPRV priebežný (vložený zdroj do fondu bude možné kumulovať a používať aj v ďalších rokoch) a solidárny (spoločné zdroje budú vyplatené postihnutým subjektom, členom fondu rovnoprávne podľa dohodnutého kľúča). „Rizikový fond bude dvojzdrojový, financovať sa bude z kapitoly MPRV a z príspevkov od členov fondu,“ priblížilo v materiáli agroministerstvo.

TASR, polnoinfo.sk

Mladé myšlenky s mladým týmem

I když se to nezdá, v Zemědělském družstvu Všeštery se to rýmuje. Ještě důležitější je, že zde mladí pracovníci nechybí. To v diskusi potvrdila ředitelka a předsedkyně představenstva společnosti Ing. Monika Nebeská.

Proč v ZD Všeštery nechybí mladí pracovníci?

Myslíme, že jsme si za dobu své existence vybudovali dobré jméno, a i proto je pro lidi ctí zde pracovat. Mladí lidé mají lásku k přírodě a současně i jiný pohled a přístup k zemědělství. Doufáme, že tomu tak bude i v letech příštích. Snažíme se stále jít dopředu. Zavádíme a využíváme nové zemědělské technologie i progresivní strojové vybavení. Samozřejmě stavíme na tradičních základech. Nepoužíváme žádné věkové kritérium pro definici mladého pracovníka. Ani neorganizujeme cílené náborů na středních školách nebo učilištích. Mladí lidé se k nám hlásí do zaměstnání naprosto dobrovolně. Každý si to v našem mladém kolektivu může vyzkoušet. Když se srovnáváme s firmami působícími v našem okolí, jsme na stejné úrovni i platově. Pokud chce někdo z pracovníků dělat přesčas, ty

samozřejmě zaplatíme. Nesoutěžíme s automobilkou Škoda v Kvasinách, z našeho týmu tam ale nikdo neodešel celých dlouhých deset let. Mladým lidem také vytváříme příznivé platové podmínky a poskytujeme různé bonusy. Samozřejmě, pokud se někomu u nás nelíbí, nebráníme se rozloučení.

Zvýšila koronakrizová situace zájem o práci v zemědělství v ZD Všeštery?

Myslíme, že nás to již trochu „lízlo“, ale nejedná se o žádné davy lidí. Brigádníci se také hlásili, ale po „vyzkoušení“ jsme se většinou ve vzájemné shodě rozešli. I když jsou mezi nimi výjimky. V současné době jsou v ZD Všeštery všechny profese i odvětví výroby personálně obsazeny, vzájemně vyváženy, s malou výjimkou nárazové práce při sklizni brokolice. Pracuje zde v době mimosezónní

celkem přibližně 120 stálých zaměstnanců, a z toho je 40–45 % mladých pracovníků a 50 % je s věkem pod 30 let.

Proč a kdy 70 ha brokolice nahradilo cibuli?

Šli jsme proti proudu. Důvodem bylo to, že navzdory našemu Chráněnému označení původu „Všešterská cibule“, všichni další se zájmem o rychlé zbohatnutí začali pěstovat cibuli. Neměli však skladovací prostory, a proto se snažili o její rychlé zpeněžení na trhu. Důsledkem byl nárazově ucpaný trh s nízkou odbytovou cenou. Proto jsme výměru cibule zredukovali a na uvolněné ploše v roce 2015 začali s pěstováním brokolice tenkrát na výměře 5 ha. Dalším důvodem byla i diverzifikace výroby s ohledem na měnící se klimatické podmínky. Navíc je nám vlastní zájem o výzvy, resp. zkusit něco nového. Konec konců,

Pěstování brokolice je agronomicky náročnější než cibule, ale bylo to dobré rozhodnutí.

dokladem toho, že jsme přechod na brokolici rychle zvládli, je ocenění brokolice odrůdy Larsson na výstavě Flora Olomouc v ročnících 2021 a 2022.

Je pěstování brokolice stejně náročné jako cibule?

Brokolici nelze s cibulí srovnávat. Její pěstování je náročnější, hlavně na lidi a rychlost sklizně. Nesmírně důležité je fázování výsadby sazenic, pěstování, následně sklizně a tím i výběr odrůd. Cibule vydrží na poli i v případě nepříznivého počasí beze změny její kvality. Naopak u brokolice je každý den oddálení sklizně prohrou z hlediska jejího vývoje, a tedy výsledné kvality. Velice rychle vykvete a je pak pro potravinářské využití bezcenná. Přezralá má palčivou chuť. Je třeba zdůraznit, že brokolice je jakousi přechodnou formou mezi květákem a kapustovitou zeleninou. I proto se její pěstování po technologické stránce velice podobá pěstování podobných druhů zeleniny ze skupiny košťálovin. Stejně jako u květáku je nutná pravidelná závlaha. Tu zabezpečujeme kapkovou závlahou. Její sklizeň je směřována od pozdního léta až do podzimního období. Při pěstování používáme předpěstované sazenice se 3–4 pravými listy, pěstování ze semen by bylo zdlouhavé a rizikové. Každoročně ověřujeme několik polopozdních odrůd. Zařazení do osevního postupu i ochrana proti škodlivým činitelům je stejné jako u květáku.

Vyžaduje brokolice závlahu?

Brokolice se v ZD Věstary pěstuje na řepařské, těžší půdě, vododržné s dostatkem humusu. Požadavky na vláhu a pH půdy jsou stejné jako u květáku. Pěstovat brokolici bez závlahy nelze! Kromě hodně světla potřebuje i teplo. Minulý rok 2022 z pohledu dešťových srážek můžeme charakterizovat jedním slovem – „bláto“. Neustálé deště v říjnu, tedy v období sklizně, nám způsobovaly extrémní komplikace. Bylo to opravdu divoké, zvláště pak pro ženy pracující přímo na poli.

Jak probíhá sklizeň?

Brokolici sklízíme v době, kdy jsou vytvořeny kompaktní pevné růžice. Celková délka konzumní části může dosáhnout podle normy až 20 cm. Růžice se sklízí ručně do beden. I proto mají náš obdiv všechny ženy pracující na poli za každého počasí. Úspěch dobré kvality je dán hlavně rychlostí dopravy do skladu, zchlazení a uložení v hale v Rozběčích, zaručující skladování v prostorách s nízkou teplotou, přibližně o 4 °C. Posklizňové zbytky,

tedy košťály s listy, zpracujeme v bioplynové stanici, malou část zaoráme. Nyní také uvažujeme o dalším potravinářském využití.

Kdo jsou odběratelé brokolice?

Všechny naše dodávky brokolice směřují pod různým označením a různými etiketami do českých hypermarketů a supermarketů. Jeden z nich dokonce naší brokolici označil za „zelenou sestru květáku“. Vždy je zabalená jednotlivě ve fólii, která pomáhá k udržení její barvy, svěžesti i chuťových vlastností.

I když to není na první pohled patrné, fólie je perforovaná a umožňuje přístup vzduchu. K našemu příjemnému překvapení patří to, že z hlediska odbytu i zájmu odběratelů jsme žádný negativní vliv koronavirové karantény nezaznamenali. Bohužel nám rostou náklady na výrobu, ale to nám nikdy žádnými podpůrnými programy nezaplátí. Z celé řady uvedených důvodů máme vyšší zaměstnanost i větší počet odpracovaných hodin.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Začala domácí sezóna sklizně raných brambor

Plochy raných brambor v ČR třetím rokem po sobě rostou. Letos se podle odhadů bude sklízet z polí o celkové rozloze téměř 2 tis. ha, zatímco loni to bylo něco přes 1 800 ha. Zároveň se od letošního dubna mohou poprvé pěstitelé brambor sdružovat do organizací producentů, nově jim to umožňuje nařízení vlády připravené na Ministerstvu zemědělství (MZe). MZe pro letošek připravilo bramborářům i další podpory.

„Pěstovat brambory je náročné na práci i technologie, úroda je závislá na počasí. Brambory přitom patří k tradičním plodinám a mají i velký zdravotní přínos. To jsou důvody, proč Ministerstvo zemědělství pěstitele podporuje. Od dubna se proto mohou pěstitelé brambor spojovat do organizací producentů. Společně budou silnější při vyjednávání podmínek prodeje s obchodními řetězci. V příštích pěti letech na to mohou získat podporu téměř 300 mil. Kč,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

Od letošního dubna se pěstitelé raných brambor mohli také zapojit do Integrované produkce brambor, tedy využívat efektivní technologie a šetrné aplikace prostředků na ochranu rostlin. Pokud splní podmínky integrované produkce, mohou získat dotaci, jejíž sazba je stanovena ve výši přibližně 11 tis. Kč na jeden hektar orné půdy.

Pro národní program „Podpora na účast producentů a zpracovatelů konzumních brambor v režimu jakosti Q CZ“ připravuje MZe stanovení sazbové dotace. Žádost o notifikaci pošle v nejbližší době ke schválení Evropské komisi. V podprogramu Podpora na účast producentů a zpracovatelů konzumních brambor je navržena sazba více než 61 tis. Kč na žadatele a příspěvek na poplatky spojené s certifikací produktů, školením a licenčními poplatky. V podprogramu Podpora na kontrolní opatření spojených s režimem jakosti Q CZ je stanovena sazba 0,77 Kč na 1 kg brambor zpracovaných

v režimu jakosti Q CZ. Pěstitelé mohou požádat MZe o povolení užívání známky jakosti Q CZ. Zatím bylo vydáno 25 povolení.

MZe rovněž podporuje spotřebu a propagaci brambor. Na projekt Brambory – zdravá zelenina, přispělo v posledních dvou letech částkou kolem 1,8 mil. Kč, v letošním roce na projekt Integrovaná produkce konzumních brambor částkou 276 000 Kč.

K iniciativě České pole se připojilo MZe jako jeden ze signatářů. Cílem je zachovat rozmanité spektrum odrůd, podpořit lokální zemědělce, zajistit dostupnost českých plodin od farmáře až na stůl restaurace, zavádět vhodné postupy hospodaření nebo vzdělávat pěstitele i prodejce.

Certifikované produkty v režimu jakosti Q CZ poskytují spotřebitelům záruku vysoké kvality a potravinové bezpečnosti, garantují správné postupy pěstování, manipulace, skladování, balení a zpracování brambor s ohledem na životní prostředí a ochranu zdraví spotřebitelů. Systém certifikace současně umožňuje tzv. dohledatelnost produktu, kdy lze zpětně dohledat historii produktu od uvedení na trh přes zpracovatele až k pěstiteli.

Rané brambory jsou konzumní brambory s kratší vegetační dobou, které se obvykle sklízejí do konce června. Jsou určeny k brzké spotřebě, nikoliv k uskladnění.

Vojtěch Bílý
tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství

Brambory na loupáčku

Díky zahájení sklizně v klimaticky příznivých oblastech naší republiky, jako je například Polabí, jsou k dispozici domácí čerstvé rané brambory, které jsou mezi spotřebiteli tradičně velmi oblíbené. Například kuchyňská úprava brambor na loupáčku v nich zachovává veškeré nutriční hodnoty a spotřebitelé tak získají touto cestou přirozené zdravotní benefity. Brambory nejsou jen oblíbenou a chutnou zeleninou, jsou zároveň i potravinou velmi hodnotnou, obsahují totiž řadu významných látek pro lidskou výživu.

Situace na trhu

Trh s bramborami v České republice je plně integrován v rámci EU. Ceny jsou určovány evropskou nabídkou a poptávkou a obecně byly v sezóně 2022/2023 vyšší. Díky domácí produkci však platili čeští spotřebitelé výrazně nižší ceny než ve většině států Evropy. Brambory z loňské sklizně již nejsou v celé Evropě prakticky k dispozici. Důvodem je nižší výnos v roce 2022 z důvodu vysokých teplot a sucha, zejména v Německu, Holandsku, Belgii a Francii. Zároveň je velmi omezená nabídka raných brambor z jižní Evropy (Španělsko, Itálie, Řecko) a Egypta. Důvodem jsou nižší plochy i výnosy. Zásadním problémem jižní Evropy byl nedostatek vody na závlahu.

V ostatních státech, včetně ČR, bylo jarní období velmi studené a vlhké, což způsobilo pozdější nástup sklizně raných brambor i nižší výnosy. V celé Evropě lze předpokládat, že nabídka raných brambor bude v letních měsících omezena. Situaci může zlepšit zahájení sklizně pozdějších odrůd. Podstatný bude vývoj počasí v červenci a srpnu.

Český bramborářský svaz

Chovatelé prasat prodělali loni skoro miliardu

Cena jatečných prasat se po dlouhých měsících konečně dostala nad výrobní náklady. Pro chovatele prasat je to samozřejmě velmi dobrá zpráva, ale v žádném případě to neznamená, že by byly problémy zažehnány. V průběhu loňského roku totiž chovatelé přispívali spotřebitelům na nákup každého kilogramu téměř třemi korunami a celý sektor tak prodělal skoro tři čtvrtě miliardy korun.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) zpracovává nezávislé šetření nákladů a tržeb u jednotlivých zemědělských komodit. Podle jeho předběžných závěrů byly v roce 2022 náklady na produkci kilogramu jatečného prasete těsně pod hranicí 42 Kč (41,97 Kč/kg živé hmotnosti). Výkupní cena jatečných prasat však byla pouhých 33,48 Kč/kg. Ztráta na každém kilogramu tedy činila hrozivých 8,49 Kč a jen díky podporám se podařilo alespoň část této ztráty umazat.

Protože podle Zelené zprávy, vydávané Ministerstvem zemědělství, byla situace v roce 2021 obdobná (náklady 36,18 Kč/kg, tržby 31,53 Kč/kg), dosáhla kumulovaná ztráta za tyto 2 roky úrovně 2 mld. Kč. Tyto ztráty budou chovatelé prasat kompenzovat dlouhou dobu.

Nebyly přitom způsobeny jejich nízkou konkurenceschopností, ale celkovou krizí odbytu, a především exportu na úrovni EU – tedy něčím, co tuzemští chovatelé nezpůsobili ani nemohli ovlivnit. V současnosti dochází u zemí, které vyrábí mnohonásobně více vepřového masa, než sami spotřebovávají, k rychlé redukci stavů. Protože je Česká republika již dnes závislá z více než 50 % na dovozu vepřového masa ze zahraničí, měl by podobný vývoj u nás dramatické dopady na potravinovou bezpečnost.

Systém podpor v ČR vytváří dlouhodobou nerovnováhu mezi ekonomikou v rostlinné a živočišné výrobě a jejím výsledkem je postupný pokles stavů hospodářských zvířat. Jen v loňském roce se propadl počet prasnic o dalších 12 % a spolu s tím se snižuje produkce jatečných prasat. Současné plány vládní koalice na úspory v národních dotacích vytvářejí mezi chovateli další nejistotu. Bez udržení podpor se totiž sektoru v žádném případě nepodaří vyrovnat se se ztrátami z posledních dvou let a zvrátit nepříznivý vývoj v potravinové bezpečnosti ČR. Spotřebitelé u nás by tak byli nuceni nakupovat stále více dovoзовého masa a dopady na bilanci zahraničního obchodu, zaměstnanost na venkově a v neposlední řadě i na uhlíkovou bilanci by se dále zhoršovaly.

Ekonomika chovu prasat je i přes výborné chovatelské výsledky neúspěšná.

„Chápeme sice nutnost konsolidace státního rozpočtu, ale jsme přesvědčeni, že je velký prostor pro racionalizaci mnohých nákladů

státní správy,“ řekl předseda Svazu chovatelů prasat Ing. Josef Luka. „Zachování programů, které mají výrazné pozitivní efekty, je ale velmi důležité. Žádáme proto vládu o udržení úrovně dotací pro chovy prasat, mimo jiné i proto, že všechny podpory jsou zaměřeny na zlepšování zdravotního stavu a životních podmínek zvířat. Jejich snížení by tak mělo vedle negativního vlivu na spotřebitele také nepříznivý dopad na samotná zvířata,“ dodal ještě.

Svaz chovatelů prasat, z.s.

SME EnterPRIZE – soutěž v oblasti udržitelného podnikání je určena také zemědělcům

Generali Česká pojišťovna letos vyhlásila 3. ročník soutěže SME EnterPRIZE. Ta podporuje udržitelné podnikání u mikro, malých a středních podniků. Mezi stovkou přihlášených figurovala i řada zemědělských podniků, v nejužším výběru byla i Selektta Pacov, člen Agrární komory České republiky.

Na snímku zleva Helena Továrková, předsedkyně poroty, Miroslav Singer, ředitel institucionálních vztahů a hlavní ekonom Generali CEE Holdingu, zástupci Top 3 vítězných firem a Roman Juráš, generální ředitel Generali České pojišťovny

Do 3. ročníku soutěže se přihlásila téměř 100 firem z celého Česka. Všechny spojuje jedna věc, udržitelný přístup k podnikání, který má pozitivní vliv na životní prostředí. Odborná porota měla v letošním roce opravdu těžké rozhodování. Sešla se řada společností z potravinářského a textilního odvětví nebo právě ze zemědělství.

Prvenství si odnesla společnost Sonnentor, s.r.o., která na jihu Moravy ekologicky pěstuje a zpracovává byliny k výrobě čajů a koření. Na druhém místě se umístila Biopekárna Zemanka, s.r.o., angažující se ve výrobě cirkulárních produktů. Třetí místo obsadil podnik Progres Ekotech, s.r.o., který z hutních odpadů vyrábí novou vstupní surovinu.

Farma dodržující principy udržitelnosti

Mezi 10 nejlepších, které vybrala odborná porota, se dostala také společnost Selektta Pacov. Tato zemědělská firma má udržitelný přístup ve svém DNA. Vznikla jako rodinný podnik před více než 30 lety a v současné době spravuje 850 ha zemědělské půdy. Specializuje se pře-

vážně na novošlechtění a udržovací šlechtění brambor a jejich produkci. Dále se v podniku zaměřují na chov skotu, pěstování obilnin a zeleniny a ostatní zemědělskou činnost. Vše, co dělají, je v souladu přírodou. Silně se zaměřují také na soběstačnost v oblasti energií. Používají fotovoltaické elektrárny či topí biomasou. Ohled na přírodu dokazují i tím, že vybudovali několik rybníků i tůň a revitalizovali meliorace. Do dalších let plánují vybudování většího vodního zdroje z hlubinných vrtů.

Pestrost cirkulární ekonomiky

Nejvíce odbornou porotu přesvědčil jihomoravský Sonnentor, který se zabývá ekologickým zpracováním bylin do čajů, koření a jiných pochutin. Na českém trhu působí přes 30 let a řídí se jednotlivými pilíři, jako jsou udržitelnost, férovost, inovace a další. Pracují s ohledem na životní prostředí, zaměstnávají znevýhodněné lidi, zakládají si na lokálních surovinách a transparentním podnikáním.

Druhé místo obsadila Biopekárna Zemanka působící na českém trhu s potravinami již 17

let. V současné době vyváží své produkty do 10 zahraničních zemí. Vyrábí chutné a kvalitní sušenky a oplatky z biopotravin, ale i z bioodpadu. Zabývá se cirkulárním potravinářstvím, které funguje na principu zpracování bioodpadu, který je v potravinářství stále velice nedocenený. Přitom mnohdy obsahuje velké množství živin a vitamínů. Jedná se například o využití pivovarského mláta, zeleninových a ovocných výlísků nebo kávové sedliny od řady velkých podniků.

Na třetí příčce se umístil rodinný podnik Progres Ekotech. Firma ze severní Moravy řeší palčivý problém regionu díky své jedinečné unikátní patentové chráněné technologii. Zpracovává totiž hutní a slévárenské odpady, ze kterých vyrábí brikety, které vrací cenné vstupní suroviny zpět do výroby. Díky tomuto systému nekončí odpad na skládce. Tím naplňuje ideu cirkulárního hospodaření. Celý tento proces je výrazně méně energeticky náročný než jiné alternativy na zpracování dostupné na trhu.

Vítězové si odnesli finanční prostředky na podporu svého podnikání, mediální zviditelnění svých aktivit a díky mezinárodnímu rozměru soutěže i příležitost k networkingu a rozvíjení svého byznysu na zahraničních trzích.

Poprvé budou moci využít poradenství od organizací CIRAA Advisory – poradenské a konzultační společnosti, zaměřující se na oblast cirkulární ekonomiky napříč všemi ekonomickými segmenty, a INCIEN – institutu cirkulární ekonomiky. Kromě toho bude jedna z prvních tří společností reprezentovat české udržitelné podnikání na celoevropské úrovni soutěže SME EnterPRIZE v Bruselu.

Předchozích ročníků soutěže se úspěšně jako finalisté zúčastnily také Sady sv. Prokopa, Javorník - CZ Zemědělská akciová společnost Mžany a.s. a ZD Všešary.

Více informací o soutěži najdete na stránkách www.sme-enterprize.com.

Redakce Agrobaze

GRANTEX
DOTACE RENOMIA

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

...vyhlášení jarního kola INVESTIČNÍCH DOTACÍ je za rohem?

Víte, na co můžete ČERPAT?

Na co se máte PŘIPRAVIT?

Co NEZAPOMENOUT?

**OZVĚTE SE NÁM.
Rádi Vám poradíme.**

800 151 111

dotace@grantex.cz

www.grantex.cz

Zaplevelené muzeum

Nebojte se. Není to žádná dotační kauza. Dost možná je to ale předzvěst toho, co již letos čeká ne jeden zemědělský podnik. Účinné látky přípravků na ochranu rostlin, včetně herbicidů určených proti plevelům rapidně ubývají, a ty „správné“ a „zelené“ si s plevelem neví rady. V některých plodinách, například ve chmelu, již není registrován žádný herbicid a likvidovat plevele mechanicky mezi chmelovými sloupy, kotvami a dráty nelze.

I této problematice, tedy hubení plevelů, byl věnován program festivalu Plevel fest 2023, který se konal v průběhu dvou květnových dnů v Národním zemědělském muzeu v Praze. Záběr akce byl však mnohem širší, dokonce bych ho označil za komplexní. A to nejen proto, že svojí náplní Plevel fest obsadil všechna patrová předšálí budovy. Plevelům se tak dostalo neobvyklého prostoru. Podle počtu prezentujících i jednotlivých expozic se domnívám, že za hlavního iniciátora, ale i organizátora této akce lze pokládat Českou zemědělskou univerzitu v Praze. Programovou náplní a podtitulem „Plevel? Rostlina, jejíž přednosti ještě nebyly objeveny“, mířila hlavně na studenty středních škol. Každý den dopoledne akci navštívilo šest škol, a to nejen z Prahy. To je jistě úctyhodné číslo, ale ještě důležitější bylo, jak takové pubertáky zaujmout, co jim sdělit, jak vyvolat jejich zájem. Podle toho, co jsem měl možnost vidět, si myslím, že se to podařilo. A protože se téma plevelů točilo i kolem pěstovaných plodin, domnívám se, že pro řadu školáků byla akce i prvním kontaktem se zemědělstvím, které jim bylo prezentováno postupně v jednotlivých expozicích.

Od pravěku po dnešek

V 1. patře muzea byla expozice zaměřena na ukázkou a demonstraci přeměny semen v rostlinu. K volnému použití byly k dispozici binokuláry se vzorky semen i již vzrostlé plevele. Bylo možné si porovnat například semena svízele přítuli nebo ježatky kuří nohy s již mohutnými rostlinami. Na plakátech bylo prezentováno šíření plevelů i mezi kontinenty. Stručně řečeno, vstup do festivalu byl zajímavý a každého hned na počátku vtáhl do problematiky.

Vetřelci, nebo spojenci?

To, co činí plevele jako předmět zájmu hlavně zemědělců bylo prezentováno ve 2. patře muzea. Byla to kontrastní expozice. Na jedné straně plevele jako konkurenti kulturních rostlin na polích, na druhé straně jako zdroj potravy pro včely, hmyz i člověka. Zajímavou ukázkou byla expozice komerčních balení semen některých plevelných druhů pro účely výroby čajů nebo jiných potravin. I tady padala řada překvapivých otázek od studentů s neméně zajímavým výkladem ze strany zástupců ČZU.

Budoucnost soužití

Ani 3. patro se nevyhnulo konfrontaci s nakládáním a chápáním plevelů v dnešní době. Jisté obavy mohla vyvolat ukáзка rezistence některých plevelů vůči některým až dosud úspěšně používaným herbicidům. Velký zájem studentů vyvolala ukáзка dronu a jeho využití k determinaci a regulaci růstu plevelů. Trochu překvapivé bylo použití hydroponických systémů k pěstování plevelů. Této expozici dominovalo nasazení odborníků z Technické fakulty ČZU. Nechyběly ani informační letáky o možnosti studia tohoto oboru na ČZU.

Seznamka na střeše

Plevel festu přálo počasí, a tak nebylo od věci se podívat i na střešinu NZM. Zde byla malá expozice s ukázkami vzrostlých a kvetoucích plevelů. K dispozici byly i letáky informující o přítomnosti a rozšíření invazních druhů plevelů i hmyzu s výzvou k účasti jako online občanského vědce.

Objevovna v akci

Tento prostor v NZM byl v rámci Plevel festu využit pro přednášky „Na chvíli vysokoškolským“, které byly určeny předem objednaným školám. Opět zde šlo o problematiku plevelů, podanou doc. Ing. Václavem Brantem, Ph.D., (ČZU) a Ing. Miroslavem Floriánem, Ph.D., (ÚKZÚZ) v mírně odlehčeném a pro žáky středních škol, stravitelném tónu. Pro tuto skupinu posluchačů nesmí být prezentace příliš odborná, a hlavně dlouhá. To se oběma přednášejícím podařilo. Václav Brant vystoupil jako „Já plevel“ a Miroslav Florián jako „Já, plevelobjejec“. Nebyl jsem přítomen, a proto ani nevím, jak v odpoledním čase Plevel fest navštívila a přijala veřejnost. Navzdory tomu hodnotím akci zvláště vůči mladé generaci jako plnohodnotnou se zajímavým námětem a provedením. Může být inspirací i pro další podobné vzdělávací akce cílené na mladou generaci a její uplatnění v zemědělství. Nejednalo se zde dominantně o hubení plevelů, ale o komplexní pohled na ně, i jim dát příležitost k životu a množení. Na druhou stranu ale nelze mít zemědělcům za zlé, že plevele hubí. Dělají to nejen pro svou, ale i pro obživu nás všech.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Mezinárodní den zdraví rostlin na selském dvorku

Uplynulo 24 hodin a já jsem se po čtvrtěčním absolvování festivalu „Plevel fest“ vypravil do našeho i vašeho Národního zemědělského muzea na pražské Letné podruhé. V pátek 12. května si selský dvorek NZM zvolil za prostor oslavy „Mezinárodního dne zdraví rostlin“ a své prezentace Ústřední kontrolní a zemědělský ústav.

Při krásném jarním počasí a za dnes již vzácného kokrhání kohouta se jednalo o prostor ideální k již druhé oslavě „Mezinárodního dne zdraví rostlin“. Poprvé se tato oslava konala v roce 2020 na stejném místě na téma „Invazní rostliny a škůdci mezi námi“. Letošní akce navazovala s prezentací činnosti ÚKZÚZ, kterou výstižně vyjadřoval název „Zdravé rostliny – zdravý život“.

Dostatečně velký, vzdušný, snadno přístupný prostor pro návštěvníky se za příznivého počasí ukázal jako velice výhodný pro dominantní prezentaci ÚKZÚZ. Bohužel zdejší růže se v termínu konání akce nepodařilo infikovat padlím, ale to nebylo podstatné. Rozsáhlou expozici ÚKZÚZ vhodně doplnily svojí účastí i partneři akce Ovocnářská unie ČR a Česká společnost rostlinolékařská. To bylo současně i potvrzením toho, že se ÚKZÚZ neuzavírá sám do sebe, ale spolupracuje i se zástupci praxe a nevládních organizací.

Právě činnost ÚKZÚZ je nesmírně důležitá, alespoň očima rostlinolékařů, nejen v rovině ověřování, udržování, ale i kontrole, ale snad i proto veřejnost vůbec nezajímá. Výsledky této práce byly k vidění na uvedené výstavě. Na 13 odborných stanovištích návštěvníci zcela jistě našli mnoho zajímavého nebo pro ně až do té doby neznámého. Jednalo se o interaktivní expozice se soutěžemi, kvízy pro malé i velké s patřičnými odměnami. K dispozici byly i sbírky brouků, motýlů, ale i binoklu-

lára a mikroskopy pro prohlížení napadených rostlin a příčin jejich poškození. Zcela novými byly informace o nebezpečí dovozu rostlin a rostlinných produktů, stejně jako omezení, zákazy a podmínky při cestování, nákupu, objednávkách na internetu nebo při výměně rostlin a osiv. Velmi zajímavé byly i ukázky různých druhů dřeva a škůdců sídlících v paletách a skladech.

Fotosoutěž ÚKZÚZ

K identifikaci škodlivých činitelů jsou často vhodné i fotografie. I proto zde byly vyhlášeny výsledky fotografické soutěže ÚKZÚZ. Smyslem soutěže byla účast fotografující veřejnosti a její ztvárnění zdravých nebo i nemocných rostlin. Zúčastnilo se celkem 50 fotografů s 197 fotografiemi. Vítězou fotografií se stal „Motýlek“ od Miriam Šumíkové.

I rostliny mají své doktory

To bylo motto expozice České rostlinolékařské společnosti. Pro rostlinolékaře by bylo možné označit „Mezinárodní den zdraví rostlin“ za den sváteční. Zdravé rostliny jsou podstatné pro naši duševní pohodu a vůbec pro naši existenci. Je to klíčový parametr, který zásadní měrou ovlivňuje zemědělskou produkci a vytváří předpoklady pro výrobu nezávadných a cenově dostupných potravin. Pokud choroby a škůdci napadnou plodiny sloužící k výrobě potravin, jedná se celosvětově o ztráty až 40 % těchto zdrojů. Příkladem ze současnosti může být hraboš polní, kůrovec v lesích, zavíječ zimostřá-

zový na okrasných rostlinách, vrtule ořechová, křísek révový aj. Je třeba zdůraznit, že naše existence je založená na rostlinách z hlediska výživy i vytváření kyslíku. I proto je pro nás zdraví rostlin zásadní. Celou tuto problematiku je nutné připomínat nejen žákům a studentům různých škol, ale celé široké veřejnosti. Hlavně jde však o šíření informací, o tom, co vše je potřeba udělat, aby rostliny byly zdravé.

Zdravá rostlina, zdravá krajina, zdravý člověk

Pod tímto mottem se nesla expozice Ovocnářské unie ČR prezentující úsilí profesionálních pěstitelů ovoce pro vypěstování zdravého ovoce. Nikdy asi nebude jednoduché udržet ovocné stromy v ideálně zdravém stavu, a to zvláště v profesionálním prostředí. Zde s minimálními prostředky je nutné dosáhnout maximálního efektu u finálního výrobku, kterým je ovoce. Problémem je tlak řetězců vyžadujících bezvadný vzhled plodů, ale za minimální cenu pro pěstitele včetně vysokých nároků na ochranu nejen konzumenta, ale i opylovačů, krajiny a životního prostředí. O tom, že se to ovocnářům daří, svědčila jejich expozice včetně vystavených jablek, literatury i dalších pomůcek. Přesvědčivé byly také ukázky zdravých jablek v kontrastu s plody napadenými různými chorobami, pokud se o stromy nestaráme.

Fotosyntéza jako téma roku 2024

V roce 2024 uspořádá NZM výstavu na téma fotosyntézy. To je zázrak, který dnes a denně probíhá před našimi očima a lidstvo ho zatím neumí napodobit. Domnívám se, že i pro ně budou zdravé rostliny velmi důležité a že toho i rostlinolékaři na všech profesních úrovních náležitě využijí a k akci se připojí. Spolupráce s NZM ať již na úrovni ÚKZÚZ, nebo České společnosti rostlinolékařské by měla i nadále pokračovat a bude výkladní skříní resortu zemědělství, kam obě organizace nepochybně patří. Čas strávený v NZM toho dne nebyl možný považovat za zbytečný. V každém případě všem organizátorům vydařené akce, ať již z řad ÚKZÚZ, České společnosti rostlinolékařské i Ovocnářské unie ČR patří poděkování za krásné prezentace, dostupnou literaturu i prospekty, ochutnávky ovoce i praktické ukázky.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

I výrobci nápojů se aktivně podílí na zadržování vody v krajině

Ačkoli jsou projekty a iniciativy spojené se zadržováním vody v krajině a podporou biodiverzity spojované především s ochránci přírody a hospodařícími zemědělci, aktivně se v této oblasti angažují také na území ČR působící potravinářské podniky, a to zejména výrobci nápojů všeho druhu.

Připomenout si tuto skutečnost je v současné době vhodné mimo jiné proto, že nápoje by měly podle vládního konsolidačního balíčku spadat do základní sazby DPH ve výši 21 %. Předpokládaný nižší odbyt nápojů z takového opatření vyplývající tak může vést k utlumení uvedených aktivit, neboť nápojáři na ně nemusí mít v dalším období dostatečné finanční zdroje.

V projektech na zlepšení stavu přírody se přitom angažují nápojáři napříč celým výrobním spektrem. Počátkem června například představila nově zbudovaný mokřad ve svém areálu v Praze společnost Coca-Cola HBC Česko a Slovensko. Ta počátkem června letošního roku prezentovala mokřad využívaný k zadržení dešťové vody, která by jinak končila v kanalizaci. To je důležité zejména v městském prostředí, v němž pomáhá k podpoře biodiverzity a celkovému ochlazo-

vání okolí. Prostřednictvím uvedeného mokřadu se přitom do půdy přirozeně vrací asi 12,5 mil. l vody ročně. Principem je, že je dešťová voda odváděna ze střech areálu Coca-Coly do suchého poldru o rozloze zhruba 300 m². Když se poldr naplní, gravitační klapka vypouští vodu řízeným odtokem do mokřadu a voda se vrací do koloběhu přirozenou cestou, což je pro místní prostředí mnohem přírodnější.

Jen o několik dní dříve představila svůj koncept obnovy veřejně přístupných přírodních lokalit společnost Mattoni. Projekt „Louky Rudiho Mattoni“ běží přitom již od podzimu roku 2021 na několika lokalitách, tou zatím poslední je louka o velikosti 1,2 ha v blízkosti výrobního areálu Poděbradky v Poděbradech, v těsné blízkosti toku Labe. Na loukách probíhá redukce náletových dřevin, odstraňování invazních a expanzních druhů rostlin, kosení

pomocí mozaikové seče a výsev květnatých luk pomocí zeleného sena nebo regionálních směsí. Ve vybraných biotopech jsou pak umístovány ptačí budky, plaziště/hadníky a budovány vodní tůňe, to vše ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody (ČSOP). V současné době se péče o přírodní lokality týká již 16 ha pozemků v okolí závodů Mattoni 1873.

Nejen v ochraně přírody a zdrojů vody se již po řadu let angažují také tuzemské pivovary. Jedním z mnoha příkladů je Pivovar Rade-gast, který tak činí ve spolupráci s ČSOP Salamandr v Beskydech. V loňském roce se tak obě organizace podílely mimo jiné na úklidu 3 mokřadů, vybudování 8 nových tůň, výsadbě 1 500 stromů a dalších 950 sazenic předpěstovaných bylin a mokřadních rostlin. Dodát lze jen, že péče o beskydskou krajinu a ochranu vodních zdrojů je trvalou aktivitou uvedeného pivovaru.

Rozsáhlé aktivity na ochranu přírody, navíc ve vazbě na podnikání v zemědělství a v podpoře další existence restaurací, především ve venkovském prostoru, vyvíjí také náš největší pivovar Plzeňský Prazdroj. Ten již před časem spustil ve spolupráci s dalšími partnery a pěstiteli ze žatecké oblasti projekt „PRO CHMEL“, jehož cílem je zachovat český chmel v dostatečném množství a kvalitě i do budoucna. Nejmodernější technologie mají chmelářům pomoci mapovat srážky, vlhkost a obsah živin v půdě, a to až na úroveň jednotlivých částí chmelnic, a ukáží, jak rostliny chmele reagují na jednotlivé změny počasí i stav vody a minerálů. Pěstitelé tak získávají informace, kdy a jak intenzivně se mají jednotlivé části chmelnic zavlažovat, aby rostliny prospívaly a pěstitelé zároveň neplýtvali vodou, které je zejména v některých částech Žatecka nedostatek. Tyto aktivity navazují na již dříve spuštěný projekt Chytrá chmelnice.

Již 6. rokem také Prazdroj financuje program pro podporu venkovských hospod s názvem Vesnice. Do uvedeného programu dosud pivovar investoval téměř 28 mil. Kč, nejvíc loni, přes 9 mil. Restaurační zařízení, která jsou mimo jiné také odběrateli produktů od místních zemědělců, přitom aktuálně patří mezi nejvíce ohrožené prvky vesnické infrastruktury. Podle v dubnu prezentovaných dat obchodního týmu Plzeňského Prazdroje je nejhorší situace v sídlech s méně než 5 000 obyvateli. Za poslední 4 roky zmizelo z gastronomické mapy českého venkova více než 1 300 zařízení, tedy 15 % vesnických hospod, z toho jen v minulém roce skončilo přes 250 venkovských pohostinství. Kromě propadu absolutního počtu podniků svědčí o zhoršující se situaci tohoto segmentu i další data. Tak například v roce 2019 navštívilo vesnickou hospodu alespoň jednou za 14 dní 67 % lidí, loni už to bylo jen 62 %. A snižuje se také jejich frekvence, návštěvy hospod nejvíce ze všech omezili právě lidé v obcích do 5 000 obyvatel. I proto se do projektu Vesnice již zapojila tisícovka hospod a pivnic, což je více než 13 % všech vesnických hospod v Česku.

Zpět ale do přírody a zvyšování její schopnosti zadržovat vodu, což je pro krajinu a také podnikání v zemědělství velmi důležité. V tom se mimo jiné angažují i vodohospodáři, což má jistě svou logiku, nebylo by ale spravedlivé je v souvislosti s nápojářii opomenout. I když následující příklad není vlastně z řad nápojářů, ale dodavatelů pitné vody, což je svým statutem služba. Oním příkladem jsou iniciativy největší světové vodohospodářské společnosti Veolia, konkrétně Nadačního fond Veolia, který podporuje výkup příslušných pozemků a projekty zvyšující biodiverzitu v krajině a její retenci řadu let.

Jedním z nejvýznamnějších projektů tohoto typu je již uskutečněná revitalizace Sedmihorských mokřadů. Ty se nacházejí v blízkosti

Mezi vyšší přidanou hodnotu zodpovědnosti firem patří také zvýraznění péče o krajinu a přírodní zdroje.

města Turnov, revitalizace území proběhla přitom na ploše zhruba 6 ha. V území, v němž v minulosti došlo k několika nepříliš povedeným pokusům o odvodnění, bylo v rámci projektu mimo jiné zrušeno 7 km meliorací a vybudováno 14 tůň. Lokalita je už v současné době domovem mnoha vzácných živočichů, zmonitorován zde byl například výskyt 140 druhů ptáků, tůň také obývají v ČR poměrně vzácné kuňky.

Nejen uvedené příklady z praxe přitom ukazují na jedno z nepříliš zmiňovaných rizik vládního konsolidačního balíčku, včetně velmi

sporné myšlenky na vyšší zdanění nápojů, včetně nealkoholických. Totiž, že značná část opatření na žádoucí zlepšení stavu naší přírody a krajiny, včetně zachování potřebného množství a kvality vody, je financována ze soukromých finančních zdrojů, v mnoha případech potravinářskými a nápojářskými podniky. Hodnota takových investic přitom zcela jistě převyšuje potenciální vyšší příjmy státního rozpočtu ze zvýšené sazby DPH na nápoje a otázkou samozřejmě také je, zdali bude odhad zvýšeného výběru DPH odpovídat realitě. Pokud se navíc vezmou v úvahu požadavky veřejnosti a samotné EU na zvyšování biodiverzity a udržitelnosti zdrojů vody, je zřejmé, že na tyto účely bude muset stát vynakládat nemalé množství finančních prostředků. Pokud by ale pokračovala realizace projektů zajišťující uvedené požadavky z nevěřejných, tedy privátních finančních zdrojů, stát by na tyto účely mohl vynakládat méně peněz. Což by jistě pomohlo všem.

Úřad AK ČR

Násilné vyhlášení NP Křivoklátsko nikomu nepomůže, ani přírodě

S nástupem nového ministra životního prostředí Petra Hladíka se mimo jiné také zvýšila aktivita státu vyhlásit v průběhu současného volebního období nový národní park na území naší země – tedy národní park Křivoklátsko (NP). Tento úmysl ovšem po celou dobu od vzniku myšlenky na národní park naráží na trvalý a houževnatý odpor obyvatel území, na kterém má být park vyhlášen, a tento odpor má také svůj racionální podtext.

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) přitom argumentuje vysokou přírodní hodnotou území. „Poměrně malé území jedinečně zachovalých lesů obývá nesrovnatelně víc druhů rostlin, živočichů a hub než na jiných místech České republiky. Pro to, abychom zajistili budoucnost tomuto unikátu a předali jej budoucím generacím, potřebujeme udělat de facto jedinou změnu, a to nahradit dosavadní lesní hospodaření prioritní ochranou a obnovou přírody. Stát je tu vlastníkem 97,6 % navrženého území národního parku, a od něj je třeba očekávat zodpovědné chování,“ uvedl již dříve Hladík. NP Křivoklátsko by se měl přitom rozkládat na 16 % nejcennějšího území stávající chráněné krajinné oblasti (CHKO). Křivoklátsko samozřejmě z přírodního hledis-

ka cenným územím je. Je však třeba také vědět, že na tomto území je už v současné době řada konkrétních míst nebo území nějakým způsobem chráněna (nejen v podobě CHKO), což se mimo jiné týká i speciálního režimu obhospodařování tamních lesů. Křivoklátsko je především hustě zabydlenou oblastí, která tradičně sloužila a stále slouží k opakované a pravidelné rekreaci a řadě lidských aktivit, což rozhodně nepatří mezi charakteristické rysy národních parků. Ty by měly být především ukázkou ve světě mizejících přírodních biotopů s minimem lidských činností. Filozofickou otázkou navíc je, proč je zrovna na Křivoklátsku zapotřebí národní park, který z podstaty existence národního parku některé lidské činnosti omezí za situace, kdy to byla

v minulosti právě lidská činnost, která spolu-vytvářela současnou cennou podobu území.

MŽP ovšem tvrdí, že vyhlášení parku tamní občany neomezí, že vlastníkům zvýší ceny nemovitostí a podpoří rozvoj turistického ruchu. K tomu lze podotknout, že pokud by k opravdu žádnému omezení nedošlo, nebylo by třeba žádný park vyhlášovat. Také nárůst cen nemovitostí je sporný za situace, kdy režimy spojené s existencí národních parků obvykle neumožňují úpravy nemovitostí, a pokud se týká vegetace a organismů na pozemcích soukromých vlastníků, podléhá kontrola biodiverzity vedení národního parku a spadá pod MŽP, čili pod jiný resort než zemědělská a lesní půda, u níž pravidla hospodaření a jeho

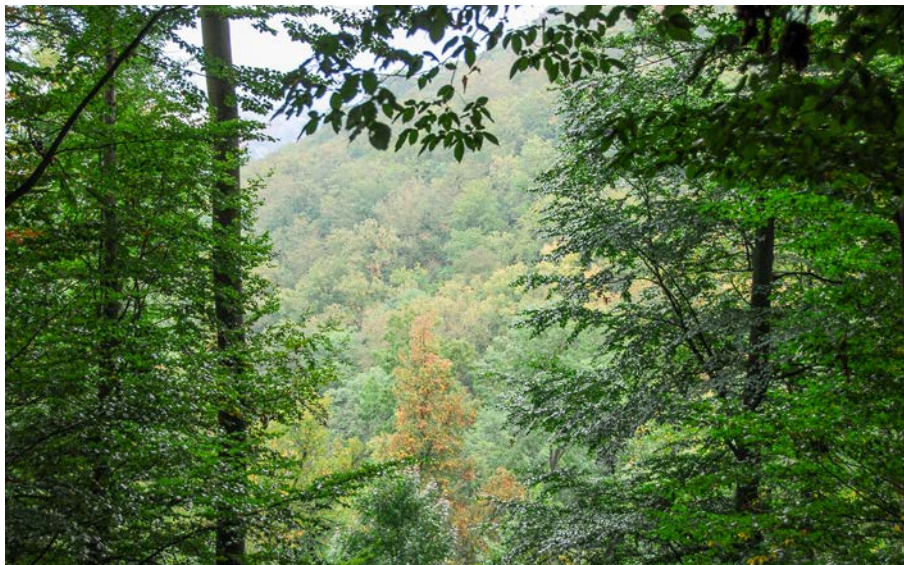

kontroly nastavuje Ministerstvo zemědělství. Příslušné nemovitosti bude tedy v případě vyhlášení národního parku obtížné prodat, zejména v případě, kdy by chtěl nový majitel realizovat nějaké své plány, které by byly v rozporu se statutem a podmínkami existence v parku. A pokud se týká rozvoje cestovního ruchu a s ním spojeného budování dalších cyklostezek, jak také plánuje kraj a MŽP, pak se stačí na důsledky tohoto kroku zeptat buď místních, nebo se do lokality rovnou vypravit. Intenzita turistického ruchu již v současné době lokalitu nadměrně zatěžuje, a samozřejmě také ztěžuje život starousedlíkům, například v podobě hromadícího se „turistického odpadu“. Což v praxi znamená, že další nárůst turistického ruchu není žádoucí a rozhodně nepomůže zlepšení stavu křivoklátské krajiny.

Proti vyhlášení NP Křivoklátsko navíc mluví i některé odborné argumenty – například, že tamní lesní porosty nespĺňují obecnou podmínku národních parků, v nichž má plošně převažovat výskyt přirozených ekosystémů, tedy území bez zásahu člověka. Na území, na němž má být park vyhlášen, je ale klasifikována jako bezzásahová jen zhruba pětina lesních porostů. Budoucí národní park tak ve své podstatě skutečným národním parkem nebude.

Faktem je, že vyhlášení NP Křivoklátsko MŽP podporuje dlouhodobě a to samé platí také o vedení Středočeského kraje nebo o části vědecké komunity, zejména z řad ekologů, entomologů, botaniků o obecně ochránců přírody. Skutečností je také, že národní parky tvoří z celého území ČR jen zhruba 2 % ploch, což trvale kritizuje také EU požadující po naší zemi navýšení uvedeného procenta. Zásadní otázkou ale je, zdali je Křivoklátsko tím správným územím, jehož prostřednictvím by měl být apel EU naplněn. V ČR je zcela jistě nemalé množství území, která by byla pro vyhlášení nějakého národního parku vhodnější, což se mimo jiné týká i další lokality, o níž se ještě nedávno uvažovalo. Jde o takzvanou Moravskou Amazonii, tedy území v okolí lokality Soutok na jižní Moravě. V tomto případě ale MŽP od vyhlášení národního parku ustoupilo, i když jde o území, v němž není koncentrace lidských sídel a intenzita turistického ruchu ani zdaleka tak velká jako na Křivoklátsku, a navíc je veřejná podpora vyhlášení parku v lokalitě Soutok mnohem větší, i prostřednictvím několika peticí.

Petice vznikly i na Křivoklátsku, tam ale s opačným znaménkem, tedy požadující národní park nevyhlášovat. To je sice na jedné straně poměrně obvyklá reakce občanů, kteří jen málokdy vítají změny, u nichž předpokládají zásah do svého obvyklého každodenního režimu. Důležitější pro MŽP a zastávce vyhlášení parku by proto měla být spíše skutečnost, že se postoj jak jednotlivých obyvatel Křivoklátska, tak vedení tamních

V rozhodování o národním parku Křivoklátsko nejsou brány v úvahu parametry vzniku této krajiny ani vůle místních obyvatel.

obcí nemění, ačkoli se vedení obcí od zrodu myšlenky na národní park již několikrát vyměnilo. To je významný signál pro vedení kraje, MŽP i státu ohledně možných střetů se svými občany. Je přitom zřejmé, že celá řada kroků státu se potlesku od dotčených občanů nedočká, byť mohou být tyto kroky činěny ve veřejném zájmu a v konečném důsledku mohou být pro občany, případně pro krajinu, skutečně přínosem. V kauze Křivoklátsko se ale zdá být konflikt státu se svými občany spíše zbytečný, navíc v současné době, kdy

se veřejnost potýká s řadou problémů a bude se potýkat s řadou regulací a snížení životní úrovně v souvislosti se snahami o ozdravení veřejných rozpočtů a prohlubujícího se deficitu státního rozpočtu.

V této souvislosti by přitom mělo být prioritní snahou státu veřejné výdaje šetřit, což se ovšem o vyhlášení NP Křivoklátsko říci nedá. Uvedený úmysl si v každém případě vyžádá nějaké náklady, a ostatně se tak již děje, jak navíc samo MŽP a další instituce přiznávají, když se snaží obyvatele Křivoklátska i prostřednictvím příkladů dotací speciálně směřovaných do národních parků v ČR přesvědčit, aby s existencí parku souhlasili. I když v přírodě není nikdy nic zcela jednoznačné, lze v obecné rovině konstatovat, že vyhlášení NP Křivoklátsko zvýší tlak na veřejné výdaje, na števě nemalou část obyvatel Středočeského kraje a samotné křivoklátské přírodě téměř vůbec nepomůže.

Úřad AK ČR

Zalesňování zlepšuje kvalitu zemědělské půdy

Krajina střední Evropy je tradičně rozdělována na zemědělskou půdu a les. Vzájemné zastoupení ploch se historicky měnilo, přičemž hlavním trendem bylo snižování plochy lesa. V posledních letech však dochází i k zalesňování zemědělské půdy, což má vliv na změnu její kvality a vlastností i obyvatelnosti pro různé organismy. Vědci například zjistili, že na zalesněné původně zemědělské lokalitě ve věku 24 let již dochází k tvorbě velmi kvalitních vodostabilních půd vlivem lesního porostu.

Ilustrační foto: Ukázka zemědělsky a lesnicky intenzivně využívané krajiny

Půda se v rámci celého ekosystému významně podílí na koloběhu látek a toku energie. Její vlastnosti jsou charakteristicky formovány v závislosti na matečné hornině, délce a intenzitě působení fyzikálních a chemických faktorů, liší se i v závislosti na metodách hospodaření a využití. Je prostředím pro různé organismy, které společně s pevnými částicemi vytvářejí složitý soubor vzájemně se ovlivňujících složek.

Přeměna využívání půdy z lesní na zemědělskou vede ke změně jejích chemických, fyzikálních a biologických vlastností. Tento převod byl již dostatečně popsán. Změna využití způsobuje degradaci půdy. Pro zmírnění tohoto nepříznivého jevu se v praxi používají různé postupy. Příkladem je bezorebný systém, pěstování víceletých plodin, případně převod půdy na trvalé travní porosty nebo les.

Velmi málo zdrojů však popisuje problematiku přeměny zemědělské půdy na lesní. Cenovým příspěvkem do tohoto portfolia se stala studie vědců z ČZU v Praze a VÚLHM, v. v. i., VS Opočno, kterou pod názvem Vliv zalesnění

orné půdy a různého věku lesního porostu na tvorbu vodostabilních půdních agregátů (WSA) publikovali v časopise Zprávy lesnické-mo výzkumu 1/2023.

Hlavním cílem jejich práce bylo zjistit, jak rychle se projevuje zalesnění na vlastnostech dřívější orné půdy z hlediska tvorby vodostabilních půdních agregátů.

Důležitou fyzikální vlastností půdy je struktura, která se může různit v čase a prostoru. Seskupováním elementárních půdních částic vznikají strukturální elementy, tzv. agregáty, které ovlivňují mnoho důležitých procesů spojených s vodním režimem, růstem rostlin i obhospodařováním půdy. Agregáty svým složením a tvarem ovlivňují infiltraci, retenci a pohyb vody v půdě. Podle míry rozplavitelnosti se dělí na makroagregáty (>250 µm) a mikroagregáty (<250 µm), respektive na agregáty vodostabilní (WSA) a nestabilní.

Na jejich vznik má vliv zejména vlhkost půdy a působení kořenů rostlin, obsah organické

hmoty (OM), výskyt půdních organismů, obsah jílu, množství uhličitánů a oxidů železa a hliníku. WSA společně s objemovou hmotností (OH) jsou důležitými indikátory půdně-fyzikálních vlastností. Proto se často používají pro hodnocení kvality půd, popřípadě jejich degradace.

Působením vody dochází k rozpadu některých makroagregátů na mikroagregáty a na primární půdní částice. Jedná se o nepříznivý jev, neboť menší částice se snáze přemísťují v procesu půdní eroze a případně na povrchu vytváří hůře prostupnou vrstvu, což vede k poklesu míry infiltrace.

Intenzivní formy zemědělství ovlivňují komplex organických složek půdy. Efekt se projevuje jako pokles zastoupení WSA. Je-li půda ponechána bez vlivu obdělávání, zastoupení WSA narůstá, což umožňuje pronikání kořenů rostlin i edafonu do půdního profilu.

Viditelným znakem obnovy lesního půdního prostředí je zformování povrchových organických horizontů vznikajících opadem a rozkladem nadzemní rostlinné biomasy.

Zalesnění zemědělské půdy napomáhá k nárůstu pórovitosti a zlepšení stability půdních agregátů. U půdy s optimální strukturou může hodnota pórovitosti dosahovat až 70 %. Naopak u půd ulehčých (zhuťných) může být pórovitost pouze kolem 30 %. Zalesnění zemědělské půdy také významně snižuje teplotu vzduchu nad povrchem.

Pro výběr výzkumných lokalit se zalesněnou ornou půdou vědci využili srovnání historických a současných ortofoto snímků. Vybrali si srovnatelné lokality u Nového Města nad Metují mající stejné klimatické podmínky (srážky, teplota), vzdálené od sebe méně než 1,5 km, v nadmořské výšce kolem 400 m. Průměrná roční teplota je zde 7–8 °C a roční srážkový úhrn 600–750 mm.

Vzorky půd vědci odebrali v červnu 2022 podle stanovené metodiky a podrobili laborator-

nímu zkoumání, při němž zjišťovali množství vodostabilních půdních agregátů (WSA) takzvaným suchým a mokřým prosevem jednotlivých vzorků. Při mokřém prosevu se simuluje navlhčení půdy například během slabého deště.

Závěry vědců

Vědci na každé zkoumané lokalitě porovnávali zastoupení vodostabilních půdních agregátů (WSA) na lesní a orné půdě. Z hlediska využití půdy nebyly po suchém prosevu patrné velké rozdíly. Zjistili, že frakce větší než 2 mm měla vždy největší zastoupení, a to v rozmezí 29–82 % pro všechny testované varianty. Po následném mokřém prosevu však došlo ke zřetelné změně. U orné půdy byla frakce větší než 2 mm téměř celá (98–99 %) roz-

plavena do menších frakcí. Naopak největší zastoupení (24–41 %) pro ornou půdu měla frakce 0,5–0,25 mm ukazující na horší infiltraci do půdy, neboť při dešti dochází k vytvoření málo propustné vrstvy.

Výsledky mokřého prosevu lesní půdy ukazují na mnohem lepší půdní vlastnosti, neboť největší frakce (větší než 2 mm a 2–1 mm) zůstávají ve vzorku stále zastoupeny v rozmezí 34–69 % a u půdy lze předpokládat dobré infiltrační a retenční schopnosti.

U lesních lokalit vědci sledovali vliv věku porostu na tvorbu vodostabilních půdních agregátů. Z výsledků je patrné, že u druhé lokality (24 let), která dosáhla nejlepších hodnot (větší než 2 mm = 52 %), již dochází

k velmi kvalitní agregaci, na niž má patrně vliv zahuštění porostu.

U třetí lokality je vliv věku (67 let) také zřetelný a je zde opět vidět zastoupení větších frakcí. Oproti druhé lokalitě je to méně (větší než 2 mm = 44 %), což je dáno zřejmě tím, že jsou na třetí lokalitě umístěny ve větším rozestupu (menší činnost kořenů).

U první lokality (10 let) tvoří agregáty větší než 2 mm prozatím jen 20 %, ale již je pozorovatelné působení lesního porostu na tvorbu vodostabilních půdních agregátů.

*Radek Klíč, Miroslav Kravka, ČZU v Praze, Fakulta životního prostředí;
Ladislav Čepelka, VÚLHM, v. v. i., VS Opočno*

Peticí „nesouhlas se zřízením národního parku Křivoklátsko“ se bude zabývat parlament

12. května 2023 byla petičnímu výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR předána petice Nesouhlas se zřízením národního parku Křivoklátsko.

Petice probíhala podle zákona o právu petičním a podepsalo ji 11 305 občanů České republiky. Podepsaní občané nesouhlasí se zřízením národního parku Křivoklátsko a žádají zachování ochrany přírody Křivoklátska ve stávajícím plně funkčním režimu chráněné krajinné oblasti (CHKO), která na Křivoklátsku funguje již od roku 1978.

S vyhlášením národního parku na Křivoklátsku nesouhlasí také naprostá většina místních obcí, které upozorňují na mnoho rozporů a pochybení od samotného zahájení procesu vyhlášení NP Křivoklátsko. Otevřené dopisy nesouhlasící s tímto krokem opakovaně podepsalo více než 30 místních starostů. Nesouhlas budí rovněž výhledové převedení většiny území do bezzásahového režimu ponechaného samovolnému vývoji (podobně jako v NP České Švýcarsko), což může vést ke kolapsu místních ekosystémů.

„Křivoklátsko je rozsáhlé území kulturní krajiny. O zdejší lesy pečovaly generace lesníků a místních obyvatel. Jedná se tedy o území dlouhodobě ovlivňované lidskou činností. Přírodní a přírodě blízké lesy se nacházejí pouze na 4 % rozlohy. Zákon o ochraně přírody a krajiny, ale národní parky jasně vymezuje jako rozsáhlá území s převažujícím výskytem

přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů. Vyhlášení národního parku na Křivoklátsku by tak nutně bylo v rozporu s platným zákonem“, vysvětluje předseda petičního výboru Jakub Majer.

Součástí vznesených požadavků je naopak zachování křivoklátské přírody v duchu desetiletí fungujícího Lesnického parku Křivoklátsko jako „Území pro přírodu i pro lidi“.

„Vyhlášení národního parku na Křivoklátsku považují za nadbytečné. Zřízení další státní instituce, která zatíží státní rozpočet v řádu stovek milionů korun, je navíc v dnešní složité ekonomické situaci nešetrné a vzhledem

k nejasně definovaným přínosům národního parku i nelogické a riskantní,“ doplňuje jedna z členek petičního výboru, starostka obce Karlova Ves Iveta Kohoutová.

Adresátem petice je Petiční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, který by s ohledem na dosažení desetitisícové hranice podpisů měl petici projednat formou veřejného slyšení. Druhým adresátem petice je premiér České republiky.

*Jakub Majer, předseda petičního výboru
www.otevrenekrivoklatsko.cz*

Iveta Kohoutová, starostka obce Karlova Ves

Kůrovcová kalamita již druhým rokem pozvolna ustupuje

Lesníci v roce 2022 zaznamenali další pozvolný ústup kůrovcové kalamity. V evidenci od vlastníků lesů za rok 2022, reprezentující necelých 70 % celkové výměry lesních pozemků v Česku, jež Lesní ochranná služba Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., obdržela, byl vykázán meziroční pokles objemu celkového (abiotického a biotického) poškození o přibližně čtvrtinu (z 13,8 mil. m³ na 10,2 mil. m³). Objem nahodilých těžeb po přepočtu na celou rozlohu tuzemských lesů po čtyřech letech konečně nepřekračuje odvozený roční etát.

Řádění kůrovce na Vysočině, autor Jan Řezáč

Počasi bylo v loňském roce, s ohledem na dlouhodobé trendy let 1991–2020, teplotně nadprůměrné (odchylka + 0,9 °C) a srážkově mírně podprůměrné (93 % normálu). Z hlediska ochrany lesa se ve srovnání s předchozími lety jednalo o období příznivější, což je patrné také z evidence výskytu lesních škodlivých činitelů.

Celkový objem nahodilých těžeb nahlášených vlastníky lesa v důsledku poškození abiotickými vlivy (vítr, sníh, námraza, sucho a všechny ostatní abiotické příčiny včetně antropogenních faktorů) činil v roce 2022 4,4 mil. m³ (2021: 4,1 mil. m³; 2020: 4,4 mil. m³; 2019: 4,4 mil. m³). Působením všech biotických škodlivých činitelů bylo podle evidence v roce 2022 poškozeno 5,8 mil. m³ dřevní hmoty. Pro srovnání, v roce 2021 se jednalo o 9,7 mil. m³, v roce 2020 o 15,4 mil. m³ a v roce 2019 o 14,8 mil. m³.

Z celkového množství biotického poškození bylo v roce 2022 evidováno přes 5,6 mil. m³ vytěženého smrkového kůrovcového dříví, což

představuje druhý po sobě jdoucí meziroční pokles po osmi letech permanentního nárůstu v období let 2013 až 2020. Stále se však jedná o extrémně vysoké objemy, byť zpravidla lokálně podmíněné. Kůrovcová kalamita není ještě zdaleka na většině území Česka pod úplnou kontrolou a při souběhu nepříznivých okolností hrozí opětovné zvrácení pozitivního trendu posledních dvou let.

Oproti roku předchozímu, kdy bylo evidováno 9,5 mil. m³ kůrovcového dříví, se jedná o pokles ve výši 3,9 mil. m³. V roce 2020 bylo evidováno 14,9 mil. m³ a v roce 2019 14,5 mil. m³. Jde prakticky výlučně o dříví napadené lýkožroutem smrkovým.

Pokud objem evidovaný v roce 2022 přepočteme na celkovou rozlohu lesů v Česku (hlášení pokrývají 67 % rozlohy lesů), dostaneme se na hodnotu více než 8 mil. m³ vytěženého smrkového kůrovcového dříví!

Rozsah napadení se v regionech meziročně vyvíjí a je územně diferencován. Mnohem více je zasažena západní polovina Česka. V roce 2019 byl přibližný poměr rozdělení kůrovcového dříví Čechy vs. Morava a Slezsko cca 50 : 50, v roce 2020 již bylo 65 % objemu kůrovcového dříví evidováno v Čechách, v roce 2021 to bylo 75 % a v roce 2022 opět 65 %.

Na severovýchodě Česka (historická oblast severní Moravy a Slezska), kde byla situace v předchozích letech nejhorší, kalamita v posledních letech výrazně ustoupila, především v souvislosti s úbytkem starších atraktivních smrkových porostů v pahorkatinných a vrchovinných polohách. Přesto zde došlo meziročně ke stagnaci rozsahu kůrovcového napadení až k jeho mírnému nárůstu.

V roce 2022 byla situace nejdramatičtější v Kraji Vysočina (evidováno 976 tis. m³), v Plzeňském (769 tis. m³) a Ústeckém kraji (547 tis. m³). Více než 400 tis. m³ bylo evidováno také v krajích Středočeském (445 tis. m³),

Olomouckém (420 tis. m³), Pardubickém (407 tis. m³) a Jihočeském (400 tis. m³).

Převaha napadených porostů se v celém státě nachází v nadmořských výškách do cca 800 m, vlastní horské polohy jsou doposud zasaženy méně.

Ke zvládnutí kůrovcové kalamity napomohlo oživení trhu s dřívím, stabilizace cen dřevní hmoty a postupné navýšení těžebních, odvozních a zpracovatelských kapacit. Jedny z nejproblematictějších oblastí jsou aktuálně na pomezí Ústeckého a Libereckého kraje a také na Plzeňsku.

V roce 2023 lze celkově očekávat další pokles objemu vytěžené smrkové kůrovcové dřevní hmoty, a to meziročně na přibližnou hodnotu 60–70 % objemu roku 2022.

Avšak ani v letošním roce a v letech následujících není možné omezovat úsilí o zastavení dalšího rozvoje lýkožroutů. Nelze rezignovat na provádění opatření ochrany lesa před podkorním hmyzem, přičemž hlavní prioritou musí být pečlivé vyhledávání, včasné zpracování a účinná asanace aktivních kůrovcových stromů.

Ze zmíněných 5,6 mil. m³ evidovaných kůrovcových těžeb byla včas vytěžena a účinně asanována pouze menší část (cca 20–30 %). Z toho je evidentní, jaké nebezpečí smrkovým porostům v Česku i nadále hrozí. Zatím bylo během let 2015–2022 kůrovcem napadeno cca 90–100 mil. m³ smrkové dřevní hmoty, přičemž „živá“ zásoba smrkových porostů byla pracovníky ÚHÚL k září roku 2019 odhadována v objemu kolem 400 mil. m³.

Další informace k vývoji zdravotního stavu lesů najdete ve Zpravodaji Lesní ochranné služby za rok 2023, který je ke stažení na stránkách www.vulhm.cz.

Ze Zpravodaje LOS 2023 připravil Ing. Jan Řezáč, VÚLHM

Lesy poškozují kromě kůrovce také vítr a sucho

Vedle biotických škůdců (brouků a hub) poškozují lesy také abiotické vlivy, především vítr a sucho, které úzce souvisejí s průběhem počasí během roku, a především jeho extrémními výkyvy. V roce 2022 při porovnání s rokem 2021 stouply v lesích škody větrem o 30 % a škody suchem poklesly o 14 %.

Rok 2022 byl celosvětově šestým nejteplejším rokem od roku 1880, od něž se sledují globální teploty. Devět let s nejvyšší globální teplotou tak spadá do období 2014–2022. Ve Velké Británii, Irsku, Francii a Španělsku byl rok 2022 nejteplejší v historii meteorologických měření.

V České republice byl rok 2022 pátý nejteplejší v historii (od r. 1961). Průměrná teplota dosáhla 9,2 °C, což je o 0,9 °C více oproti normálu z let 1991–2020. Teplý byl zejména začátek roku, červen a říjen. Srážkově byl rok 2022 normální, výrazně nízké srážky oproti normálu byly zaznamenány v březnu a v říjnu 2022.

Všechny dále uváděné údaje o objemu dřeva nebo ploše porostů zasažené působením hodnocených abiotických činitelů představují součty z hlášení zaslání vlastníky lesa Lesní ochranné službě, pokrývající dvě třetiny (66,8 %) plochy lesa v České republice. Nejedená se tedy o přepočtené na celé území ČR.

Podle zasláné evidence dosáhl v r. 2022 celkový objem abiotických i biotických nahodilých těžeb 10,2 mil. m³. V roce 2021 bylo nahlášeno 13,8 mil. m³, 2020: 19,8 mil. m³, 2019: 19,2 mil. m³ nahodilé těžby. Mezi roky 2020–2022 tak došlo k poklesu o necelých 49 %.

Z celkového nahlášeného objemu 10,2 mil. m³ tvořily abiotické vlivy 43 % (4,39 mil. m³), biotické vlivy 57 % (5,81 mil. m³). Objem dřeva poškozeného abiotickými faktory je meziročně srovnatelný (2022: 4,4 mil. m³; 2021: 4,1 mil. m³).

Abiotickým příčinám poškození dominoval v roce 2022 vítr, který podle zasláné evidence poškodil 3,2 mil. m³ dřeva. V roce 2021 byl objem o ca 30 % nižší (2,31 mil. m³).

V roce 2022 byl podíl škod větrem na abiotických škodách 73 %. V roce 2021 činil tento podíl necelých 57 % a podobné to bylo i v předchozích letech (2020: 61 %, 2019: 58 %).

Poslední tři roky (2020–2022) byly pro stav lesa z hlediska zmírnění stresu suchem relativně příznivé. Příznivé je to především při hodnocení ve vztahu k předchozímu suchému

až velmi suchému období let 2015–2019. Pro plnou regeneraci by lesní porosty potřebovaly srážek více a především rovnoměrněji rozložených v průběhu celého roku. Příznivé bylo také to, že v roce 2022 výraznější období sucha proběhla mimo hlavní část vegetačního období – v březnu a na podzim.

Podle zasláné evidence došlo v roce 2022 po pěti letech nárůstu objemu suchem poškozeného lesa k poklesu, a to na hodnotu 1,06 mil. m³. Sucho se na celkových abiotických nahodilých těžbách podílelo 24 %, to je v porovnání s rokem 2021 významný pokles – podíl sucha byl v roce 2021 38 %, v roce 2020 35 %.

Podle krajů bylo za rok 2022 nejvíce nahodilých těžeb v důsledku působení všech abiotických faktorů hlášeno ze Středočeského kraje (674,2 tis. m³), druhý největší objem byl hlášen z Kraje Vysočina (603,3 tis. m³) a třetí z Jihočeského kraje (603,1 tis. m³). Kraje Jihočeský a Vysočina se objevují mezi prvními třemi už několik let po sobě, situace v těchto regionech je skutečně nepříznivá.

V případech větru jsou za rok 2022 hlášeny nejvyšší objemy těžeb z Jihočeského kraje (ca 566 tis. m³). Jihočeský kraj dominuje větrným

škodám už třetí rok za sebou (2021: 474 tis. m³; 2020: 626 tis. m³; 2019: 371 tis. m³).

Objem dřeva poškozeného suchem byl za rok 2022 nejvyšší v kraji Jihomoravském (ca 242 tis. m³), kde byla situace nepříznivá i v roce 2021, kdy byl objem suchem poškozeného dřeva ca 353 tis. m³. Zde ovšem dochází k poklesu, protože v předchozích letech dosahovaly škody suchem přes půl milionu m³ dřeva a značná plocha dospělých smrkových a borových porostů byla vytěžena.

Celkem jasně se ukazuje, že kalamiťní vliv sucha se ze severní Moravy v uplynulých letech přesunul na jižní Moravu a odtud se situace zhoršuje směrem na západ, přes Vysočinu do středních Čech.

Náročnou výzvou pro lesníky se stala péče o velké plochy obnovovaných porostů, které byly vytěženy především v posledních pěti letech.

Další informace k vývoji zdravotního stavu lesů najdete ve Zpravodaji Lesní ochranné služby za rok 2023, který je ke stažení na stránkách www.vulhm.cz.

*Ze Zpravodaje LOS 2023 připravil
Ing. Jan Řezáč, VÚLHM*

Větrný polom v lesích poškozených kůrovcem na Vysočině, archiv VÚLHM

Kdo zaplatí vznik a provoz nové školy?

Současně se musím ptát, zda takovou otázku mohu vůbec položit. Je totiž podobná otázkám: Mám na to? Mohu si to dopřát, nebo dokonce koupit? Ale rádně platím daně, nyní mi vláda sníží důchod, tak proč ne.

Musí mě to zajímat, stejně jako statisíce jiných spoluobčanů. Počátkem května, v době, kdy vrcholila bitva mezi vládou a opozicí o řešení výše schodku státního rozpočtu, v době, kdy se hledaly nejen miliardy a stamiliony, ale i stovky korun, jsem se v nejmenovaném deníku v oslavném článku dočetl o vzniku Farmářské vyšší odborné školy s podtitulem Vyšší odborná škola ekologického zemědělství ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby, v.v.i. v Praze.

Přiznávám, že jsem tomu nechtěl uvěřit. V takto rozbourané době, kdy se naopak hledají všechny možné rezervy, kdy se mají důchodcům snížit důchody a kdy inflace dosahuje v ČR rekordních výšin, jsem si, a věřím, že stejně se mnou i mnoho dalších lidí, musel položit otázku, jak je toto možné, za čí peníze a kdo to celé zaplatí. Možná, že zbytečnou, protože když jsou dotace na ochranu vlků a pro rybáře i na nákup maringotek, je v resortech životního prostředí i zemědělství peněz dostatek a je třeba je vyčerpat! Ale je dost možné, že zřizovatelem této školy je Středočeský kraj. To ale na podstatě problému nic nemění. Jsou to peníze nás všech daňových poplatníků! Odpověď jsem se pokoušel najít na webových stránkách uvedeného VÚRV v.v.i. Je tam sice řada kapitol, dělení a struktur, ale uvedenou školu jsem tam nenašel. Přitom jsem si uvědomil, že vlastně ani nevím, co znamená zkratka v.v.i.

Co je vlastně v.v.i.

Podle výkladu Wikipedie se jedná o veřejnou výzkumnou instituci, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v veřejných prostředcích. Jen Akademie věd ČR zahrnuje přes 50 takových vědeckých ústavů. Další patří pod různá ministerstva. Ministerstvo zemědělství zajišťuje činnost sedmi takových výzkumných ústavů. Výzkumný ústav rostlinné výroby je jedním z nich. Sídlem a hlavním pracovištěm je areál v Praze-Ruzyni v těsné blízkosti letiště Václava Havla. Od roku 1995 je také podána žádost na Státní památkový ústav o vyhlášení areálu za nemovitou kulturní památku. Kromě toho má ústav řadu dalších mimopražských výzkumných stanic a vědeckých pracovišť. Nyní se zdá, že k nim přibyla i Farmářská vyšší

odborná škola. Je tak možné, že se ve vztahu školy a VÚRV v.v.i. bude jednat pouze o pronájem ústavních prostor a zařízení.

Předpokládám, že soukromý subjekt získal souhlas k provozování této školy od Ministerstva školství, popřípadě Středočeského kraje. Bohužel z médií není zřejmé, kdo souhlas získal a za jakých podmínek. Otázkou také zůstává, zda je to vůbec nutné. Nabídka zemědělského vzdělávání v České republice je bohatá – od široce pojatých oborů až po ty vysoce specializované zaměřené na specifické oblasti.

Rozumnější by bylo zaměřit se na kvalitu výuky u stávajících středních škol.

Výše školného

Podle stránek školy je denní forma studia zdarma. Za studium na dálku studenti zaplatí 24 tis. Kč za rok. Ti, kteří zvolí takzvané kombinované studium, vyjde škola na polovinu. Tady mi něco nesedí. Vždyť to roční školné je nižší než cena studia na soukromém gymnáziu (40–45 tis. Kč), jakéhokoli rekvalifikačního elektrikářského, pivovarského či kuchařského kursu (50–60 tis. Kč). Opravdu vše včetně provozní režie, nájmu výukových prostor, slibovaných zahraničních pobytů a honorářů přednášejících pokryje sám soukromý provozovatel školy? Kdo to vše financuje? Není to dokonce Ministerstvo školství (MŠMT), které marně hledá peníze na asistenty a další nezbytné profese ve školství? Nebo je to snad Ministerstvo zemědělství, rád bych to věděl.

Kdo jsou vyučující

Jsou to prý zkušeni vědecktí pracovníci z VÚRV. U fotohlaviček 10 pedagogů prezentovaných na webu školy jsem však našel pouze dva ruzyňské výzkumníky, všichni další si „odskakují“ od svých matek z ČZU Praha, Mendelu Brno, JČU České Budějovice nebo ÚKZÚZ Brno. Jejich stručné charakteristiky pod fotografiemi naznačují, co asi budou vyučovat. Postrádám zde výuku ochrany rostlin, což se týká nejen

polních, ale i vytrvalých plodin. Předpokládám, že všichni pedagogové mají nejen zemědělské, ale také pedagogické vzdělání. Záhadou zůstává role tří zahraničních pedagogů nejen předmětu jejich výuky, ale také v jakém jazyce se tak stane. V takovém případě je nutná i výuka zemědělské angličtiny nebo němčiny.

Dánský model

Velkou, ale i známou bolestí českého odborného zemědělského vzdělávání je nedostatek praxe absolventů. V souvislosti se vznikem Farmářské vyšší odborné školy se nabízí otázka, zda bychom neměli navzdory dlouhému dumání o nápravě současného stavu převzít zdařilý dánský model. Tam studenti v rámci studia odcházejí na roční (!) praxi na farmu. Náhrady platí částečně student svojí prací, ale hlavně farmář a stát. V takovém případě bychom zcela jistě nepotřebovali výše uvedenou školu, protože by stačilo, aby dánskou zkušenost převzali všechny až dosud v ČR existující zemědělské střední odborné školy. Předmět ekologie včetně i precizního zemědělství by se tam do osnov určitě také vešel. Byla by tak vyřešena praxe i financování. Navíc sami studenti by si mohli určit, zda rok praxe chtějí strávit na konvenční nebo ekologické farmě.

Přání závěrem

Nemám nic proti tomu, když někdo založí soukromou školu a získá pro studium na ní potřebný počet studentů. Nemám nic ani proti tomu, aby toto podnikání podnikatelé ve školství finančně vycházelo, přinášelo zisk a vychovávalo řádné zemědělce znalé všech přírodních zákonitostí a technologií pěstování. Naopak, pokud to posílí zemědělství jako celek, chápání jeho nutnosti nejen k obživě, ale i péči o krajinu budu jen rád. Pouze ale jen s jednou podmínkou. Že toto vše dokáže podnikatel pouze s vlastními financemi, bez finančních injekcí státu. A pokud se podnikatel podaří přesvědčit mladé lidi pro práci v zemědělství, bez výhrad k vyšší platu a práce o vikendech, budu mu fandit! A je mi úplně jedno, zda se bude jednat o konvenční, precizní nebo ekozemědělství. Tisknout peníze donekonečna ale není možné! Je zřejmé, že pokud se má malý, levný stát vyrovnat s vysokou inflací, musí šetřit! A to i v zemědělském školství.

Ing. Michal Vokřál, CSc.

Student zkouší vyrobit hnojivo z odpadu, který vzniká v recirkulačních chovech ryb

Rozsáhlý chov sladkovodních ryb mají přímo v areálu odborníci z Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně. Využívají takzvané recirkulační akvakulturní systémy, které umožňují udržitelný chov při opakovaném použití vody v nádržích. Až do současnosti se vzniklý odpad v některých chovech vypouštěl rovnou do kanalizace, což studentovi rybářství Lukáši Harabišovi přišlo škoda. Aktuálně proto nečistoty zkouší přeměnit na hnojivo pro rostliny.

Ve dvou experimentálních akvarijních místnostech chovají na Agronomické fakultě například pstruhy duhové nebo sumečky africké. Voda v nádržích díky čerpadlům neustále koluje a čistí se. Při biologické filtraci se z vody odbourává amoniak, při filtraci mechanické se zase odděluje velké množství odpadních kalů a výkalů ryb, které jsou vzhledem ke složení krmiva bohaté na dusík nebo fosfor.

„Mám rád, když se dokáže něco ušetřit nebo znovu použít. Proto mi přišlo škoda, že se všechno kal vypouští pryč a nijak se nezužítuje. Ten odpad je výborným zdrojem živin, které jsou důležité pro růst rostlin,“ vysvětlil Harabiš, který coby doktorand působí na Oddělení rybářství a hydrobiologie AF MENDELU.

Cílem studenta je přeměnit vzniklý odpad za pomoci aerobní digesce na kapalné hnojivo, které by se dalo využít při hydroponickém pěstování rostlin. „Aerobní digesce je ve své podstatě proces, při kterém různé skupiny heterotrofních organismů rozkládají rybí výkaly až na jednotlivé minerály,“ přiblížil Harabiš.

Takto získané živiny by podle doktoranda mohly najít uplatnění například při produkci listového salátu. „Chtěl bych vytvořit hnojivo, které bude srovnatelné s běžně dostupnými chemickými minerálními hnojivy, na jejichž výrobu je potřeba minerály těžit. To ale nebude řešením napořád, nabízím proto obnovitelnou alternativu,“ řekl student.

Hnojivo pro rostliny

Kvalitu produktu by Harabiš rád otestoval přímo s kolegy na MENDELU, kteří se specializují na pěstování rostlin. „Samozřejmě, podle složení odpadu a toho, kolik živin se nám podaří mineralizovat, budeme hnojivo upravovat. Počítám s tím, že bude nutné ho například naředit, abychom rostlinu nespálili,“ upřesnil. Sám ale předpokládá, že půjde spíše o doplňkové hnojivo, které zajistí plodinám dostatek dusíku, fosforu a jiných minerálů.

Se svým výzkumem cílí doktorand na praxi, s některými chovateli už je dokonce v kontaktu. „Důležitá je pro nás jednoduchost celého procesu. Chovatelé by si buď odpad mohli zpracovávat sami, nebo by ho mohli nabízet výrobcům hnojiv,“ popsal Harabiš.

Cokoli je však podle něj lepší než vypouštět odpad ven. „V povrchových vodách je dneska obecně hodně fosforu. Původ má v hospodářství, průmyslu, do vody se dostává i z domácností, například z pracích gelů a podobně. V létě je pak v rybnících živnou půdou pro růst sinic. Jakákoli možnost, jak snížit výskyt fosforu v přírodě, mi proto přijde dobrá,“ zamyslel se.

Obecně počet recirkulačních chovů ryb celosvětově stoupá. Podle Harabiše je výhodou ve srovnání s klasickým rybníkářstvím snazší dodržování hygienických podmínek i větší efektivita chovu. „Nádrže máte někde pod halou, takže je menší pravděpodobnost, že si do chovu zavlečete nemoci, nemají se tam jak dostat predátoři, spotřebujete velice málo vody. A navíc, pokud bude i do budoucna populace stále růst, potřebujeme lidi nějakým rozumným způsobem nakrmit,“ dodal Harabiš.

Dagmar Sedláčková
Foto: MENDELU

Potravináři jsou pro vládu zbyteční a nepotřební

Potravinářům škrtá vláda všechny investiční dotace, tvrdí v komentáři z 15. května pro iDNES.cz prezidentka Potravinářské komory ČR Dana Večeřová. Nelogické je podle ní také přeřazení nealkoholických nápojů do 21% sazby DPH.

Český potravinářský průmysl má po zveřejnění vládního konsolidačního balíčku oprávněný pocit, že je v našem státě zcela zbytečný a nepotřebný. Nejen že mu byly škrtнутy všechny investiční dotace, ačkoliv vláda tvrdila, že se zaměří na dotace provozní, tedy neinvestiční, ale logiku postrádá i zařazení všech nealkoholických nápojů do základní 21% sazby DPH i totální, zcela nespravedlivé zvýšení spotřební daně pro lihovarnický průmysl o celkem 25 % do roku 2028.

Minerální, balená, kojenecká voda – nyní 15 % DPH, v budoucnu 21 % DPH. Nelogické a nepochopitelné i z toho důvodu, že kojenecká voda nemá alternativu a minerální voda musí mít prokazatelné blahodárné účinky na lidský organismus, aby se minerální vodou mohla vůbec nazývat.

Důvod toho přeřazení? Nejprve podle vlády fakt, že nealkoholické nápoje jsou distribuovány v jednorázových zpravidla plastových obalech, což bylo obratem vyvráceno výrobcí tím, že značná část těchto nápojů se distribuje i ve znovuplnitelných obalech, a zároveň celý nápojářský průmysl již několik let usiluje o to, aby se v ČR legislativně uzákonilo povinné zálohování nápojových spotřebitelských obalů a z dosud jednocestných lahví se staly

lahve cirkulární. Proč vláda tedy nenapne své úsilí k zavedení zálohování, čemuž se intenzivně brání zejména Ministerstvo životního prostředí, místo zdražování mnohdy jediného zdroje kojenecké vody pro rodiče malých dětí?

Zdanění sladkých nápojů s obezitou nehnulo

Argument plastových obalů patřičně nefungoval, tak je zde silnější kalibr – slazené nápoje. A v rámci zjednodušení daňového systému je jedno, jestli v nápoji je cukr, nebo ho tam není ani stopové množství – všechno bude v základní sazbě 21 % DPH. Co na tom, že v řadě států se ukázalo zdanění slazených nápojů jako zcela neúčinné, s obezitou to ani nehnulo a jediným výsledkem bylo, že se slazené nápoje nakupovaly v zahraničí, takže stát místo výdělku naopak přicházel o peníze.

Á propos, snížená sazba DPH nyní v jednotné sazbě 12 %. Samozřejmě, že vítáme jakékoliv snížení DPH na potraviny a jeho přiblížení k sazbám našich sousedů. Jen nám jako Potravinářské komoře ČR přijde úsměvné, že když jsme na podzim loňského roku usilovali o výraznější snížení DPH na 10, lépe na 5 %, ve zcela ideálním případě u základních potravin až na 0 %, tedy snížení cen o 5–15 %, což by zcela prokazatelně pomohlo právě nízkopříjmovým skupinám obyvatelstva, opakovaně

jsme z úst vládních představitelů slyšeli, že by se to v konečném důsledku na cenách vůbec neprojevovalo a vše by si nechaly obchodní řetězce. Jsme tedy moc zvědaví, jak se na konečné ceně projeví snížení o 3 %, které si řetězce určitě nenechají.

Nápojářský průmysl ale zjevně leží současně vládě hodně v žaludku. Za zcela nespravedlivé lze považovat totiž zvýšení spotřební daně pro lihovarnický průmysl o celkově 25 % do roku 2028. Zvýšení spotřební daně na jediný segment výroby alkoholu, tj. na lihoviny, dále prohlubuje nerovnováhu a neférové podmínky v této části podnikatelského prostředí.

Navrhovaná výsledná výše spotřební daně je výrazně nad hodnotou této daně v Německu a Rakousku, což samozřejmě opět podporuje nákupní turistiku kromě již výše zmíněných nealkoholických nápojů i pro nápoje alkoholické.

Výsledek: celkový výběr do státního rozpočtu se sníží včetně negativních dopadů na domácí pěstitele cukrovky a sadaře. Pokud tedy vláda za žádnou cenu nechce zavádět spotřební daně u tichého vína, měla by ostatní sektory výroby nechat na pokoji a daň jim nezvyšovat. A to platí i pro DPH u točeného piva, což v řadě případů znamená konec mnoha zejména venkovských hospod. Nechtěla by vláda raději začít sama u sebe a snížit provozní výdaje státní správy, které se již šplhají do astronomické výše?

*Dana Večeřová,
prezidentka Potravinářské komory ČR*

**NA CESTĚ
K UDRŽITELNOSTI**

země živitelka

24-29/8/2023
České Budějovice

Pořadatelé

Odborní partneři

Generální partner
mezinárodního
agrosalonu
Země živitelka

www.zemezivitelka.cz

   #zemezivitelka #vystavistecb #vcb

Chvála „zkaženého“ vína aneb z historie výroby octa

Běžná a poměrně levná potravinářská surovina, totiž ocet, má dlouhou historii. Je stejně dlouhá jako historie alkoholických nápojů. Vybrali jsme zajímavosti z archivní potravinářské literatury, která obsahuje leckdy kuriózní případy, při jejichž četbě občas vstávají vlasy na hlavě.

Blíží se sklizeň polní zeleniny a s ní i zavařování do octa. Nutno zdůraznit, že ocet je osvědčená konzervační látka přírodního původu. Lze ji vyrobit z každé tekutiny s obsahem alkoholu za pomoci bakterií octového kvašení. Nutnou podmínkou je dostatek kyslíku. Průmyslovým způsobem se ocet vyrábí už 200 let, tedy od dvacátých let 19. století.

Bez octa se neobejdou potravináři ani kuchaři. Některé kuchařské knihy dokonce řadí ocet mezi koření. Ale ocet není jen pochutina a konzervant přidávaný do láku kyselých okurek nebo do salátů a omáček, například do majonézy. Pamětníci si možná vzpomenou, že v chudších rodinách sloužil ocet v dobách válečné a poválečné nouze jako náhražka drahých a často nedostatkových citronů. Octová limonáda se pila zejména na venkově v horkém létě při žních jako osvěžující nápoj.

Stačilo přilít trochu octa do oslazené studené vody a limonáda byla na světě. Ještě před nějakými 60 70 lety šlo o pitivo stejně běžné, jakým je v dnešní době voda s kousky neoloupaného citronu a snítkou máty.

Univerzální pomocník

Praktické využití má ocet i v nepotravinářských sférách. Jako slabá kyselina ocet výborně odstraňuje zásaditý vodní kámen z nádobí nebo „vnitřností“ automatických praček. Slouží také jako neškodný čistící a desinfekční prostředek vnitřku ledniček a současně je zbavuje nepříjemného zápachu ze zbytku potravin.

Octovou vodou jsme si oplachovali vlasy po umytí v dobách, kdy se místo tekutých šamponů používalo běžné toaletní mýdlo. Kyselý ocet neutralizoval mýdlo, které má

zásaditou povahu. Na využití octa v kosmetice jsme ostatně narazili i ve starší potravinářské literatuře. A nakonec lze ocet využít také jako ustalovač barvy při máchání prádla a oblečení, které při praní tzv. „pouští“.

Když víno zkysne

Naučný slovník zemědělský (SZN, Praha 1972) uvádí, že příprava octa byla pravděpodobně známa již v době sumerské kultury, a to současně s výrobou alkoholických nápojů. Sumerové, tedy civilizace na přelomu 4. a 3. tisíciletí př. n. l., tehdy zjistili, že pivo nebo víno ponechané přístupu vzduchu samovolně oxidovalo kontaminujícími acetobakteriemi a vznikl ocet jako „zkažené“ pivo nebo víno. Podobný způsob výroby se udržel až do předminulého, tedy 19. století a dodnes se v principu využívá při výrobě velmi kvalitního octa z vína v některých oblastech Francie.

Zvláště pověstná je tzv. orleánská metoda podle města, kde se vinný ocet zrodil. U nás se ocet tradičně vyráběl a také nyní se vyrábí z lihu. Zmíněný zemědělský slovník definuje ocet jako vodný roztok kyseliny octové, vzniklý biologickou oxidací etanolu, jinak řečeno působením bakterií octového kvašení. Vedle kyseliny octové obsahuje ocet nepatrné množství jiných látek, přicházejících z kvasného lihu nebo tvořících se jako metabolity octových bakterií. Vždy je přítomno 0,1 až 0,3 % objemového nezoxidovaného alkoholu. Jiné prameny uvádějí, že obsah lihu může dosahovat až 0,5 %.

Levný, přesto falšovaný

Ale dosti bylo teorie. Jakkoli byla výroba kyseliny octové poměrně jednoduchá a levná záležitost, přesto se ocet falšoval, což znamená, že se do něj přidávaly různé látky, které do něj nepatřily.

„Ocet často se falšuje kyselinami, zejména kyselinou sirkovou (nynější název kyselina sírová – pozn. aut.) neb solnou (chlorovodíková)“, jak uvedl Dr. Emil Vraný v publikaci s názvem „Jak lze poznati falšování potravin a nápojů“. Kniha vyšla v Praze nákladem Al. Hynka, knihkupce, bez data vydání. Útlá brožura s vyznačenou cenou 80 krejcarů ovšem znamená, že vyšla před rokem 1892, kdy byly zlatky a krejčary nově vystřídány korunami a haléři. Do octa se přidávaly i jiné nepatřičné látky, jak vyplývá z dodnes poučného dílka Emila Vraného. Ten mj. uvádí, že: „Příměsky škrobu neb mouky poznáme jodovou tinkturou, čistý ocet zmodrá.“ Což o to, mouka či škrob sice v octě nemají co dělat, ale aspoň neškodí zdraví. Jenže totéž nelze říci o další přísadě, kterou Emil Vraný zmiňuje a což my pro názornost ocitujeme v plném znění.

„Také okurky, které se do octa nakládají, aby déle vydržely, mohou škodlivými se státi, přidá-li se do octa měď. Obvyčejně dává se do octa měděný peníz, okurky krásně zezelenají.“ Z toho už člověku málem zezelená i obličej. Dodejme, že v roce 1896 vznikl na území bývalého Rakouska-Uherska, kam spadala i nynější Česká republika, první zákon o potravinách, který zavedl kromě jiného také zdravotní policii.

Filtrace azbestem

Na některé výrobní metody, nad nimiž dnes jen nevěřicně kroutíme hlavou, byly i dobové zákony krátké. Tak například v roce 1949 se ocet běžně filtroval azbestem. Zjistili jsme to z publikace s názvem *Nauka o zboží organickém* (Ing. R. Mikuta v nár. Správě v Praze, 1949). Autor zmíněné knihy Ing. Hubert Zálešák v ní doslova uvádí: „Vyrobený ocet bývá zpravidla zakalen, a proto se čistí obvyčejně delším uložením v nádobách nebo filtrací azbestem, případně celulosou.“ V citaci jsme zachovali dobový pravopis. Připomeňme, že azbest, česky též osinek, je v ČR od 90. let

zakázán přidávat do nových výrobků pro jeho škodlivost lidskému zdraví. V době vydání citované knihy to však nebylo ještě známo.

Azbest, tedy souborné označení pro různé vláknité silikáty, byl pro svoji žáruvzdornost a chemickou stálost hojně využíván v různých odvětvích, především stavebnictví. Nemoci způsobené azbestem se však projevují se zpožděním až několika desítek let a v tom je ta záležitost. Jemná vlákna azbestu pronikají se vzduchem do dýchacích cest a dále do plic. V nich se azbest zabodává do plicních sklípků, což může vyvolat rakovinu.

Z buku i z révy

V již uvedených 40. letech 20. století byl k máni ocet různé kvality. Hubert Zálešák uvedl ve své knize, že nejlacinější ocet se tehdy u nás připravoval zředěním čisté kyseliny octové, vyrobené suchou destilací bukového dřeva. Barvil se obvyčejně karamellem, jemné chuti a vůně kvasného octa však nikdy nedosahoval. Výrobek se označoval jako octová tresť nebo též ocet dřevný, který byl velmi ostrý, což nezakrylo ani ředění.

Dodejme, že kvalitnější, tedy kvasný ocet se tehdy vyráběl z čistého nebo surového lihu, který se dodával octárnám nezdaněný, byl však denaturovaný předepsaným množstvím vody a octa. Zálešák také uvedl, že praktikové dávali přednost surovému lihu s určitým podílem přiboulin, který „dává ocet aromatictější než lih dokonale rafinovaný“. A jak poznamenal v knize *Nauka o zboží organickém* – ocet vinný se vyrábí hlavně ve Francii, a to prostým kysáním vadných vín.

Vinný ocet se ovšem prodával i v bývalém Československu, jak jsme zjistili z publikace *Potravinářské zbožíznalství* (Ústřední rada družstev, Praha 1951). V knize se uvádí, že nejkvalitnější byl čistý vinný ocet, připravený výhradně z levných révových vín. Jiné publikace označují tento ocet jako pravý vinný.

Vedle toho existoval také vinný ocet, k jehož přípravě muselo být použito nejméně 20 % révového vína.

Dodejme, že bývalé československé státní normy (ČSN) zahrnovaly také ocet ovocný, který se směl vyrábět pouze z jablečného vína. Na doplnění připomeňme, že ČSN obsahovaly také kvasný ocet lihový konzumní, který byl 8% nebo 4%. Dále to byl jakostní kvasný ocet lihový, 8% nebo 4%, zušlechtěný různými výluhy z bylin, koření a ovoce apod. Nejznámější toho druhu byl ocet estragonový. Pelyněk estragon, zvaný též pelyněk kozalec, je rostlina, jejíž listy mají hořkosladkou kořeněnou chuť a má široké využití v kuchyni, zejména orientální.

Lihový, vinný, ovocný

Současná potravinářská vyhláška č. 248/2018 zahrnuje ocet kvasný lihový, vinný, ovocný a ochucený. Za kvasný ocet se přitom považuje okyselující potravina vyrobená výlučně biologickým procesem kysáním lihu obohaceného živinami za pomoci octových bakterií.

Kvasným octem lihovým je ocet vyrobený kysáním lihu ze škrobnatých nebo cukerných surovin. Kvasný ocet vinný je vyroben z lihu obsaženého v révovém víně, které bylo kysáno společně s ředěným kvasným lihem. Kvasný ocet ovocný je vyrobený kysáním lihu obsaženého v ovocném nebo sladovém víně, které bylo kysáno společně s ředěným kvasným lihem. Kvasný ocet ochucený obsahuje výtažky z koření nebo bylin, popřípadě bylinami nebo plody rostlin.

Platí požadavek, že při výrobě kvasného octa vinného a kvasného octa ovocného se k zakysání používá kvasný ocet lihový, přičemž kyselina octová obsažená v hotovém výrobku může pocházet z kvasného octa lihového v podílu nejvýše 49 %.

Alice Olbrichová

Červen dá jahody a kosami seče louky

V červnu dozrávají jahody, ať už ty klasické, nebo měsíční. Využijeme je na přípravu skvělého dezertu s tvarohovým krémem, který po vychlazení v parných červenových dnech výborně osvěží. Sekáčům po namáhavém sečení s kosami přijde vhod něco vydatnějšího. Těm připravíme nové brambory zapečené s čerstvou zeleninou a uzeným masem.

MÍŠA ŘEZY S MĚSÍČNÍMI JAHODAMI

SUROVINY

křehké kakaové těsto:

- 170g hladké pšeničné mouky
- 100g studeného másla
- 60g moučkového cukru
- 1 žloutek
- 2 zarovnané lžičce kaka
- špetka soli

tvarohový krém:

- 500g tvarohu v alobalu
- 100g změkklého másla
- 100g moučkového cukru
- 100g čerstvých měsíčních jahod

čokoládová poleva:

- 100g hořké čokolády
- 80g másla
- 2 lžičce mléka
- lžičce moučkového cukru

POSTUP

Na pracovní plochu prosejeme mouku spolu s cukrem a kakaem, osolíme, poklademe plátky másla, přidáme žloutek a nejdříve nožem s širokou čepelí zpracujeme na drobenku. Poté rukama vypracujeme tuhé kompaktní těsto, které vložíme do mikrotenového sáčku a uložíme na hodinu do chladničky. V misce vyšleháme změkklé máslo s cukrem do husté pěny, poté po částech zašleháme tvaroh a nakonec zlehka vmícháme celé jahody. Vychlazené těsto rozválíme na plát o tloušťce asi 0,5cm. Formu o rozměrech 9 x 31 x 4 cm vyložíme pečicím papírem tak, aby přesahoval okraje. Těsto přeneseme do formy a urovnáme ho na dno i boční stěny téměř po okraj. Těsto na dně propícháme vidličkou, položíme na něj pruh pečicího papíru, vsypeme suché fazole a v troubě předehřáté na 180 °C pečeme asi 20 min. Po upečení necháme zcela vychladnout. Vychladlý korpus naplníme tvarohovým krémem s jahodami a stěrkou urovnáme povrch. V horké vodní lázni rozpustíme máslo s čokoládou, metličkou vmícháme cukr a nakonec i mléko, dobře promícháme. Mírně zchladlou polevu rovnoměrně nalijeme na korpus naplněný krémem. Hotový dezert důkladně vychladíme, nejlépe přes noc. Vychlazený dezert krájíme nožem s pilkovým ostřím na úhledné řezy o tloušťce 2 cm.

NOVÉ BRAMBORY ZAPEČENÉ SE ZELENINOU A UZENÝM

SUROVINY

- 1 kg malých nových brambor
- 4 jarní cibulky s natí
- 2 stonky řapíkatého celeru
- 1 mladá cuketa
- 250 g uzené vepřové krkovice
- 250 ml smetany na vaření
- 4 vejce
- mletý černý pepř
- muškátový oříšek
- sůl

POSTUP

Brambory důkladně omyjeme a ve slupce je na páře uvaříme téměř do měkka. Po uvaření neloupeme. Jarní cibulky, řapíkatý celer a cuketu i se slupkou pokrájíme na větší kusy, uzenou krkovicu na větší kostky. Do misky vlijeme smetanu, rozklepneme vejce, okořeníme špetkou čerstvě mletého pepře a čerstvě nastrohaného muškátového oříšku, osolíme a metličkou prošleháme. Do pekáčku vsypeme uvařené brambory, pokrájenou zeleninu a uzené, zalijeme smetanou a v troubě předehřáté na 200 °C zapečeme dozlatova.

Recept, kuchyňská úprava a foto Dalibor Pačes

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení Vašeho sporu efektivně, rychle a odborně!

O Rozhodčím soudu

- byl založen roku 1949
- řídí se zákonem, Statutem, Řádem
- vede Seznam rozhodců a tím garantuje odbornou kvalitu rozhodčího řízení probíhajícího před Rozhodčím soudem
- na Seznamu rozhodců je více než 240 rozhodců z tuzemska i zahraničí

Sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje

- konzultace před uzavřením smlouvy či podáním žaloby u Rozhodčího soudu
- odborné znalce
- tlumočníky
- veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory řeší?

- obchodní vztahy (kupní smlouvy, nájemní smlouvy, smlouvy o dílo, úvěrové smlouvy ...)
- občanskoprávní (mj. i manželské smlouvy, kupní smlouvy na nemovitost, smlouvy o půjčce ...)
- pracovní právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- řízení je jednoinstanční, neveřejné, rychlé, méně formální
- rozhodčí nálezy jsou v tuzemsku i v zahraničí dobře vykonatelné
- Newyorská úmluva z roku 1958 umožňuje uznání a výkon rozhodčích nálezů ve více než 140 státech světa
- strany si mohou určit místo i jazyk rozhodčího řízení

Podmínka pro rozhodování sporu v rozhodčím řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR je platná rozhodčí doložka ve prospěch tohoto soudu.

Znění rozhodčí doložky doporučené k zapracování do Vašich smluv:

Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR podle jeho řádu třemi rozhodci.

Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR podle jeho řádu jedním rozhodcem jmenovaným předsedou rozhodčího soudu.

Veškeré potřebné dokumenty lze nalézt na adrese: www.soud.cz

Rozhodčí soud je tu pro Vás.

Další informační materiály jsou k dispozici stranám, ale i ostatním zájemcům v sídle soudu Vladislavova 1390/17, Praha 1, v jazyce českém, ruském, anglickém, německém a francouzském. Telefonní spojení je: tel.: +420-222 333 340, fax: +420-222 333 341, e-mail: praha@soud.cz